

Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930-1979



Inventointiraportti

Amanda Eskola
Vantaan kaupunki 2006

Teksti ja valokuvat: Amanda Eskola
Toimitusavustaja: Anne Mäkynen
Taitto ja kartat: Sinikka Lähteenmäki

Vantaan kaupunki
Kaupunkisuunnittelu
Kielotie 28 01300 Vantaa
<http://www.vantaa.fi/kaupunkisuunnittelu>

C28:2006
Kaupsu 17/2006
ISBN 952-443-172-6
ISSN 1236-2181

2. korjattu painos

Kannen kuva: Huber-halli Veromiehessä
arkkitehti Kurt Simberg 1964. Valokuva Amanda Eskola

Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930-1979

Inventointiraportti

Amanda Eskola

ESIPUHE

Vantaan modernin teollisen rakennusperinnön inventointi on jatkoa vuonna 2002 julkaisulle Vantaan modernin rakennuskulttuurin inventoinnille ja täydentää kuvan vantaalaisesta rakennusperinnöstä ajalta 1930-1979.

Teollisuuden historia Vantaalla on pitkä ja teollisuus on oleellinen osa vantaalaista identiteettiä. Teollisuus- ja varastorakennuksia on sekä yksittäisinä rakennuksina ja pieninä rakennusryhminä asutuksen lomassa että laajoina teollisuuslaitoksina ja -ympäristöinä. Teollisuusympäristöille on tyypillistä jatkuva laajennusten ja uudisrakennusten rakentaminen sekä rakennusten muuttaminen uusiin tuotantomenetelmiin sopiviksi. Eri vuosikymmenet ovat rakennuksissa usein selvästi luettavissa.

Elinkeinoelämän muutokset saattavat olla nopeakänteisiä ja perinteikkäänkin teollisuusyrityksen tuotanto voi muuttaa äkkiä muualle. Muutostilanteissa tulee aina pohdittavaksi mitä rakennuksille tehdään ja siksi maankäyttöratkaisujen perustaksi tarvitaan tietoa teollisuuden rakennusten sisältämistä arvoista. Teolliseen toimintaan sopimattomaksikin jäänyt rakennus voi sopia moneen uusiokäyttöön ja säilyttää muuttuneessa ympäristössä paikan rakennusperintöä.

Inventoituja rakennuksia on runsaat 400, jotka on luetteloitu 230 kohteeksi. Kohteet on aiemman inventoinnin tapaan arvotettu ja luokiteltu kolmeen luokkaan: A1, A2 ja B. Erillinen kohdeselostus on laadittu arvokkaimmista (A1) kohteista. A1 ja A2 kohteet esitellään tässä raportissa myös kuvin.

Inventoinnin on tehnyt Vantaan kaupunkisuunnittelussa 2005-2006 arkkitehti Amanda Eskola täydentäen siten aiemmin laatimansa Vantaan modernin rakennuskannan inventoinnin. Inventointiaineiston ovat julkaisuksi koonneet maisema-arkkitehti Anne Mäkyne ja suunnitteluavustaja Sinikka Lähtenmäki.

Jukka Kullberg
kaupunkisuunnittelujohtaja

SISÄLLYS

Inventoinnin selostus	7
Inventointi- ja suojelukohteet 1930-1979 Vantaalla / teollinen rakennusperintö	11
11 Hämevaara	28
12 Hämeenkylä	30
14 Varisto	32
15 Myyrmäki	36
16 Kaivoksela	38
17 Martinlaakso	42
18 Vantaanlaakso	44
21 Piispankylä	48
40 Ylästö	50
41 Viinikkala	50
50 Tammisto	52
51 Pakkala	54
52 Veromies	56
61 Tikkurila	64
62 Jokiniemi	64
63 Viertola	66
64 Kuninkaala	68
65 Simonkylä	72
66 Hakkila	74
68 Koivuhaka	78
69 Helsingin pitäjän kirkonkylä	78
73 Rekola	82
80 Matari	84
81 Korso	86
83 Metsola	86
84 Leppäkorpi	88
93 Vaarala	90
94 Hakunila	90
Liite Vaaralan Kuussillantien teollisuusalue selvitys	95

INVENTOINNIN SELOSTUS

Teollisuusinventointi täydentää edellistä inventointia

Inventointi on toteutettu Vantaan kaupunkisuunnittelussa talven 2005-2006 aikana. Se täydentää vuosina 2000-2002 tehtyä laajempaa Vantaan modernin rakennuskannan inventointia, joka julkaistiin kirjana Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930-1979 (Jyväskylä 2002). Tuoloin tehdyn inventoinnin tarkoitus oli olla kattava katsaus kyseisellä aikavälillä rakennettuihin, jäljellä oleviin rakennuksiin Vantaalla. Vajavaisten resurssien takia jouduttiin kuitenkin luopumaan teollisuusrakennuksista, sillä niiden tarkastelu maastossa osoittautui hitaammaksi kuin muiden rakennuslajien. Nyt käsillä oleva inventointi paikkaa tuon puutteen. Helsinki-Vantaan lentoasemaa lukuun ottamatta on nyt koko Vantaan alue kartoitettu modernin rakennuskannan osalta. Inventoinneissa on sama 50 vuoden tarkastelujakso.

Inventointimenetelmä ja rajaukset

Inventoinnit on toteutettu 'yhden naisen projekteina': allekirjoittanut on kiertänyt kohteet maastossa, valokuvannut ne kursorisesti (usein sananmukaisesti!), luetteloinut kohteet sekä arvottanut ne. Metodissa on haittansa ja etunsa: projektin hallinta on yksin toimivalle inventoijalle helposti kuormittavaa, mutta subjektiivinen arvotusprosessi perustuu kautta linjan yksiin ja samoihin kriteereihin. Mahdollisimman laaja aineisto 'korvien välissä' tarjoaa myös runsaan vertailuaineiston kohteille.

Teollisuusrakennusten inventoinnissa oli mukana noin 400 yksittäistä rakennusta. Pelkkiä teollisen tuotannon tiloja ei Vantaalla ole mainitulta aikaväliltä niin paljon, vaan joukossa on myös kaupan, varastoinnin, logistiikan sekä yhdyskuntatekniikan rakennukset (pienemmät myymälät sekä teollisuudesta irrallaan sijaitsevat toimistorakennukset oli tarkasteltu jo aiemmin). Jälkimmäisistä suurimman yhtenäisen ryhmän muodostavat Vantaan Energian omistamat vanhat tornimuuntamot, jotka olivat arkkitehtuurihistoriallisen tarkastelun kohteena ensimmäistä

kertaa. Niitä on 1900-1960-luvuilta säilynyt Vantaalla useita kymmeniä.

Vantaalla on vain joitakin teollisuusrakennuksia sotia edeltävältä ajalta. Tällaisia ovat Viilatehtaan ja Vernissatehtaan lisäksi 1930-luvulla rakennettu Haato Oy, hakkilalainen konepaja (entinen Lohjan Kalkki), Tikkurilan Silkki sekä Saippuatehdas, joka sisältää 1930-luvun osia. Näistä jo käytännössä suojeltuja ovat Silkki ja Vernissa. Ne sisältyivät jo edelliseen inventointiin muuttuneen käyttötarkoituksensa ansiosta. Sen vuoksi niitä ei ole tässä yhteydessä tarkasteltu.

Toisin kuin edellisellä kerralla, nyt valokuvattiin kaikki nelisen sataa rakennusta. Inventointi ei yleensääkään ota kantaa rakennusten tulevaisuuden näkyymiin, joten tälläkään kertaa sitä ei tehty maankäytön suunnittelun näkökulmasta, vaan puhtaasti museaalisin perustein. Tämä tarkoittaa käytännössä kaikkien kohteiden tasa- puolista tarkastelua riippumatta siitä, mitkä ovat niiden henkiinjäämismahdollisuudet.

Myös kaikki kohteet arvotettiin. Luokituksessa käytettiin samoja kriteereitä kuin viimeksi: A1-kohteet ovat niitä, joita voidaan pitää suojeltavina pelkän pintapuolisen tarkastelun perusteella, A2-kohteet taas ovat todennäköisiä suojelukohteita, mutta vaativat asian varmistamiseksi tarkemman tutkimuksen. Kaikki A-luokkaan kuuluttomat ovat nyt saaneet merkinnän 'B'. Näin halutaan ilmaista, että teollisuusrakennukset ovat vaatimattomasta ulkoasustaan tai rakennushistoriastaan huolimatta huomion arvoisia, sillä niiden käyttöhistoria sisältää yleensä niin monen ihmisen elämäntyötä. Kollektiivisen käytön rakennuksina ne ovat voimakkaasti identiteettiä luovia. Samoin maiseman maamerkkeinä teollisuusrakennukset ovat usein jo suuren kokonsa ansiosta merkittäviä.

Inventoinnin tulostus

Lopputuloksena projektista on seuraava materiaali:

- 1 kaikkien kohteiden luettelo, joka etenee kaupunginosien numerjärjestyksessä. Sii-

hen on merkitty kohteiden luokitustunnus (kehystettynä, mikäli kohde on valokuvattu), sen katuosoite, mahdollinen suunnittelijan nimi sekä valmistumisvuosi ja rakennuksessa nykyisin toimiva yritys. Myös rakennustyyppi käy ilmi rakennusrekisterin luokitusta mukailevin termein (esimerkiksi ”teollinen tuotantorakennus”, ”toimistorakennus”).

- 2 A1-luokkaan arvoitettujen kohteiden yksityiskohtaisemmat selostukset eli niin kutsutut kohdekortit. Niissä on ydintietojen lisäksi arvotuksen perustelu (”arvio”), rakennus- ja käyttöhistoriaa kommentoiva ”lisätietoja” sekä lähteet. A1-kohteita on 24 kappaletta. A2-kohteita on puolestaan 40.

Luokkien välinen rajanveto ei ole kirkossa kuulutettu, kuten inventoinnin luoma arvo ei yleensäkään. A1-luokkaan olisi voitu sisällyttää muutamia muitakin, esimerkiksi Vakulan kiinteistö Rekolassa, maalaiskunnan entinen sähkölaitos, Elannon makkaratehdas, Martinlaakson lämpövoimala, Sadolinin tehdas tai Sandvikin konepaja. Näillä kaikilla on vahva historiallinen arvo. Parhaiden luokkaa ei voi kuitenkaan paisuuttaa liiaksi työn uskottavuuden kärsimättä. Sitä paitsi miltei kaikilla tehtailla on kosolti historiallisia arvoja kuten todettiin. Näin ollen oli paikallaan kiinteyttää ykkösluokkaa ja edellyttää kohteilta lisäksi arkkitehtonista korkeatasoisuutta. Sellainen löytyy kaikilta valituilta A1-kohteilta.

A1-luokassa on kaksi aluekohdetta: Åbyn teollisuusalue Piispankylässä ja Kuussillantien teollisuusalue Vaaralassa. Ne ovat kumpikin 1950- ja 1960-luvuilla syntyneitä pienimuotoisen teollisuuden ryppäitä, riittävän yhtenäisiä ajallisesti ja paikallisesti, jotta on kaavallisesti perusteltua tarkastella niitä kokonaisuuksina.

- 3 kohteiden valokuvat, jotka on otettu digikameralla ja joita on sen vuoksi runsaasti. Ne on järjestetty kansioihin kaupunginosan mukaan. Joillakin suuremmilla kohteilla on oma kuvakansionsa, jonka nimessä esiintyy kyseisen kaupunginosan numero. Kaikissa yksittäisissä ruuduissa on kohteen katuosoite, joka toimii identifiointikeinona kaikissa projektin osioissa.

Inventointimateriaalia säilytetään kaupunkisuunnittelussa sekä Vantaan kaupunginmuseossa.

Lisää tietoa

Poikkeuksellisesti Kuussillantien teollisuusaluetta on tarkasteltu syvällisemmin kuin muita kohteita. Siitä laadittiin pieni ’case study’ liikennesuunnittelun tarpeisiin. Selvitys osoitti, miten ratkaiseva kohteiden riittävä tutkimus voi olla niiden arvottamiselle. Kuussillantielle keskittyvä kirjava ja mielenkiintoinen paikallishistoria sekä erityiset arkkitehtoniset arvot tulivat selvityksessä päivänvaloon ja johtivat sen käsittelyyn aluekohteena.

Teollisuuden historia kuuluu välttämättömänä osana teollisuusrakennusten tarkasteluun. Tässä projektissa ei valitettavasti sen lyhyden vuoksi ollut mahdollisuutta kirjoittaa vantaalaisen modernin teollisuuden rakennus- ja maankäytön historiikka aiemman inventoinnin tapaan. Taustaa inventoinnille voi parhaiten saada lukemalla Vantaan kaupungin historian teollisuutta ja kauppaa koskevat luvut: Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-1977. Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002; luvut 15 ja 16.

Myös kaupunginosahistoriikit valottavat teollisuuden kehitystä. Kaupunginmuseosta löytyy valikoima yrityshistoriikkeja samoin kuin oivallinen Kotimaisen teollisuuden albumi. Monilla yrityksillä on lisäksi kotisivuillaan historiikkeja. Näiden verkko-osoitteet on liitetty kohdekorttien lähdetietoihin.

Inventoinnin antia

Vaikkakin tällä kertaa oli mahdollista katsoa kohteita tarkemmin, tulee muistaa että kyseessä on pintapuolinen massainventointi. Kohteiden suojeltavuutta pohdittaessa vaaditaan tapauskohtainen, tarkempi tutkimus. Valtaosa kohteista on nähty vain ulkoa. Useimmissa suurissa teollisuuslaitoksissa kuitenkin käytiin sisätiloissa. Tämä tapahtui yleensä etukäteen sovitusti yrityksen kiinteistöpäällikön opastuksella. Näitä kohteita olivat Fazerin makeistehdas ja leipomo, Keskon keskusvarasto, MariComp, Martinlaakson lämpövoimala, Sanomala, Tikkurila Oy, Valion Juustola ja Vaisala. Useissa muissa poikettiin spontaanisti sisällä, esimerkkinä Auramon konepaja, Fur Center, Hienoteräs, entinen Huber, Keradur Oy, Mome Oy, Sandvik, entinen Suomen hattutehdas, entinen Teräsköysi ja Vuorio Ky.

Teollisuusrakennukset ovat muihin inventointikohteisiin verrattuna vaativia voimallisen toimintansa ansiosta. Usein toiminta varastaa huomion kiehtovana ja historia-arvojen kyllästäjänä ja olisi itsestään selvä suojelukohde Vantaan identiteettiä ajatellen – itse rakennus voi olla tähän verrattuna jokseenkin mitätön. Arvottamisen kannalta näissä kohteissa on erikoista, että niiden arvo kasvaa todellakin paljolti teollisesta toiminnasta, rakennuksissa työskentelevien ihmisten työvuosista. Toisinaan teollisuuslaitokset, kuten Tikkurila Oy ja Fazerila Vaaralassa ovat synnyttäneet ympärilleen kokonaisen kaupunginosan ja ovat siten erityisen vahvoja identiteetti-arvoltaan. Modernin aikakauden tehtaot, erityisesti 1970-luvulta lähtien ovat kuitenkin usein rakennuksina teknisesti kestävämpiä ja siten tuomittuja häviämään. Kestävienkin rakennusten uusiokäyttö on usein ongelmallista, kun talo jää tyhjilleen. Tästä esimerkkejä inventoinnin kuluessa olivat Sanomalan vanha painosali sekä Keskon kahvipahtimorakennus.

Muutospaineet teollisuustonteilla ovat usein suuret. Monet yritykset ovat Vantaalle alunperin tulleetkin juuri edullisten laajennuskymien takia. Maankäyttö teollisuuden ydinalueilla lentokentän liepeillä ja Tikkurilassa on voimakasta. Vantaalle on tyypillistä, että tähän mennessä jo useita 1900-luvun merkittäviä teollisuusrakennuksia on pyyhkäisty pois. Vanhempaa teollisuutta ei enää juurikaan ole Vantaankosken Viilatehdasta lukuun ottamatta. Tästä kaikesta seuraa, että teollisuusrakennusten suojelulle on kovia paineita, mutta yksittäiset päätökset sen puolesta eivät ole helppoja. Toivottavasti tämä inventointi luo pohjaa Vantaan lähihistorialle niin tärkeän osan säilymiselle.

Vantaalla 10.9.2006

Amanda Eskola
arkkitehti

VANTAAN KAUPUNGINOSAT



10	Linnainen	64	Kuninkaala
11	Hämevaara	65	Simonkylä
12	Hämeenkylä	66	Hakkila
13	Vapaala	67	Ruskeasanta
14	Varisto	68	Koivuhaka
15	Myyrmäki	69	Helsingin pitäjän kirkonkylä
16	Kaivoksela	70	Koivukylä
17	Martinlaakso	71	Ilola
18	Vantaanlaakso	72	Asola
20	Askisto	73	Rekola
21	Piispankylä	74	Havukoski
22	Keimola	75	Päiväkumpu
23	Kivistö	80	Matari
24	Lapinkylä	81	Korso
25	Myllymäki	82	Mikkola
26	Petikko	83	Metsola
30	Vestra	84	Leppäkorpi
31	Luhtaanmäki	85	Jokivarsi
32	Riipilä	86	Nikinmäki
33	Seutula	87	Vierumäki
34	Kiila	88	Vallinoja
40	Ylästö	90	Länsisalmi
41	Viinikkala	91	Länsimäki
50	Tammisto	92	Ojanko
51	Pakkala	93	Vaarala
52	Veromies	94	Hakunila
53	Lentokenttä	95	Rajakylä
60	Hiekkaharju	96	Itä-Hakkila
61	Tikkurila	97	Kuninkaanmäki
62	Jokiniemi	98	Sotunki
63	Viertola		

INVENTOINTI- JA SUOJELUKOhteet 1930-1979

VANTAALLA / TEOLLINEN RAKENNUSPERINTÖ

Luettelossa on esitetty aluekohteet alleviivattuina.

Kohteen nimen vasemmalla puolella on luokitusnumero. Kehystetty tunnus ilmaisee, että kohde on valokuvattu.

11 HÄMEVAARA

- A1** **Köysikuja 1**, teollisuusrakennus + varasto, arkkitehti Matti Finell 1964-84 (Harman Consumer Finland Oy pääkonttori, ent. Teräsköysi)
- B** **Köysikuja 1**, muuntamo 1029
- B** **Viikatietie 40**, muuntamo 140

12 HÄMEENKYLÄ

- B** **Vanhankyläntie 11** (TUKO Oy, Hämeenkyllän kartano)
 - teollinen tuotantorakennus 1964 (punatiilirakennus)
 - teollisuusvarasto 1930? (peltihalli)
 - muu varasto 1966 (peltihalli)
- B** **Vanhankyläntie 12** (TUKO Oy, Hämeenkyllän kartano)
 - teollisuusvarasto 1931 (kivirakennus)
 - muu varasto 1932 (puurakennus)
- B** **Ainontie 12**, pienteollisuusrakennus 1952? (Tenni & Tenni)
- B** **Pähkinärinteentie 45**, voimalaitosrakennus 1975 (Vantaan Energia Oy)
- B** **Karhunkierros 4**, toimistorakennus, arkkitehti Olli Parviainen 1976 (Veikkaus Oy:n pääkonttori, sisältyy inventointiin 2000-2002)
- B** **Karhunkierros 6**, teollinen tuotantorakennus 1973 (Katko Oy Konerauta)
- A1** **Karhunkierros 5**, teollinen tuotantorakennus, arkkitehdit Woldemar Baeckman & Jaakko Aartelo 1975 (DHL, ent. Suomen Hattutehdas)
- B** **Karhunkierros 3**, teollisuusvarasto 1974 (Oy Ekso Ab)
- B** **Rajatorpantie 41**, teollisuusvarasto 1973 (Oy Tamro Ab)
- A2** **Koivuvaarankuja 2**, arkkitehdit Jaakko ja Kaarina Laapotti (Rautakirja Oy)
 - pääkonttori 1973-74
 - kulkuneuvosuoja 1974 + kauppavarasto 1976
 - portinvartijan koppi 1974
 - kauppakeskus 1975 (Nordqvist Oy ym, sisältyy inventointiin 2000-2002)

13 VAPAALA

- B** **Vapaalantie 8**, kauppavarasto 1976 (Dunlop Oy, Ingram Micro)
- B** **Vapaalantie 6**, teollinen tuotantorakennus, arkkit. Matti Hakala? 1974 (Teippinet.com, ent. Oy Papyrus Ab?)
- B** **Vapaalanpolku 11**, muuntamo 104
- B** **Luhtitie 1**, muuntamo 122 (Hämeenkyllän jakoasema)

14 VARISTO

- B** **Sarkatie 5**, teollinen tuotantorakennus 1979 (Lastentarvike Oy, Manex)
- B** **Sarkatie 2a**, Kulkuneuvosuoja 1979 (Auto- ja mainosteippaamo)
- B** **Martinkyläntie 67**, kauppavarasto 1977 (Turvakamera, Security & Satellite Systems Oy)
- A2** **Haravakuja 6**, tietoliikennetalo 1970 (Elisa Oyj)
- B** **Ulkoniitynkuja 13**, pienteollisuusrakennus 1952 (Materex Finland Oy, Memon, TM Oy)
- B** **Raappavuorentie 28**, yhdyskuntatekniikan rakennus (=vesitorni)1973 (Vantaan kaupunki)
- A2** **Riihimiehentie 8**, teollisuusrakennus 1978 (Raul Hellberg Oy tukkumyynti)
- B** **Riihimiehentie 4**, teollinen tuotantorakennus 1978 (Teho Säle Oy)
- B** **Riihimiehentie 2**, teollisuusvarasto 1978 (Lastenturva, Keittiökälytietokone)
- B** **Riihimiehentie 1**, kauppavarasto 1978 (Tasokaluste Oy)
- B** **Riihimiehentie 3**, teollinen tuotantorakennus 1979 (Huurte Service)
- B** **Martinkyläntie 55**, toimistorakennus 1978 (Lomakevaihto- ja palvelu- ja telepalvelut, Bitline Net-import)
- B** **Martinkyläntie 53**, teollinen tuotantorakennus 1978 (Keittiömaailma Vantaa)
- A1** **Martinkyläntie 48a**, arkkit. Osmo Mikkonen (Finnish Fur Sales Co Ltd)
 - teollinen tuotantorakennus 1978
 - toimistorakennus 1978, Martinkyläntie 48a (edellisen porttirakennus)
 - rivitalo 1979 sisältyy inventointiin 2000-2002
- B** **Riihitontuntie 1**, kauppavarasto, arkkit.toimisto Ojonen, Sipponen, Teerenmaa 1978, (Asko Oy, ent. Asko-Upo Oy)
- B** **Martinkyläntie 39a**, teollinen tuotantorakennus 1976 (Starline valves Oy, Tamrotor kompressorit Oy)

15 MYYRMÄKI

- A2** **Uomatie 22**, varastorakennus 1970 (Vantaan kaupunki)

-
- B Myyrmäentie 4**, toimistorakennus 1978 (taloyhtiön), sisältyy inventointiin 2000-2002
 - B Myyrmäentie 2**, arkk. Matti Hakala (Sampo Oyj)
 - toimistorakennus 1976, sisältyy inventointiin 2000-2002
 - pysäköintitalo 1976
 - B Louhelantie 2**, yhdyskuntatekniikan rakennus 1972 (Vantaan kaupunki)
 - A2 Rajatorpantie 8**, teollinen tuotantorakennus 1979 (Fortum Power and Heat Oy)

16 KAIVOKSELA

- B Luolapolku 5**, yhdyskuntatekniikan rakennus 1966 (Sääasema)
- B Vetokuja 1**, teollinen tuotantorakennus ja kulkuneuvosuoja 1972 (Inchcape, Kaivokselan autotalo, Volvo/Mazda)
- A2 Vetokuja 2**, arkk. Matti Suuronen (Lohjan Autoclean Oy, ent. Grönblom Trading)
 - teollinen tuotantorakennus 1967
 - talonmiehen asunto, Kaija ja Heikki Sirenin 'Polar-kansantalo' -tyyppitalo 1968
- B Vetotie 4** (Oy Volvo Auto Ab)
 - varastorakennus 1971
 - kulkuneuvosuoja 1971
- A2 Vantaanlaaksontie 6b**, varastorakennus, arkk. Bertel Gripenberg och Co. / B.G., Robert Gunst, Ilkka Uusitalo 1974 (Volvo Bilia Vaihtoautot)
- A1 Kaivokselantie 3**, arkk. Kaj Englund (Sarlin Oy Ab, Grundfors Oy Ab)
 - pääkonttorirakennus 1966
 - teollinen tuotantorakennus 1966
- B Yhtiönkuja 2**, teollinen tuotantorakennus 1960 (Toyota Oy)
- B Taivaltie 4**, teollinen tuotantorakennus 1971 (RMC Light and Sound)
- B Taivaltie 2** (Sun Chemical Offset Division)
 - teollinen tuotantorakennus 1975
 - pienteollisuusrakennus 1975
- A2 Kankaantie 28**, teollisuusrakennus 1958 (Helsingin kaupunki, vesi- ja viemärilaitos)
- B Laitilankuja 5**, teollinen tuotantorakennus 1966 (Starlike Oy)

17 MARTINLAAKSO

- A2 Martinkyläntie 19**, arkk. Ole Gripenberg (Martinlaakson lämpövoimala, Vantaan Energia)
 - voimalaitosrakennukset 1975, 3 kpl
 - voimalaitosrakennus = kytkinasema, arkk. Lars Rejström 1971
- A1 Martinkyläntie 9**, arkk. Kalle Vartola (Sanomala)
 - kirjapainorakennus 1977
 - useita laajennuksia ja lisärakennuksia 1980-luvulta alkaen
- B Laajaniityntie 1b**, toimistorakennus 1975, sisältyy inventointiin 2000-2002

B **Ruskokuja 1**, yhdyskuntatekninen rakennus (pumppaamo) 1970

B **Kivimäentie 8**, muuntamo 142

18 VANTAANLAAKSO

B **Vanha Nurmijärventie 57**, tietoliikenteen rakennus 1975 (Vantaan kaupunki)

B **Vanha Nurmijärventie 56**, kauppavarasto 1955 (Würth Center)

B **Merimiehenkuja 7b**, teollinen tuotantorakennus 1963 (Sisaplast Oy)

B **Vanha Nurmijärventie 28**, pienteollisuusrakennus 1951 (sisustustarvikemyymälä)

B **Vanha Nurmijärventie 30**, kulkuneuvojen suoja 1961 (Vantaan Auto Ky)

A1 **Vanha Nurmijärventie 21** (Vaisala Oy)
- toimistorakennus, arkk. Teuvo Lindfors? 1955
- teollinen tuotantorakennus, arkk. Marianna ja Mikko Heliövaara, Martti Uksila 1966-

A1 **Vanha Nurmijärventie 7** (Jorason Oy, Mome Oy)
- pienteollisuusrakennus, suunn. Hemmo Rätty 1928 + 1952
- teollisuusrakennus 1975

21 PIISPANKYLÄ

B **Ruusumäentie 1**, Norrkulla (Bitumikate Oy)
- pienteollisuusrakennus 1935 (?)

B **Vanha Nurmijärventie 89**, kauppavarasto 1971 (Meiranova Oy)

A2 **Piispankyläntie 4** (Tronics?)
- kauppavarasto 1972? (rak.rekisterissä 1935 = virhe)
- varistorakennus 1935 + rivitalo 1972

A1 **Åbyn teollisuusalue**
(1950-60 -lukujen kohteet arkk. Göran Malmström)
Vanha Nurmijärventie 118, teollinen tuotantorakennus 1965 (Mainiopaino Ky, Parkettiliike Witick ym)
Kolamiilunkuja 3 (= Vanha Nurmijärventie 116)
- teollisuusrakennus 1959 (Painokartano Ky, KAR Sjödings)
- pienteollisuusrakennus 1964 (Gärkman konttori, Insinööritoimisto JP Oy)
- muuntamo 2257
Kolamiilunkuja 4
- teollinen tuotantorakennus 1900(?) (Reicap Oy varasto)
- Björkkulla, yhden asunnon talo, arkk. Göran Malmström 1956 (Gärkmanin talo) autotalli 1956(?)
Kolamiilunkuja 6, teollisuusrakennus 1950 (Vesijohtoliike Laine Ky ym)
Kolamiilunkuja 8, teollisuusrakennus 1967 (Macro/Suihkupiste, Finn Electric Oy ym)
Kolamiilunkuja 1, Stambo, yhden asunnon talo 1920(?) ("kälyn talo")
Kolamiilunkuja 5, yhden asunnon talo 1955(?), (puuttuu rak.rekisteristä, "tyttären talo")

B **Vanha Nurmijärventie 83**, varistorakennus 1969 (mm. Team Örthen)

▣ **Vanha Nurmijärventie 85**, teollinen tuotantorakennus 1970 (Kehä-Kirppis)

▣ **Vantaanreitti 2** (Melasalmi Oy)
- myymälärakennus 1948
- pienteollisuusrakennus 1961

22 KEIMOLA

▣ **Vestrantie 2b** (Shop Unit Oy, Smart Glass ym)
- varastorakennus 1961
- tuotantorakennus 1971

▣ **Radioasemantie 10** (Keimolan radioasema)
- sosiaalitoimen rakennus 1952 (kerrostalo)
saunarakennus 1954
- varastorakennukset 1952, 1955, 1961, 1972
- tietoliikenteen rakennus 1982

▣ **Radioasemantie 9**, toimistorakennukset 1978 (Keimolan moottoriradan laidalla)

23 KIVISTÖ

▣ **Vanha Nurmijärventie 188 ja 190** (Kouhia, U. Laakso ym)
- toimistorakennus 1963 (korjattu 1990-luvulla?)
- varastorakennukset 2 kpl 1970

▣ **Kylänpääntie 4b** (Aluma I, ent. Hyvönen & Co?)
- varastorakennus, arkkite. Teuvo Lindfors 1971
- muut rakennukset 1980-luvulta

▣ **Vanha Nurmijärventie 136**, muuntamo 126 (Kivistön koulu)

24 LAPINKYLÄ

▣ **Ruusmäentie 5b ja 7** (Sinnelän puutarha)
- lämpökeskus ja kasvihuoneet 1972-84

▣ **Koivupääntie 6**, muuntamo 151

25 MYLLYMÄKI

▣ **Myllyniityntie 3** (Vantaan kaupungin varikko)
- tuotantorakennus 1972
- varastorakennus 1974

▣ **Myllyniityntie 6** (Tieliikelaitoksen varikko)
- liikenteen rakennus 1977
- kulkuneuvosuoja 1977
- majoitusrakennukset 3 kpl 1977

30 VESTRA

▣ **Länsi-Keimolantie 1**, pienteollisuusrakennus 1972 (toiminta lakannut, tyhjillään)

31 LUHTAANMÄKI

- ⓑ **Vanha Nurmijärventie 185 & 187**, varasto- ja toimistorakennus 1972 (Selmok Oy)
- ⓑ **Vanha Nurmijärventie 242**, teollisuusvarasto 1970-luku? (AJ-Plast Oy)
- ⓑ **Kistolantie 3c**, teollisuusrakennus 1970 (Caravana Mardicap Oy)

33 SEUTULA

- ⓑ **Knaapinkuja 12**, yhdyskuntatekniikan rakennus (Vantaan kaupunki)

34 KIILA

- ⓑ **Kuutamotie 29**, pienteollisuusrakennus 1974 (Keramiikkastudio Paul Envalds)

40 YLÄSTÖ

- ⓑ **Rajavoudinkuja 1**, teollisuusrakennus 1977 (Rakennuskonevuokraamo)
- ⓑ **Hiidenkivenkuja 4**, teollisuusvarasto 1930 (rak.rekisterissä virhe?), (Young Team Oy, Metta Oy, Muuralan nosturit Oy)
- ⓑ **Hiidenkivenkuja 6**, varasto 1971 (Tiileritehtaat)
- ⓑ **Sienestäjänkuja 1**, yhdyskuntatekniikan rakennus 1971 (Vantaan kaupunki)
- Ⓐ2 **Kalliosolantie 4**, teollinen tuotantorakennus 1968 (Vantaan rahtikeskus Oy)

41 VIINIKKALA

- ⓑ **Viinikanmetsä**
 - Viinikankaari 18** (Helsingin metallityöt Oy)
 - pienteollisuusrakennus 1973 ja 1974
 - Viinikankaari 16**, pienteollisuusrakennus 1978 (Automaalaamo)
 - Viinikankaari 19** (RA-yhtiöt)
 - pienteollisuusrakennus 1975
 - teollisuusvarasto 1976
 - Viinikankaari 17**, teollisuusrakennus 1976 (yksityinen autotalli, om. Jarmo Mustonen)
 - Viinikankaari 15**, varastorakennus 1979 (Helsingin Express Oy)
 - Viinikankaari 13**, varastorakennus 1976 (Finnrak Oy, Somitek Oy)
 - Viinikankaari 11**, teollinen tuotantorakennus 1976 (YIT Rakennus Oy)
 - Viinikankaari 8** (Oy Kwh Freeze Ab, Kesko Oyj)
 - varastorakennus 1984 (Viinikankaari 8B)
 - toimistorakennus 1973 (Viinikankaari 8A; rak.rekisterissä rakennukset päinvastoin)
 - Viinikankaari 9**, toimisto- ja varastorakennus 1975 (Rakentajain Konevuokraamo Oyj)
 - Viinikankaari 2a** (Helsingin Talosiirto Oy)
 - pienteollisuusrakennus 1974
 - Viinikankaari 2b**, teollinen tuotantorakennus 1974 (Lantman)
 - Viinikankaari 1**, pienteollisuusrakennus 1973 (Nevakem Oy)
- ⓑ **Katriinantie 8**, varastorakennus 1979 (Karlsro)

-
- B** **Suometsäntie 1** (Suomen Pankin setelipaino, valtion kohde, suojelusta vastaa Museovirasto)
- rivitalot + autotallit 1976, sisältyvät inventointiin 2000-2002
 - B** **Nuolitie 10**, pienteollisuusrakennus 1962 (autokorjaamo)
 - B** **Tuupakantie 1** (Yamaha Center)
- kauppavarasto 1976
- liiketalo 2004 (rak.rekisterissä rakennukset päinvastoin)
 - A2** **Tuupakantie 4**, kulkuneuvojen suoja 1971 (Connex Vantaa Oy)
 - B** **Tuupakantie 7**, varastorakennus, arkk. Folke Lindfors 1973 (Oy Otto Brandt Ab, Bike World, ent. Esbe Oy)
 - A2** **Tuupakantie 10** (Vantaan kaupungin varikko)
- kulkuneuvojen suoja- ja huoltorakennus 1979
- varastorakennus 1978

50 TAMMISTO

- A2** **Sähkötie 8**, arkk. Erkki Karvinen (Rakennus Oy Wareco, Italiankaakeli, Palvelu Pool Oy ym, ent. Oy Accumulator Ab / Pakkasakku Oy)
- teollisuusrakennus 1963+1977 (+ länsisiipi 1980-luvulta?)
- teollinen tuotantorakennus 1964 (kaarihalli, piirustukset 1969)
- muu varastorakennus 1979 (piirustukset 1969)
- kahden asunnon talo 1969
- A2** **Sähkötie 10** (Kirbeto Oy, ent. Kirkonkylän sementtivalimo, om. velj. Kirvesmäki)
- pienteollisuusrakennus 1959 (valimo)
- talousrakennus 1952
- talousrakennus 1961
- pienteollisuusrakennus 1953
- B** **Sähkötie 12**, toimistorakennus 1959 (Satanosto Oy)
- A2** **Sähkötie 1**, teollisuusvarasto, suunnittelija Suunnittelukeskus / T. Seppälä ja Kosti Kuronen 1974 (Kespro, ent. Kunnallispaino)

51 PAKKALA

- A2** **Väinö Tannerin tie 1** (LSO Osuuskunta, "Elannon tehdas", "Makkaratehdas")
- teollinen tuotantorakennus, suunnittelija KK arkk. osasto / arkkitehdit Paavo Lehtinen ja O. Jalovaara 1967
- useita muita rakennuksia 1990-2000-luvuilta
- B** **Muuntotie 7**, toimistorakennus 1947 (Fortum)
- B** **Harkkokuja 1**, teollinen tuotantorakennus 1972 (SE Mäkinen)
- A2** **Valimokuja 2**, varastorakennus, arkk. Markku Annila 1975 (Finncatering Oy, ent. Keskinäinen vakuutusyhtiö Autoilijat, varastohalli)
- A2** **Ylästöntie 16**, varastorakennus 1970 (Parker Hannifin Oy)

-
- A2** **Arinatie 8**, arkk. Reino Österman? (Ramirent, ent. Tallberg Oy)
 - teollinen tuotantorakennus 1969
 - talusrakennus 1969
 - B** **Arinatie 6**, teollinen tuotantorakennus, arkk. P.O. Gylden? 1973 (Vaasan leipomo)
 - B** **Ylästöntie 9**, myymälärakennus 1970 (Nahkamaailma)

52 VEROMIES

- B** **Tietotie 11**, toimistorakennus 1973 (Finnairin pääkonttori)
- A2** **Ilmailutie 9**, toimistorakennus 1977 (Ilmailuhallitus)
- B** **Pakkalantie 30**, teollinen tuotantorakennus, arkk. toimisto Arkton Oy =Juhani Välkepinta, Ulla & Antero Markelin 1974 (Työmaahuolto Palmia, Helsingin kaupungin palvelukeskus)
- B** **Pakkalantie 19**, kauppavarasto, arkk. Göran Malmström 1976 (Stockmann, Logia Oy)
- B** **Ensimmäinen savu 2**, arkk. Anja ja Aarno Hakanen (Nextrom Technologies, ent. Oy Nokia Ab:n kaapelikonetehtas)
 - pienteollisuusrakennus 1979
 - varastorakennus 1972
- B** **Virkatie 1**, teollinen tuotantorakennus, arkk. Matti Suuronen? 1978, (Nyström & Co., ent. Suomen Sähkötarvike Oy?)
- B** **Virkatie 5a**, kulkuneuvojen suojarakennus 1973 (Ahon autoliike Oy, Teippi-Z)
- B** **Virkatie 7**, myymälähalli 1971 (Portin auto, Martela poistomyynti)
- B** **Virkatie 8a**, teollinen tuotantorakennus, arkk. Göran Malmström 1970 (Strålfors, ent. Oy Guss Ab)
- B** **Virkatie 8b**, teollinen tuotantorakennus, arkk. Göran Malmström 1978 (Draka NK Cables, ent. Oy Guss Ab)
- B** **Virkatie 10**, varastorakennus 1971 (Vantaan ammatillinen koulutuskeskus, Kulttuuriala)
- B** **Virkatie 12** (Encore kuormalavakeskus)
 - kauppavarasto 1972
 - muu varasto 1973
- A1** **Robert Huberin tie 5 ja 7**, arkk. Kurt Simberg ("Huber-hallit") (LVI-Dahl Oy ja YIT Rakennus Oy)
 - varastorakennus 1964 ('Huber-hallit') + varastorakennus 1998 (Robert Huberin tie 5)
 - varastorakennus 1964 ('Huber-halli', Robert Huberin tie 7)
 - toimistorakennus 1971 (Perintötie 8)
 - pienteollisuusrakennus 1971 (kaarihalli, Robert Huberin tie 7)
 - teollisuusrakennus 1981 (Robert Huberin tie 7)
- A2** **Robert Huberin tie 1**, tuotanto- ja toimistorakennus, arkk. Heikki Castrén ja co. 1967 (Oy Sandvik Ab)
- A2** **Äyritie 4**, toimisto- ja varastorakennus, arkk. Kalle Vartola 1973 (Philips Medical Systems, ent. Kodak Oy)

-
- A1** **Valimotie 22-24** (Bolzoni-Auramo Oy)
- pääkonttori, suunn. Hannu Auramo 1964 (Valimotie 22)
- teollinen tuotantorakennus, suunn. Hannu Auramo 1970 (konepaja Valimotie 24)
- toimistorakennus (=vanha omakotitalo?) 1964 (Valimotie 22)
- useita muita rakennuksia '1900' + 2000-luvulta
- A2** **Valimotie 33** (Lassila & Tikanoja)
- toimistorakennus 1966
- teollisuusrakennus 1966
- teollinen tuotantorakennus 1975
- A1** **Manttaalitie 1** (A&W Konekulma Oy, ent. Lampukas)
- tuotantorakennus, arkk. Aulis Salo 1959
- tuotantorakennus, edellisen laajennus, arkk. Erkki Virkkunen 1964
- B** **Pyhtäänpolku 4**, teollinen tuotantorakennus 1974 (Roll-yhtiöt)
- B** **Pyhtäänkorventie 19**, teollinen tuotantorakennus 1974 (Painotalo Serimed Oy, Koristevalimo Sievä)
- B** **Pyhtäänkorventie 15** (Vianor Oy)
- kauppavarastot 1962 ja 1986
- pienteollisuusrakennus 1966
- yhden asunnon talo 1960
- B** **Kiitoradantie 3** (Raweli Oy, Naps Systems Oy)
- teollisuusvarasto 1972
- teollinen tuotantorakennus 1972
- yhden asunnon talot 1927 ja 1940
- talousrakennuksia 1920- ja 1930-luvuilta
- A1** **Wihuri Yhtymän alue**
Kiitoradantie 4 (Wihuri Witraktor Oy)
- liiketalo 1958 (rak.rekisterissä virhe)
- varastorakennus '1900'
- varastorakennus 1975
- teollinen tuotantorakennus 1973
Kiitoradantie 6 (om. Mehimus Oy, ent. Carrus Oy, ent. Oy Autokoriteollisuus Ab)
- teollisuusvarasto 1954 (rak.rekisterissä virhe)
- teollisuuden tuotantorakennus 1950
- teollinen tuotantorakennus, suunnittelija H. Smeds 1954
- talousrakennus 1955
- varastorakennus 1975, 2 kpl
Manttaalitie 9 - Pyhtäänkorventie 4, suunnittelija insinööri Bertel Ekengren / Rakennussuunnittelu- ja projektitoimisto (Wihuri Oy Autola, Sportia ja Työstökoneet, ent. Wihuri Oy Sanduddin tapettitehdas)
- teollinen tuotantorakennus 1975 (Manttaalitie 9)
- ent. asuinrakennus 1975 (Pyhtäänkorventie 4, Seutulan työterveysasema)
- B** **Kiitoradantie 11**, pienteollisuusrakennus 1956 (Liukuovi Center)
- A2** **Karitie 6**, varastorakennus 1961 (Ergotekniikka Oy)
-

53 LENTOKENTTÄ

- B** **Ruskeasannantie 19 - Helsinki-Vantaan lentoasema 2**, pienteollisuusrakennus 1962 (Valtatie Oy)
- tontilla useita muita rakennuksia ja rakennelmia alkaen 1962
- B** **Katriinantie 15** (Ilmailulaitoksen projektitoimisto)
- pienteollisuusrakennus 1970
- varastorakennus 1930
- kaarihallit 1978
- toimistorakennus 1974

60 HIEKKAHARJU

- B** **Kielotie 47**, toimisto- ja myymälärakennus 1950 (Vantaan sähköasennus Oy)
- B** **Hiekkaharjuntie 23**, muuntamo 23

61 TIKKURILA

- A1** **Tikkurilantie 42** (Tikkurilan vanha silkkitehdas 1934-62 ks. Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930-1979. Inventointi 2002/ s. 167 ja Rakennuskulttuuri Vantaalla. Inventointi 1981/s. 155)
- A2** **Talvikkitie 9 - Horsmakuja 2** (E. Vuorio Ky)
- pienteollisuusrakennus, suunn. rakennusmestari Risto Syrjänen 1965
- varastorakennus 1979 (Horsmakuja 2)
- B** **Horsmakuja 10**, toimisto- ja myymälärakennus 1977 (Tarjouspala)
- B** **Lummetie 5**, muuntamo 187

62 JOKINIEMI

- A1** **Tikkurilantie 36** (Monitoimitalo Vernissa 1937 ks. Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930-1979. Inventointi 2002/ s. 175)
- B** **Urheilutie 10**, muuntamo 19 (Kinapori)
- B** **Ohrakuja 2**, muuntamo 109

63 VIERTOLA

- B** **Osmanpolku 3**, pienteollisuusrakennus 1953 (ei enää teollista toimintaa)
- B** **Talvikkitie 40**, toimistorakennus 1978 (YIT Kiinteistötekniikka Oy)
- B** **Viertolankuja 4**, toimistorakennus, arkkitehdit Ossi Andersson ja Kari Toppila 1977 (Viertolankujan opetuspiste, Tanssiteatteri Raatikko, kiinteistö Oy Teollisuus-Salpa)
- sisältyy inventointiin 2000-2002
- B** **Osmankäämintie 22**, pienteollisuuskohte (Pakoputkihuolto Sata Oy)
- yhden asunnon talo 1949
- pienteollisuusrakennus 1959

-
- A1** **Viertolankuja 3 ja 6** (ent. Hackman Oyj, ent. Teo Oy, "Saippuatehdas")
- teollinen tuotantorakennus, arkkitehdit Aarne Hytönen ja Risto Veikko Luukkonen 1955 + 1966 (Saippuatehdas)
- teollinen tuotantorakennus 1969 (ent. tehtaanmyymälä, Viertolankuja 6)
- varastoja ja uudempi tuotantorakennus 1980-luvulta
- B** **Viertolankuja 3**, muuntamo
- B** **Tikkurilantie 68**, liikerakennus 1978 (Lasimyynti Juvonen Oy)
- sisältyy inventointiin 2000-2002
- B** **Lauhatie 7**, muuntamo

64 KUNINKAALA

- A1** **Tikkurila Oy:n alue**
Kuninkaalantie 1 & 4, Vanha Kuninkaalantie 7
- uusi Monicolor-väritehdas arkkit. Osmo Solansuu 1974-75
- tehtaan laajennukset 1990-2000-luvuilla arkkit. Kalevi Ilonen
- pääkonttori ja somistamo (ks. Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930-1979. Inventointi 2002/ s. 189-190).
- B** **Kuninkaalantie 1**, muuntamo 26
- A1** **Heidehofintie 4**, teollinen tuotantorakennus, arkkit. Einari Teräsvirta 1978-81 (Valion hapatetehdas, Alkon ja Postin varasto)
- huom. myös viereinen Alkon pääkonttori, Heidehofintie 2 todennäköisesti Einari Teräsvirran suunnittelema.
- A2** **Malmarintie 20**, teollinen tuotantorakennus, arkkit. Göran Malmström 1971 (Akzo-Nobel Coatings Oy, ent. Sadolin Oy)
- 1980-luvun laajennukset arkkit.toimisto Luukkanen ja Lautamo
- huom. vastapäinen uudempi tehdasrakennus Vanha Porvoontie 238 on kuulunut myös Sadolinin tehtaaseen ja on nyt osa Akzo-Nobelin tehdasta.

65 SIMONKYLÄ

- B** **Leinikkitie 13**, yhdyskuntatekniikan rakennus (vesitorni) 1970 (Vantaan kaupunki)
- A1** **Minttutie 28**, pienteollisuusrakennus 1951 (rak.rekisterissä virhe), (Keradur Oy, ent. Zetterströmin konepaja)

66 HAKKILA

- B** **Kunnaantie 34b**, yhdyskuntatekniikan rakennus + puiset varastot 1957
- B** **Hakintie 4**, teollinen tuotantorakennus 1960-luku? (Stena Oy, ent. Tikkurilan romu)
- A2** **Hakintie 6** (Oy Kontino Ab)
- toimistorakennus 1972
- kauppavarasto 1983

-
- B** **Vanha Porvoontie 231a ja 231b**, arkk. Toivo Korhonen ja Lauri Sorainen? (Hakkilan teollisuustalo, mm. John Nurminen Oy ja TK Ilmastointi Oy Toivo Kähärä)
- teollinen tuotantorakennus 1974
- teollinen tuotantorakennus 1975
- A1** **Vanha Porvoontie 246a**, teollinen tuotantorakennus 1930 (Aurinkobussit Oy, ent. Lohjan kalkin toimipaikka)
- B** **Vanha Porvoontie 229** (ent. SLOY / Tikkurilan sähkömetsä)
- teollinen tuotantorakennus, arkk. Kalevi Ruokosuo 1971 (DHL, UPS, Sahrstedt Oy)
- toimisto ja päiväkotij, arkk. Kalevi Ruokosuo 1976 (täältä osin sisältyy inventointiin 2002).
- B** **Maarinkunnaantie 6**, voimalaitosrakennus 1973 (Vantaan energia)
- A2** **Santaradantie 10**, varastorakennus 1974 (Paperitukku J. Eliasson Oy)
- A2** **Santaradantie 8**, teollinen tuotantorakennus 1974 (Klippan Oy)
- A1** **Keskon alue**
Keskon vanha keskusvarasto, arkk. Seppo Hytönen, Kesko Oy kiinteistöasasto
Tikkurilantie 5 (Kesko Oyj / Keskusvarasto 1)
- kauppavarasto 1966
- banaanihauduttamo ja kaarikattoiset varastohallit 1970-luvulta
- kahvipaahtimo 1966
Tikkurilantie 10 (Maatalous-, Rauta- ja Konekesko)
- toimistorakennus 1965 (ent. asuntola)
- voimalaitos 1966
- kauppavarasto ja toimistorakennus 1967, laajennettu 1990-luvulla
- teollisuusrakennus 1975 (kaarihalli)

68 KOIVUHAKA

- B** **Koivupuistontie 28** (HD Parts Oy)
- teollisuusvarasto 1957 (ent. asuinrakennus)
- pienteollisuusrakennus 1988
- B** **Koivupuistontie 16**, varastorakennus 1972 (ent. Jääkylmä Oy)
- A2** **Koivupuistontie 34**, teollinen tuotantorakennus 1967 (Taifun Engineering Oy Ltd)
- B** **Koivukummuntie 12**, pienteollisuusrakennus 1974 (Maalausväline Oy)
- B** **Kellokukantie 8**, pienteollisuusrakennus 1966 (JH-Carpenter Oy)
- B** **Niittytie 29**, kauppavarasto 1972 (Rajatammi Oy / Rino-keittiöt)
- A1** **Sinikellonpolku 3**, teollinen tuotantorakennus, arkk. Seppo Savolainen / arkk. toimisto Savolainen ja Torvikoski 1968 (MR-Lasityö Oy, Työkeskus Visu, ent. Vantaan yrityspalvelukeskus, ent. kirjapaino Ristin Voitto)
- B** **Niittytie 25**, teollinen tuotantorakennus 1974 (Pintaväri Oy, ent. Tampereen väri)
- B** **Niittytie 27b**, kulkuneuvosuoja 1970 (Oy Autopera)

-
- A2** **Köyhämäentie 15**, suunnittelija Pekka Saarema? 1966 (Sundqvist Transport Ab, ent. Lassila & Tikanoja Oy / ,Tikanpuro'?)
- teollinen tuotantorakennus
- talonmiehen asunto 1967
- A2** **Peltolantie 27**, arkkite. Lars Rejström (Vantaan energian pääkonttori)
- toimistorakennus 1972
- teollisuusvarasto 1972
- A2** **Peltolantie 32**
- urheilurakennus 1957 (ent. Helsingin maalaiskunnan sähkölaitos ja Oy Malmin sähkölaitoksen Tikkurilan sivukonttori)
- varastorakennus 1957
- B** **Uusitie 14** (Vantaan kaupungin toimitila)
- pienteollisuusrakennus 1943
- pienteollisuusrakennus 1977
- B** **Meiramitie 1**, muuntamo 44
- B** **Koivupuistontie 1**, muuntamo 135
- B** **Peltolantie 32**, muuntamo 169
- B** **Kuriirikuja 12**, muuntamo 27

69 HELSINGIN PITÄJÄN KIRKONKYLÄ

- A2** **Knapaksenkuja 4**, tietoliikenteen rakennus 1972 (Elisa Oyj)

70 KOIVUKYLÄ

- B** **Vaahterakuja 10**, toimistorakennus 1978 (Elisa Oyj)

71 ILOLA

- B** **Laaksotie 35**, pienteollisuusrakennus 1969 (Autokorjaamo Gewat Oy)

73 REKOLA

- A2** **Rekolantie 62** 1945 + myöhempi laajennusosa (Vakulan talo)
- A2** **Joukontie 42** (Efore Oy)
- toimistorakennus 1937 (entinen Martti Pihkalan asuintalo)
- teollinen tuotantorakennus 1997

74 HAVUKOSKI

- B** **Halmekuja 4**, voimalaitosrakennus 1973 (Vantaan Energia Oy)

80 MATARI

- A1** **Pohjantähdentie 17**, teollisuusrakennus 1939 (rak.rekisterissä virhe), (MariComp Oy)
- tontin muut rakennukset 1980- ja 90-luvuilta
- B** **Aurinkomäentie 5**, yhdyskuntatekniikan rakennus (vesitorni) 1975
- B** **Orionintie 17b**, muuntamo 205

81 KORSO

- B** **Tavitie 14b**, pienteollisuusrakennus 1956 (nykyisin asuinkäytössä?)
- B** **Uivelotie 19**, pienteollisuusrakennus 1956 (nykyisin asuinkäytössä?)
- A2** **Urpiaisentie 7** (Vantaan kaupungin kohde)
- pienteollisuusrakennus 1967
- teollinen tuotantorakennus 1967
- toimistorakennus 1967
- B** **Urpiaisentie 5**, kulkuneuvosuoja 1974 (Korson VPK)
- B** **Fasaanirinne 12c**, muuntamo 209
- B** **Saviontie 15**, muuntamo (puupinta!)

Huom. toimistotalot Merikotkantie 3 ja Viklotie 4 sisältyvät inventointiin 2000-2002.

83 METSOLA

- A1** **Korpivaarantie 1**, arkkiteetti Matti Hakala (Toyota Motor Finland Oy)
- teollisuusrakennus 1978
- voimalaitosrakennus 1977 (Peltomyyränkuja 3)
- yhden asunnon talo 1954
- liikenne- ja kauppavarasto 1980-luvulta
- B** **Norppatie 2c**, muuntamo 208

84 LEPPÄKORPI

- A2** **Kontiokuva 6**, pienteollisuusrakennus 1952 (Hienoteräs Oy)
- B** **Leppäkorventie 27**, muuntamo 207
- B** **Leppäkorventie 13**, muuntamo 211

85 JOKIVARSI

- B** **Peltotie 54**, muuntamo 202

86 NIKINMÄKI

- B** **Lahnatie 9b**, pienteollisuusrakennus 1979 (Puusepänverstaas, om. Ahti Ropa)

-
- B** **Turskatie 5** (Akvaariotukku Oy)
 - toimistorakennus 1979
 - pienteollisuusrakennus 1974
 - B** **Turskatie 3**, pienteollisuusrakennus 1971 (Keski-Uudenmaan peltiteknikka Oy)
 - B** **Kimalaisentie 4**, (Rinora Oy, ent. Tekoniemi)
 - teollisuusvarasto 1978
 - toimistorakennus 1968
 - B** **Kimalaisentie 12-14** (ent. Sohkasen kuljetusliike?)
 - toimisto, ent. asuinrakennus 1920
 - kulkuneuvojen suoja 1978
 - B** **Pistiäisenkuja 3**, pienteollisuusrakennus 1972 (SAH Rakenne Oy)
 - B** **Pistiäisenkuja 4**, pienteollisuusrakennus 1977 (Laatuteos Oy)
 - B** **Vuokkotie 3**, muuntamo 203

87 VIERUMÄKI

- B** **Haapanatie 37a**, pienteollisuusrakennus 1952 (ei toimintaa?)

88 VALLINOJA

- B** **Koivikontie**, muuntamo 204

90 LÄNSISALMI

- B** **Itäväylä 0**, pienteollisuuskohte 1947 (ei toimintaa?)

93 VAARALA

- A1** **Kuussillantien teollisuusalue**
 - Kuussillantie 27**, teollisuusvarasto 1962 (Ekoterminaali, ent. Vikingin kenkävoide-tehdas)
 - Kuussillantie 16b**, pienteollisuusrakennus 1957 (rak.rekisterissä virhe), (Vilen & Syrjänen Oy, ent. Maitotuote)
 - Kuussillantie 18**, teollinen tuotantorakennus, arkk. Kalle Vartola 1967 (ent. LKM Koltek)
 - Tilustie 2b**, pienteollisuusrakennus 1954 (ent. VPH Air Oy, sitä ennen Lindforsin saippuatehdas, ei käytössä)
 - Kuussillantie 23**, kulkuneuvojen suoja- ja huoltorakennus 1963, (VTA Tekniikka Oy, entinen Veikko Tunturin autoliike)
 - Tilustie 9**, teollinen tuotantorakennus noin 1960 (Veikko Katajisto Ky)
 - Rajatie 6** (ent. Oy Perclora Ab:n asuntola 1952, sisältyy inventointiin 2000-2002)
- A1** **Fazerila**
 - Fazerintie 6** (Cloetta Fazer Ab)
 - teollinen tuotantorakennus, arkk. Kurt Simberg 1957- (makeistehdas)
 - voimalaitosrakennus, arkk. Kurt Simberg? 1963
 - varastorakennus, arkk. Göran Malmström 1974 (kaakaopapujen myrkytyshalli)
 - vesitorni

B **Fazerintie 8**, arkk. Kalle Vartola 1971 (Fazer Leipomo)

A1 **Valion Juustola**

Fazerintie 2

- varastorakennus, suunnittelija Valion rakennusosasto / "S. K:la ja L. F:nen" 1963
- teollinen tuotantorakennus, arkk. Matti K. Mäkinen, Valion rakennusjaosto 1974 (rak.rekisterissä 1964=virhe)
- öljysäiliö

B **Rajatie 3b**, muutama 88

B VE:n kaukolämpöpumppaamo + muuntamo?

94 HAKUNILA

B **Jokiniementie 5** (Tieliikelaitoksen varikko)

- varastorakennus 1979
- toimistorakennus 1975
- liikenne rakennukset 2 kpl 1978

B **Käärmekalliontie 3 ja 7** (Vantaan kaupunki)

- voimalaitos 1930 (Käärmekalliontie 7)
- voimalaitos 1971 (Käärmekalliontie 3)
- huom. kohteet sijaitsevat luolastossa, jossa ei käyty.

B **Käärmekalliontie 7**, yhdyskuntatekninen rakennus (=vesitorni, ei rak.rekisterissä)

A2 **Hevoshaantie 18**, tietoliikenne rakennus 1969 (Elisa Oyj)

B **Hevoshaantie 13**, voimalaitosrakennus 1971 (rivitalotontilla)

B **Kaskelanrinne 4**, muuntamo 57

97 KUNINKAANMÄKI

B **Kiertomäentie 2**, kauppavarasto 1965 (Putkitekniikka Oy Finland)

B **Kolohongan teollisuusalue**

Itäinen Valkoisenlähteentie 21, kauppavarasto, suunnittelija Lihateollinen tutkimuskeskus / Ilpo Karjalainen ja Kari Repo 1979 (Pakastamo Oy)

Kivipyykintie 6, teollinen tuotantorakennus, arkk. Aarno Mikala 1979 (Maalaamo Pauli Hietanen Ky)

- huom. kadunvarren toimistosipi 1990

Kivipyykintie 3 (Vantaan Kone ja Laite)

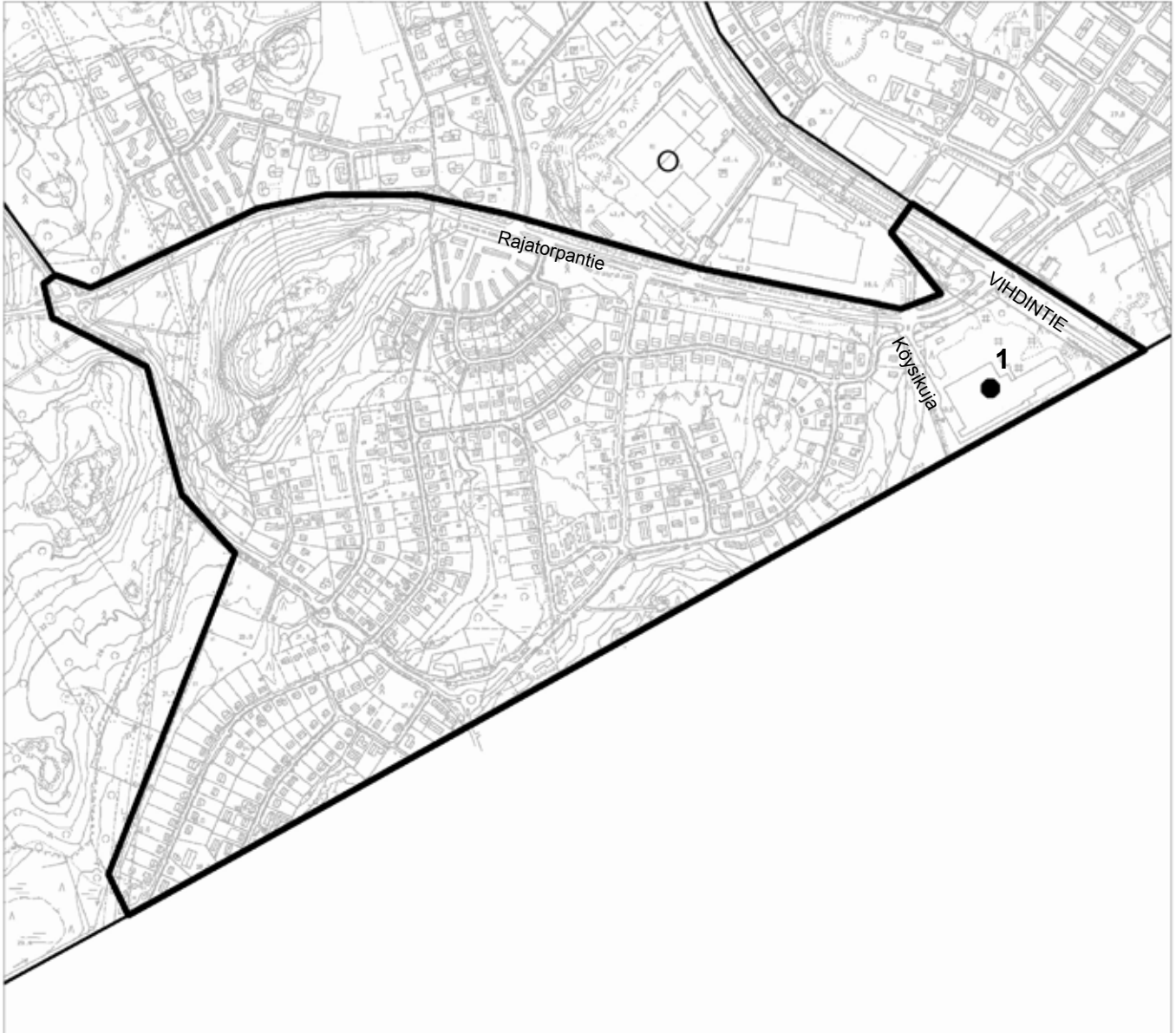
- toimistorakennus 1979
- teollisuusrakennus 1979

Kivipyykintie 1, teollisuusrakennus 1978 (Liha-Salminen Oy)

Itäinen Valkoisenlähteentie 15, teollisuusrakennus 1978 (Suomen Pelastusarmeijan Säätiö)



11 HÄMEVAARA





1 Harman Consumer Finland Oy (ent. Teräsköysi)

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 011-0023-0001 / 004

Osoite Köysikuja 1

Rak.aika/valm.v. 1. vaihe oletettavasti 1964,
muuta rakennusvaiheita 1966-76 ja -84.

Suunnittelija Arkkitehti Matti Finell

Arvio Ryhdikäs punatiilinen tehdasrakennus, jonka toimisto-osan sisäänkäynti on tontin perällä. Sisääntuloaula + porrashuone ovat 1960-luvun henkisiä tyyliään: mm. jalopuinen (teakia?) tuulikaappi ja suurikokoinen, todennäköisesti alkuperäinen valaisin. Portaan kaide ei ole alkuperäinen, mutta tyyliin sopiva kuten yläaulan sisustus.

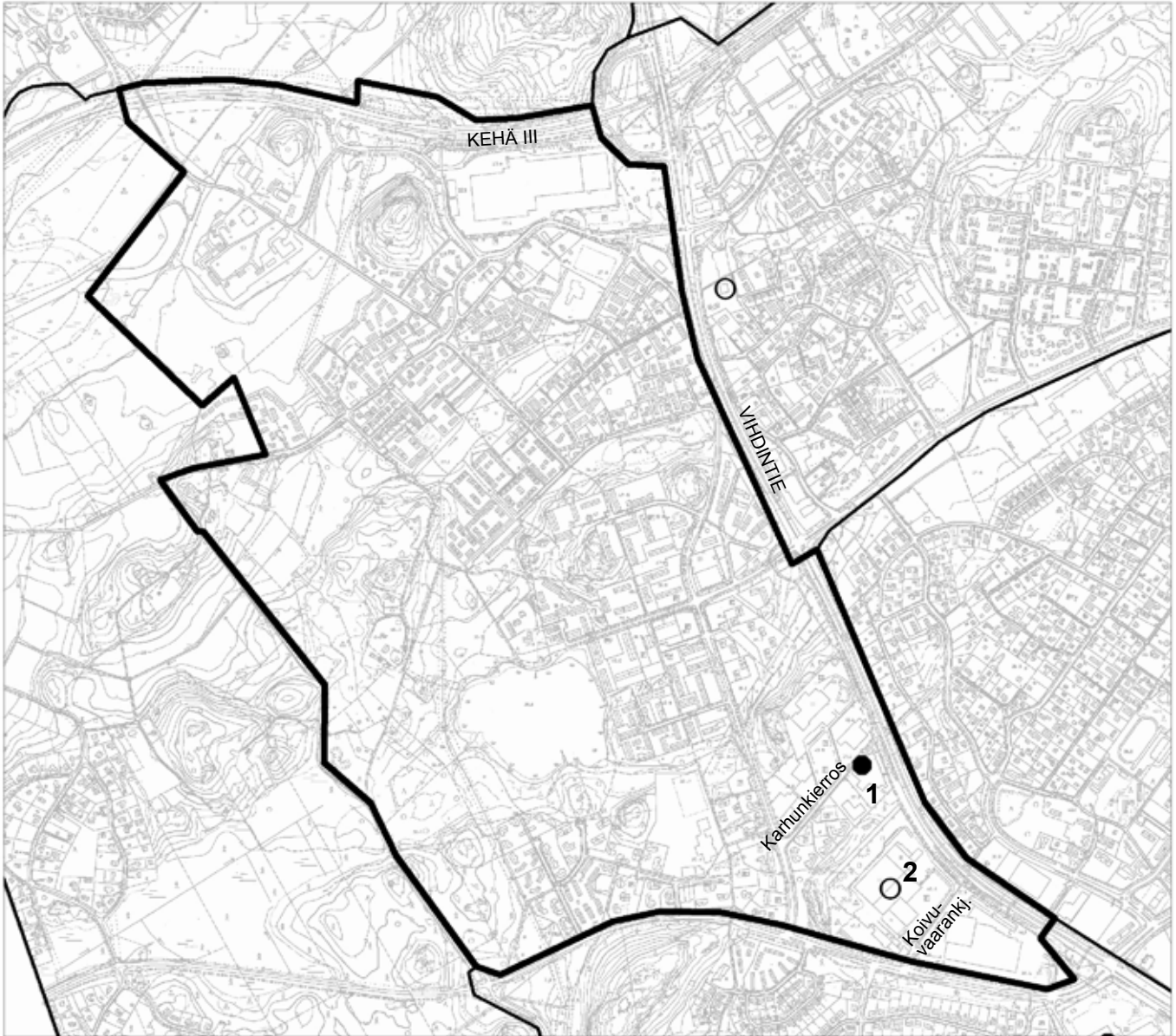
Lisätietoa Alkuperäinen rakennuttaja on Teräsköysi Oy, joka on perustettu 1936. Yritys toimi aluksi Pitäjänmäellä, mutta muutti 1950-luvulla Hämevaaraan. Tiilirakennusta on täällä edeltänyt puinen teräsvaijeritehdas, jonka piirustukset Matti Finell on päivännyt 1957. Puurakennus on purettu. Finell suunnitteli samoihin aikoihin muun muassa Silkkitehtaan vedenpuhdistuslaitoksen.

Teräsköysi oli aikoinaan suurin maalaiskunnassa toimiva teräsalan yritys. Talo on vaihtanut omistajaa ja käyttäjiä useaan otteeseen. Siinä on toiminut rekkaterminaali, postin varasto, firmat nimeltä Vantaan metalli, OSK Auto ja Logia Oy. Rakennus on kuulunut kiinteistösijoitusyhtiö Castrumille, joka on fuusioitu nykyiseen omistajaan Sponda Oy:öön. Amerikkalainen viihdetekniikan alan yritys Harman & Kardon on tullut käyttäjäksi 1990-luvulla.

Spondan arkistossa Fabianinkatu 23, Helsinki löytyy kohteen piirustuksia ja valokuvia.

Lähteet Property manager Juha Kytömäki, Sponda.
Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-77. Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002. Ss. 341.
<http://www.certex.fi/107.html>

12 HÄMEENKYLÄ





1 DHL Oy (ent. Suomen Hattutehdas)

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 012-0201-0003 / 001

Osoite Karhunkierros 5

Rak.aika/valm.v. 1975

Suunnittelija Arkkitehdit Woldemar Baeckman ja Jaakko Aartelo

Arvio

Alkuperäinen rakennus hyvin nähtävissä: se on pienimittakaavainen ja varmasuhteinen esimerkki 1970-luvun rakentamisesta. Myös väriyty on rakentamisajankohdalle tyypillinen raikas pääväri (tässä sininen) + valkoinen. Vihdintien puolella on julkisivua rytmittävä porrastusteema. Tämä kaikki on arkkitehtonista ilmaisuja, joka on suhteellisen harvinaista 1970-luvun teollisuusrakentamisessa.

Lisätietoa

Alkuperäinen rakennuttaja on Suomen hattutehdas. Myöhempi laajennus on tehty Reformikeskuksen toimesta. Rakennus on toiminut kirjapainona (Printpoint), ennen kuin DHL-huolintaliikkeen varasto sijoittui siihen vuonna 1999.

Lähteet

Samat arkkitehdit (Baeckman & Aartelo) ovat suunnitelleet Tikkurila Oy:n entisen ruokalarakennuksen, joka on rakennettu myös 1975. Tikkurila Oy:n vanha pääkonttori (1960) on Baeckmanin käsialaa. Baeckmanin tunnetuin teollisuusrakennus on Sinebrychoffin uusi panimo Helsingin Hietalahdentorilla vuodelta 1970 (Suomi rakentaa 5).

Kiinteistöpäällikkö Esko Juntunen, yksikön johtaja Juha Saarikivi, DHL.



2 Rautakirja Oy

Luokitustunnus A2

Kiinteistötunnus 012-0202-0001 / 001, 002, (003 = rivitalo)

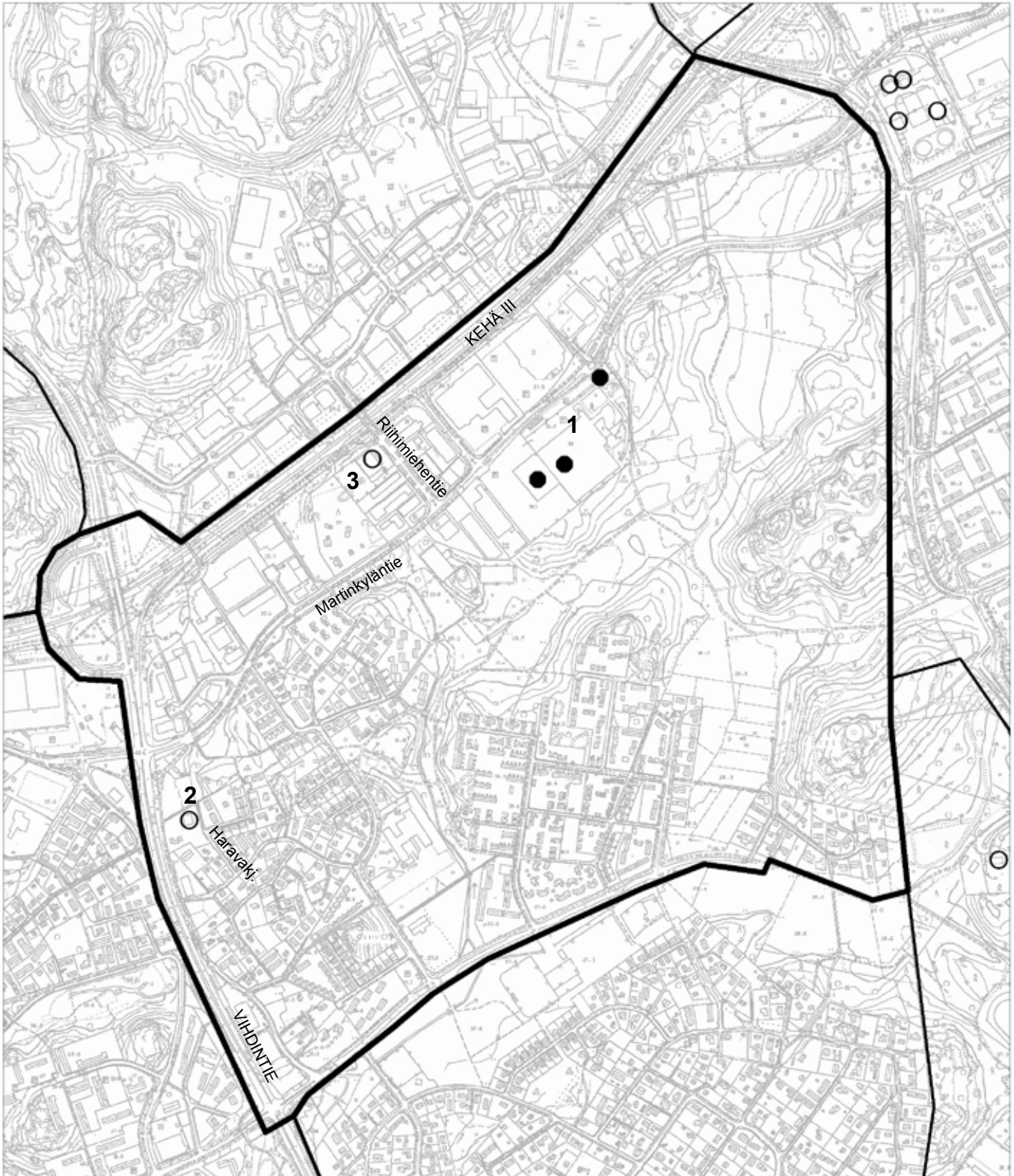
Osoite Koivuvaarankuja 2

Rak.aika/valm.v. pääkonttori 1973-74
kulkuneuvosuojat 1974 + kauppavarasto 1976
portinvartijan koppi 1974
kauppakeskus 1975 (Nordqvist Oy ym, sisältyy inventointiin 2000-2002)

Suunnittelija Arkkitehdit Jaakko ja Kaarina Laapotti



14 VARISTO





1 Finnish Fur Sales Co Ltd, Fur Center

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 014-0210-0007 / 001
014-0210-0008 / 001, 002, (003 = rivitalo)

Osoite Martinkyläntie 48a

Rak.aika/valm.v. 1978-1979

Suunnittelija Arkkitehti Osmo Mikkonen

Arvio Ajankohdan teollisuusrakentamisen parhaimmistoa. Pellillä verhoiltu julkisivu värikäspuitteisine ikkunoineen on ilmeeltään ajaton ja kestänyt myös teknisesti hämmästyttävän hyvin. Pitkät Martinkyläntien suuntaiset massat ovat vaikuttavat ja luovat paikalle identiteettiä. Turkistuottajien kookas ja tyylikäs F-logo koristaa julkisivua. Osmo Mikkonen suunnitteli tätä ennen mm. Riihimäelle Karjakunnan makkaratehtaan (1974), joka on julkaistu Suomi rakentaa 5 –näyttelyssä 1976.

Lisätietoa Alkuperäinen rakennuttaja on Suomen turkistuottajat. Talo on rakennettu neljässä vaiheessa. Aluksi tehtiin varasto, jonka itäreunassa oli toimistotilat ja sisäänkäynti. Laman kynnyksellä varastoa laajennettiin mittavasti länteen. Laajennus myytiin pian Anttila Oy:lle, joka toimii talossa edelleen (Variston Kodin Anttila). Tämän jälkeen varastoa laajennettiin melkein vastaavalla osalla eteläpuolelle. Viimeisin lisäys on 2000-luvulla rakennettu huutokauppa-auditorio ravintoloiheen rakennuksen itäpäässä.

Työntekijöiden rivitalo Martinkyläntien varressa sisältyy inventointiin 2002.

Lähteet Talousjohtaja Eija Lepoaho, huoltomies Kari Yliniemi, Finnish Fur Sales
Suomen Turkeläinten Kasvattajain Liitto ry. 50-vuotisjuhlajulkaisu. Porvoo 1978.
Turkistuottajat Oy:n historiikki 1938–1978. Helsinki 1988.
http://www.ffi.fi/wps/portal/FFS_finnish

14 VARISTO



2 Elisa Oyj

Luokitustunnus A2
Kiinteistötunnus 014-0008-0007 / 001
Osoite Haravakuja 6
Rak.aika/valm.v. 1970
Suunnittelija



3 Raul Hellberg Oy tukkumyynti & Satellite Systems Oy

Luokitustunnus A2
Kiinteistötunnus 014-0207-0008 / 001
Osoite Riihimiehentie 8
Rak.aika/valm.v. 1978
Suunnittelija



YLEISKAAVAN MUKAISET TEOLLISUUSALUEET HELSINGIN MAALAIKUNNASSA

LAATINUT VUONNA 1957 HELSINGIN MAALAIKUNNAN
SUUNNITTELUTOIMISTO.

MITTÄKAAVA 1:50000



SELITYS:

- | | |
|-------------------------|---------------------------------|
| TEOLLISUUSALUE | KUNNAN RAJA |
| OLEMASSAOLEVA TIE | OLEMASSAOLEVA RAUTATIE |
| RAKENTEILLA OLEVA TIE | SUUNNITELTU RAUTATIE |
| SUUNNITTEILLA OLEVA TIE | SUUNNITTEILLA OLEVA PIKARAITTIE |

15 MYYRMÄKI





1 Vantaan kaupungin varastorakennus

Luokitustunnus A2

Kiinteistötunnus 015-0685-0003 / 001

Osoite Uomatie 22

Rak.aika/valm.v. 1970

Suunnittelija



2 Fortum Power and Heat Oy

Luokitustunnus A2

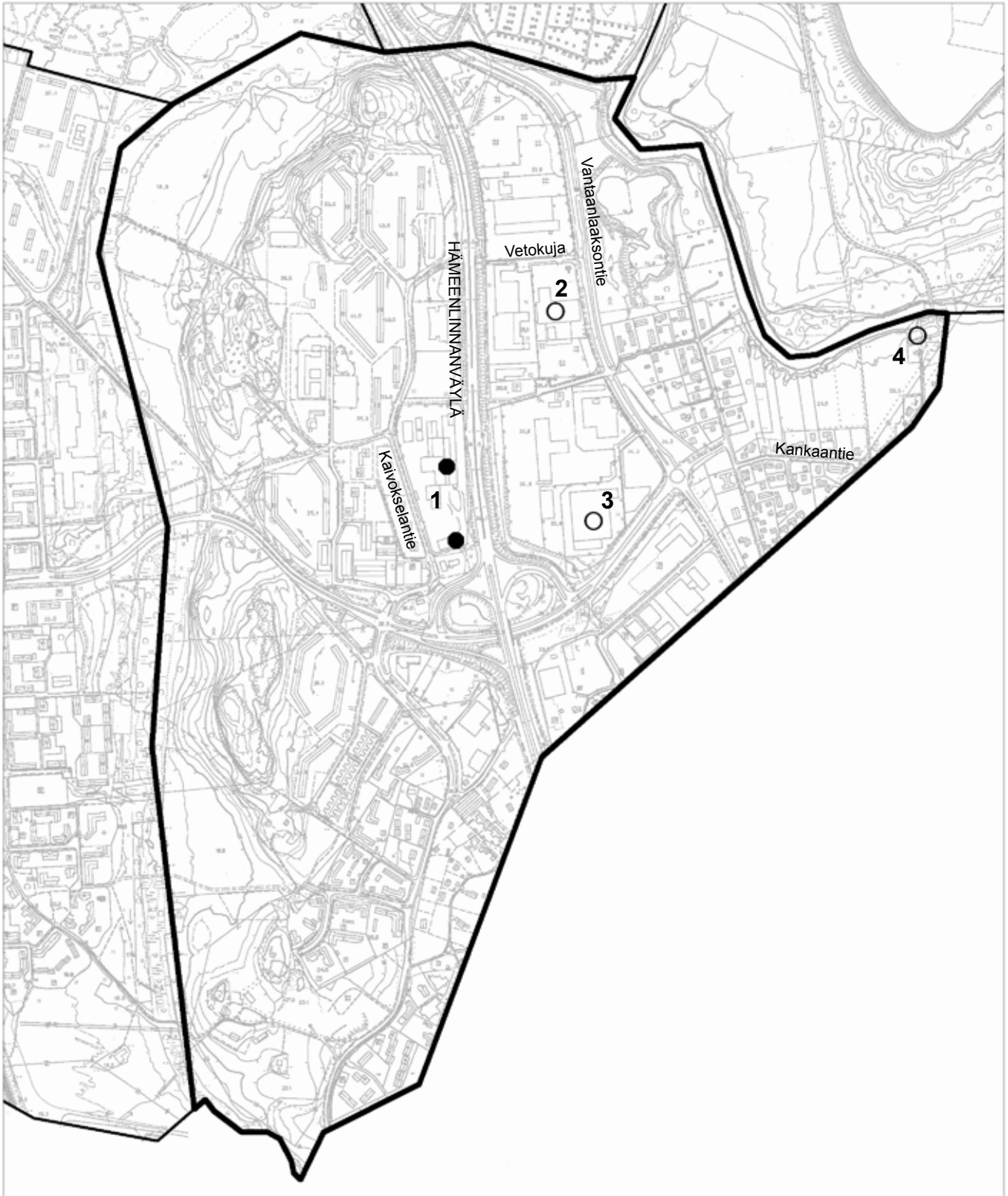
Kiinteistötunnus 015-0801-0002 / 001

Osoite Rajatorpantie 8

Rak.aika/valm.v. 1979

Suunnittelija

16 KAIVOKSELA





1 Sarlin Oy Ab, Grundfors Oy Ab

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 016-0131-0001 / 002, 007

Osoite Kaivokselantie 3

Rak.aika/valm.v. 1965- (rak.rekisterissä virhe)

Suunnittelija Arkkitehti Kaj Englund

Arvio Pääkonttorin julkisivut ovat tummahkoa punatiiltä. Sen pitkää kaksikerroksista massaa komistaa köynnöksen peittämä piippu sekä kookas logo, joka muistuttaa saman ikäisen pääkonttorin, Auramon logoa. Kyseessä on suunnittelijansa myöhäiskauden työ, korkeatasoinen, selkeä, asiallinen, vankka, ei-niin-persoonallinen rakennus, jollaisia tuohon aikaan tavattiin tehdä.



Lisätietoa

Pääkonttori ja nykyinen tuotantorakennus, jossa nyt toimii Grundfors Oy Ab on kumpikin rakennettu 1965. Jälkimmäiseen on tehty useita laajennuksia eikä vanhinta osaa ole enää näkyvissä.

Insinööri Erik Sarlinin perustama yritys aloitti toimintansa Helsingin keskustassa vuonna 1932. Sen toimiala oli teknisten laitteiden maahantuonti. Sittemmin se erikoistui vesipumppuihin. Yritys muutti maalaiskunnan puolelle jo 1946. Tällöin siirtyi konepaja Tikkurilaan, josta se muutti Sillbölen kylään vuonna 1951. Konepajaa laajennettiin 1960-luvulle tultaessa ja vähitellen kaikki yrityksen toiminnot sijoitettiin Kaivokselaan. Lopulta muutti pääkonttori vuonna 1965 valmistuneeseen uudisrakennukseen. Siitä lähtien konserni on toiminut samoilla sijoilla ja kuuluu edelleen Sarlinin suvulle.

Lähteet

Kiinteistöpäällikkö Seppo Kauppinen, Sarlin Oy Ab
Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-77. Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002. Ss. 341.
<http://www.sarlin.com/>



2 Lohjan Autoclean Oy (ent. Grönblom Trading)

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	016-0109-0004 / 002
Osoite	Vetokuja 2
Rak.aika/valm.v.	teollinen tuotantorakennus 1967 talonmiehen asunto, Kaija ja Heikki Sirenin 'Polar-kansantalo'- tyyppitalo 1968
Suunnittelija	Arkkitehti Matti Suuronen



3 Volvo Bilia Vaihtautot

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	016-0114-0004 / 001
Osoite	Vantaanlaaksontie 6b
Rak.aika/valm.v.	1974
Suunnittelija	Arkkitehdit Bertel Gripenberg och Co. / B.G., Robert Gunst, Ilkka Uusitalo



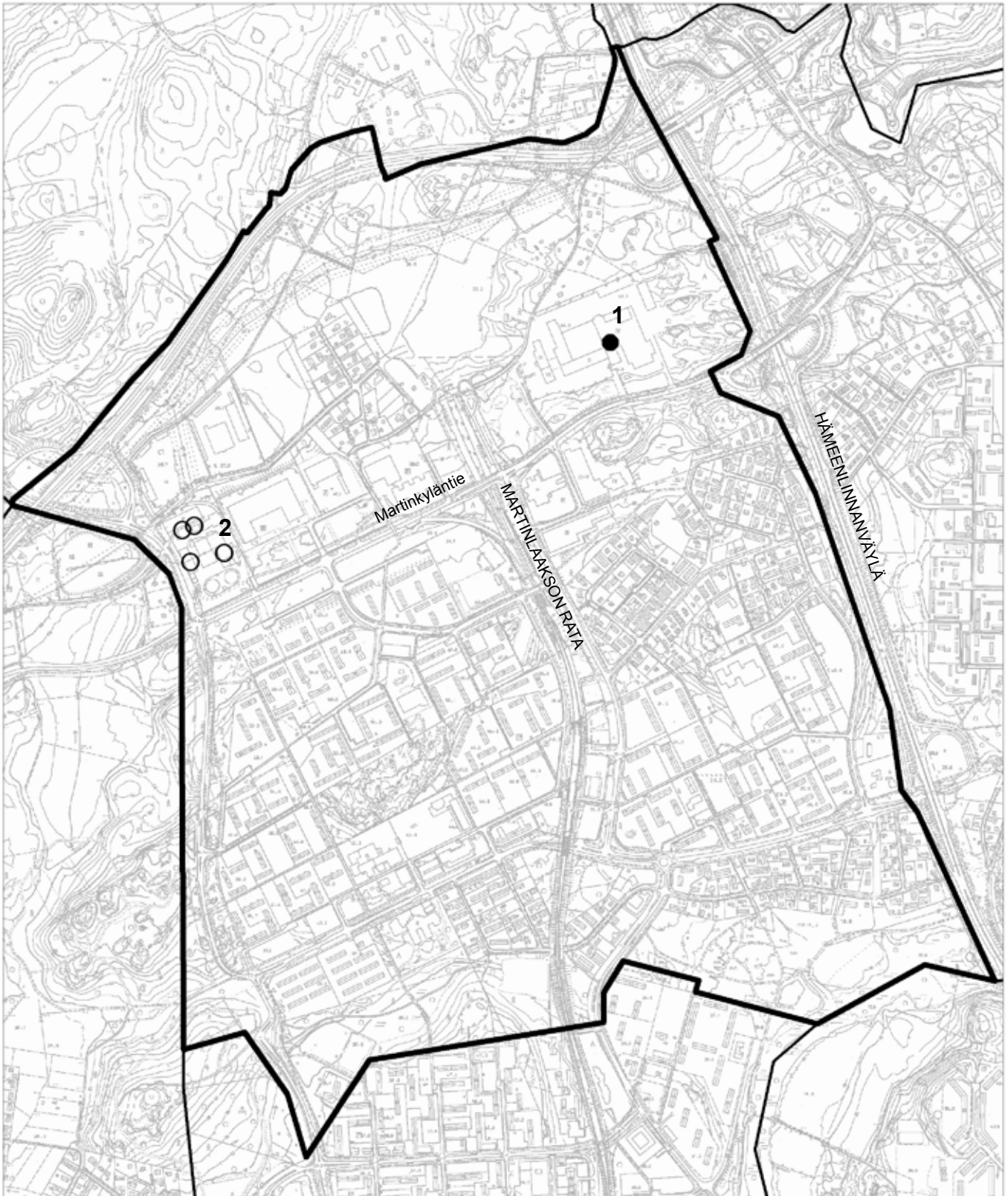
4 Helsingin kaupunki, vesi- ja viemärlaitos

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	419-0001-0158 / 001
Osoite	Kankaantie 28
Rak.aika/valm.v.	1958
Suunnittelija	



Ortokuva Petikko-Varistosta

17 MARTINLAAKSO





1 Sanomala (Sanomapaino)

Luokitustunnus	A1
Kiinteistötunnus	017-0113-0001 / 001
Osoite	Martinkyläntie 9
Rak.aika/valm.v.	1977-
Suunnittelija	Arkkitehti Kalle Vartola



Arvio Painotaloa on useita kertoja laajennettu, niin että alkuperäistä 1970-luvun vaihetta on näkyvissä enää vain pääsisäänkäynnissä samoin kuin lastauspihan sisäänkäynnissä. Näitä kahta yhdistää käytävä, jonka molemmin puolin tuotanto- ja varastotilat sijoittuvat. Konsepti on siis selkeä.

Myös ulkoarkkitehtuuri on yksinkertaista ja monumentaalista. Siinä on kantavana teemana vaaleita punatiilimuureja ylhäältä alas halkovat kapeat ikkunat, joiden vieressä muuri pyöristyy. Näin syntyy kirjan tai lehden avattua sivua muistuttava pehmeä vaikutelma. Vanhassa painosalissa, joka oli inventointiaikaan tyhjiällä on suorastaan sakraali tunnelma pystyikkunoista tuluvan päivänvalon ansiosta. Laajennukset on tehty rakennuksen alkuperäistä ulkoasua kertaamalla.

Kalle Vartola on suunnitellut Vantaalle useita tehtaita ennen tätä, mm. Fazerin leipomon 1971 sekä Kodakin talon 1973.

Lisätietoa Sanomapaino edusti valmistuttuaan uutta tekniikkaa: lehden sivut voitiin lähettää silloisesta toimituksesta Helsingin Ludviginkadulta mikroaalloilla Vantaalle. Vanha painosali Martinkyläntien puolella on seissyt tyhjiällä siitä lähtien kun uusi valmistui 2003.

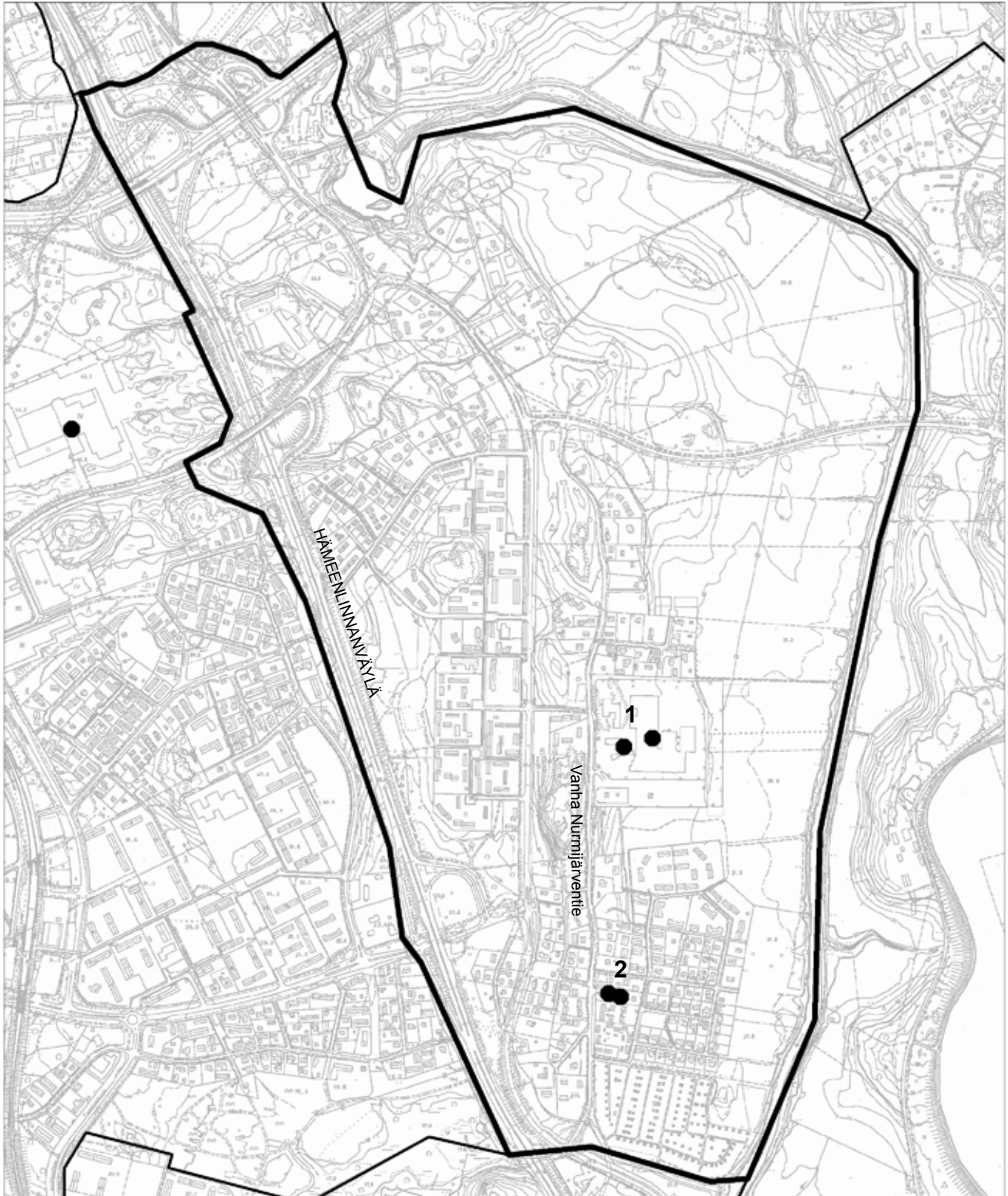
Lähteet Tuotantoassistentti Tuija Ruotsalainen, projekti-insinööri Janina Lempinen, Sanomapaino Oy
Arkkitehti 2/1979 sivu 22
<http://www.sanomapaino.fi/web/viewer.php?id=1>
<http://www.sanoma.fi/historia/1965-1989.html>



2 Martinlaakson lämpövoimala, Vantaan Energia

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	017-0105-0001 / 001, 002, 003, 004
Osoite	Martinkyläntie 19
Rak.aika/valm.v.	voimalaitosrakennukset 1975, 3 kpl voimalaitosrakennus = kytkinasema, arkkit. Lars Rejström 1971
Suunnittelija	Arkkitehti Ole Gripenberg

18 VANTAANLAAKSO





1 Vaisala Oy

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 018-0060-0013 / 002, 003

Osoite Vanha Nurmijärventie 21

Rak.aika/valm.v. 1955 (konttorirakennus) + 1966-1978 (tuotantorakennus, 10 vaihetta)

Suunnittelija Konttorirakennus arkkitehti Teuvo Lindfors? (+ rak.ins. Jouko Paasio), tuotantorakennus arkkitehdit Marianna ja Mikko Heliövaara, Martti Uksila

Arvio Vaisala Oy:n konttori edustaa 1950-1960 -luvun korkeatasoista tehdaskulttuuria parhaimmillaan Vantaalla. Muita saman ajan-kohdan punatiillisiä teollisuusrakennuksia on mm. Kuussillantiellä Vaaralassa (Viking kenkävoidetehdas ja Veikko Tunturin autoliike) sekä Veromiehessä Wihurin tehtaata.

Lisätietoa Säänmittauslaitteita valmistava Vaisala Oy on pysynyt samalla paikalla jo viisikymmentä vuotta. Meteorologi Vilho Väisälän 1936 perustama yritys on edelleen saman suvun omistuksessa. Yhtiön nimestä pudotettiin ä:n pilkut jo varhain sen käymän ulkomaankaupan takia.

Alansa maailman markkinajohtajan brandin vaaliminen näkyy ulos päin ympäristöstä huolehtimisena: sosiaali- ja edustustilarakennuksen valmistuttua (Heliövaara ja Uksila 1983) tilattiin istutussuunnitelma Aina Harju-Söderbergiltä. Sen tulokset sävyttävät vieläkin.

Vanhan konttorin ja edustustalon sijainti jokilaaksoon viettävässä harjunrinteessä on käytetty taitavasti hyväksi. Tuotantotilojen leviäminen laaksoon on sitä vastoin maisemallisesti vähemmän onnistunut. Vanha konttori (jossa on aluksi myös valmistettu radiosondeja) on ollut U:n muotoinen, Vanhalle Nurmijärventielle avautuva rakennus. Valitettavasti sen toinen sivusiipi on hiljattain purettu parkkipaikan laajennuksen alta.

Konttorirakennuksen mahdollista arkkitehtia ei ole voitu varmistaa. Mahdollisesti konttori on Teuvo Lindforsin käsialaa kuten työntekijöiden samaan aikaan valmistunut asuinkerrostalo hie-
man etelämpänä (Vanha Nurmijärventie 19, 1955).

Lähteet Kiinteistöinsinööri Markus Kakko, kiinteistösihteeri Marja Laitinen, Vaisala Oy
Fifty Years of Environmental Measurement. Vaisala 1936–1986. Vaasa 1986.
S. Huovila, Ihmisten ilmoilla. (Painopaikka?) 1993.
E. J. Mannermaa, Suomalainen radiosondi valloitti maailmanmarkkinat. Teoksessa Suomalaisia yrittäjiä. Helsinki 1969.
Ilkka Seppinen, Ilmatieteen laitos 1838-1988. (Painopaikka?) 1988.
Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-77. Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002. Ss. 340.
<http://www.vaisala.com/fi/vaisalayrityksena/historia>



2 Mome Oy / Jorason Oy

Luokitustunnus	A1
Kiinteistötunnus	411-0003-0006 / 001, 003
Osoite	Vanha Nurmijärventie 7
Rak.aika/valm.v.	1928 + 1952 (konepaja)+ 1975 (varastohalli)
Suunnittelija	Teknikko Hemmo Rätty

Arvio

Entinen Mattssonin konepaja toimii edelleenkin konepajana. Yrityksessä on myös metallihiomo. Rakennus on juureva, muurattu, paksuseinäinen teollisuusrakennus, joka pieniruutuisten ikkunoiden ansiosta näyttää ikäistään vanhemmalta. Julkisivut ovat olleet alunperinkin rapatut, nykyinen vitivalkoinen julkisivuväri sekä mustat ikkunanpuitteet vaikuttavat vierailta. Ne ovat vuodelta 1983. Omistajan mukaan vastapäiset pientalojen rakennuttajat ovat ottaneet mallia väreistä.

Sisätiloissa on mahtava patina ja tunnelma. Pienimuotoinen konepaja alkuperäisine 50 vuotta vanhoine koneineen ja laitteineen alkaa olla harvinaisuus. Konepajarakennuksen taakse on 1970-luvulla rakennettu varastohalli. Kadulle näkyy lähinnä vain vanhan talon pääty sekä viehättävä piha.

Lisätietoa

Mattsson valmisti metallisia vesijohtoputkia valimossaan, jonka hän rakensi tälle paikalle vuonna 1928. Rakennuksen puinen osa purettiin ja korvattiin kivirakennuksella vuonna 1952. Nyt oli asialla Hemmo Rätty, joka perusti tänne hienomekaanisia laitteita valmistavan Mittaväline Oy:n. Hän oli tutustunut alaan Sveitsissä, josta on tullut romanttisia piirteitä talon arkkitehtuuriin. Sisätiloissa on jäljellä jugend- ja 1920-luvun ovia.

Koska millimetri piti voida halkaista tuhannesosiin, piti talon olla täysin liikkumaton, siitä erikoisen paksut seinät. Sittemmin Rätty'n toiminta hiipui ja rakennus päättyi 1983 yrittäjä Seppo Karpiselle, jonka pojat Kari ja Ray johtavat yrityksiä nimeltä Mome Oy ja Jorason Oy.

Yritysten toimiala on julkisten tilojen ovenvetimien ja erikoishelelojen valmistus ja tukkumyynti. Tuotteita on runsas valikoima, joukossa on monia klassikoita sekä arkkitehtien kuten Kaija ja Heikki Sirenin, Olli Kuusen ja Niko Tiulan suunnittelemaa ajattomia malleja. Yritys on erikoistunut korjausrakentamiskohteiden heloittamiseen. Muun muassa Rakennusapteekki Billnäsissä kuuluu yrityksen asiakkaisiin.

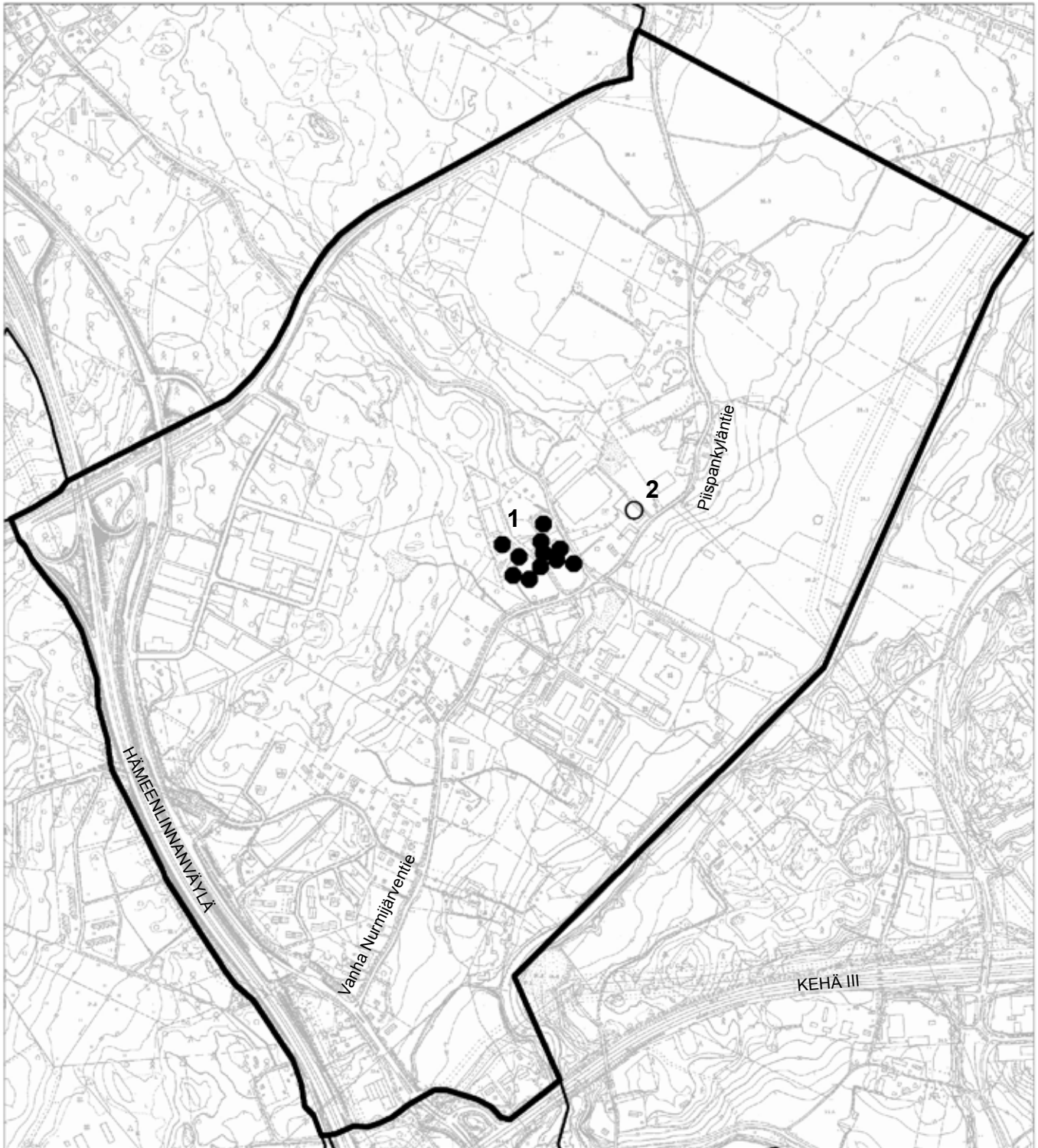
Lähteet

Seppo Karppinen, toimitusjohtaja Ray Karppinen, Mome Oy
<http://www.jorason.fi/mome.html>



Ortokuva Veromiehestä

21 PIISPANKYLÄ





Kolamiilunkuja 4

1 Åbyn teollisuusalue

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 413-0001-0048 / 001; 413-0001-0053 / 001, 002, 003;
413-0001-0054 / 001, 002; 413-0001-0055 / 001, 002, 003,
004; 413-0001-0056 / 001

Osoite Kolamiilunkuja 1, 3, 4, 6 ja 8; Vanha Nurmijärventie 118

Rak.aika/valm.v. 1920 + 1950-67

Suunnittelija Arkkitehti Göran Malmström

Arvio Alue on kiinteä kokonaisuus, rakennukset sijaitsevat vernakulaaristi epäsäännöllisessä koordinaatistossa kumpuilevassa maastossa. Vanhemmissa teollisuusrakennuksissa on vaalea, karkeaksi rapattu julkisivu. Björkkulla-nimisen rakennuksen portilla sijaitsevassa matalassa talossa on erikoinen "Korso-rappaus" (ylin kuva). Kummassakin 1960-luvun tehtaassa on selkeät ja harmoniset suhteet. Suurempi niistä rajaa komeasti Vanhaa Nurmijärventietä.

Alueen perälle, rinteeseen yläpäähän on tullut uudempia rouhebetonipintaisia teollisuusrakennuksia, jotka eivät ole enää arkkitehtonisesti laadukkaita varhempien tavoin.

Lisätietoa

Alue on ilmeisesti ainakin 1950-luvulta lähtien rakennettu Gärkmanin suvun toimesta. Kaikissa kolmessa alueella sijaitsevassa omakotitalossa asuu vielä suvun jäseniä. Luottoarkkitehtina on toiminut Vantaalle paljon suunnitellut Göran Malmström.

Mainitut kolme omakotitaloa jäivät huomiotta inventoinnissa 2000-2002, koska sijaitsevat teollisuusalueen keskellä. Ne ovat kuitenkin korkeatasoisia esimerkkejä 1950-luvun rakentamisesta, varsinkin suurin niistä, Björkkulla-niminen "patruunanpalatsi".

Lähteet

Kikka Gärkman, Kolamiilunkuja 4



Kolamiilunkuja 6



Kolamiilunkuja 8



Vanha Nurmijärventie 118

2 Kauppavarasto, Meiranova Oy

Luokitustunnus A2

Kiinteistötunnus 409-0003-0130 / 005

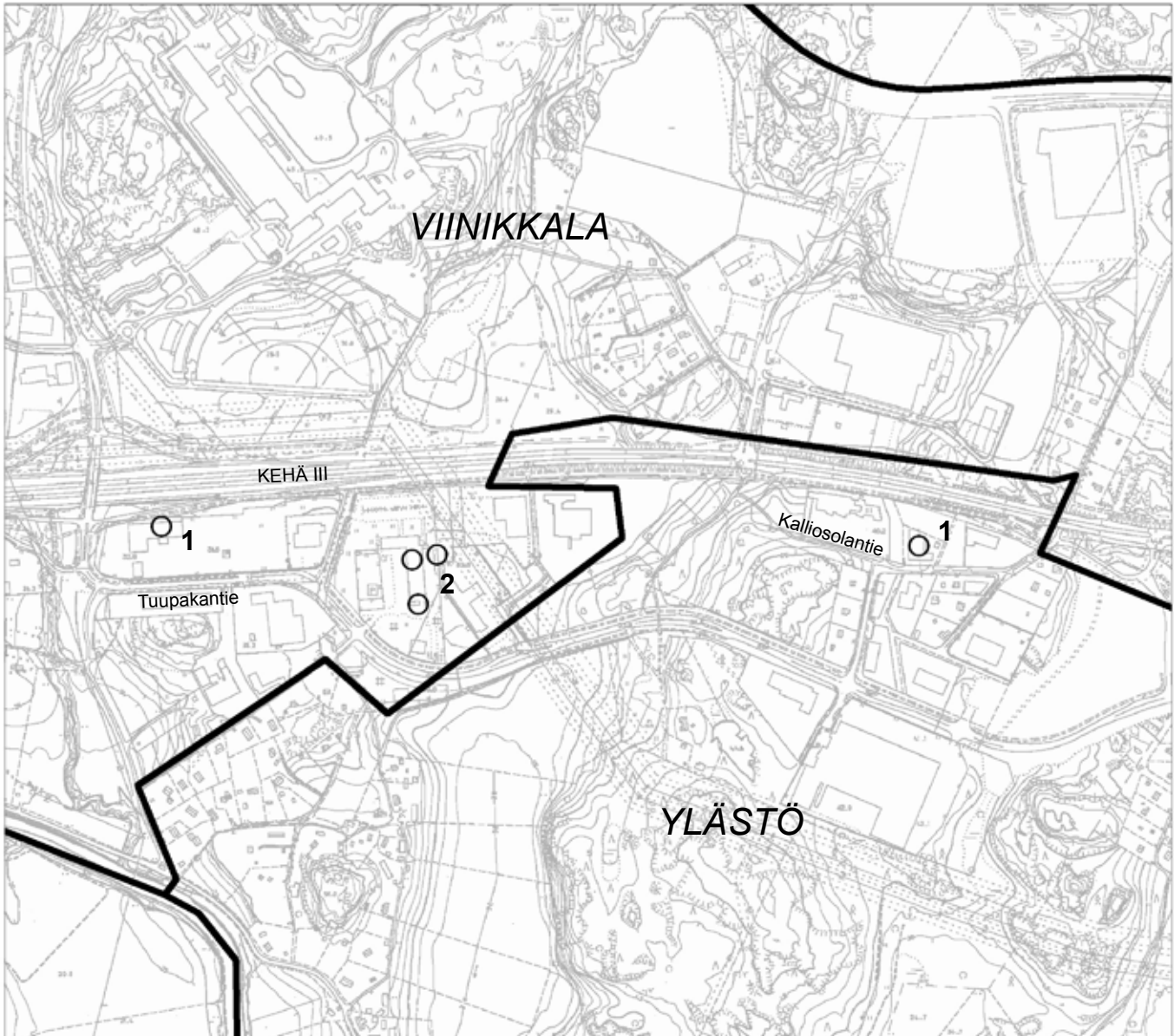
Osoite Piispankyläntie 4

Rak.aika/valm.v. kauppavarasto 1972? (rak.rekisterissä 1935 = virhe)
varastorakennus 1935 + rivitalo 1972

Suunnittelija



40 YLÄSTÖ ja 41 VIINIKKALA





1 Vantaan rahtikeskus Oy

YLÄSTÖ

Luokitustunnus A2
Kiinteistötunnus 040-0100-0005 /001
Osoite Kalliosolantie 4
Rak.aika/valm.v. 1968

Suunnittelija



1 Connex Vantaa Oy

VIINIKKALA

Luokitustunnus A2
Kiinteistötunnus 041-0106-0010 / 001
Osoite Tuupakantie 4
Rak.aika/valm.v. 1971

Suunnittelija



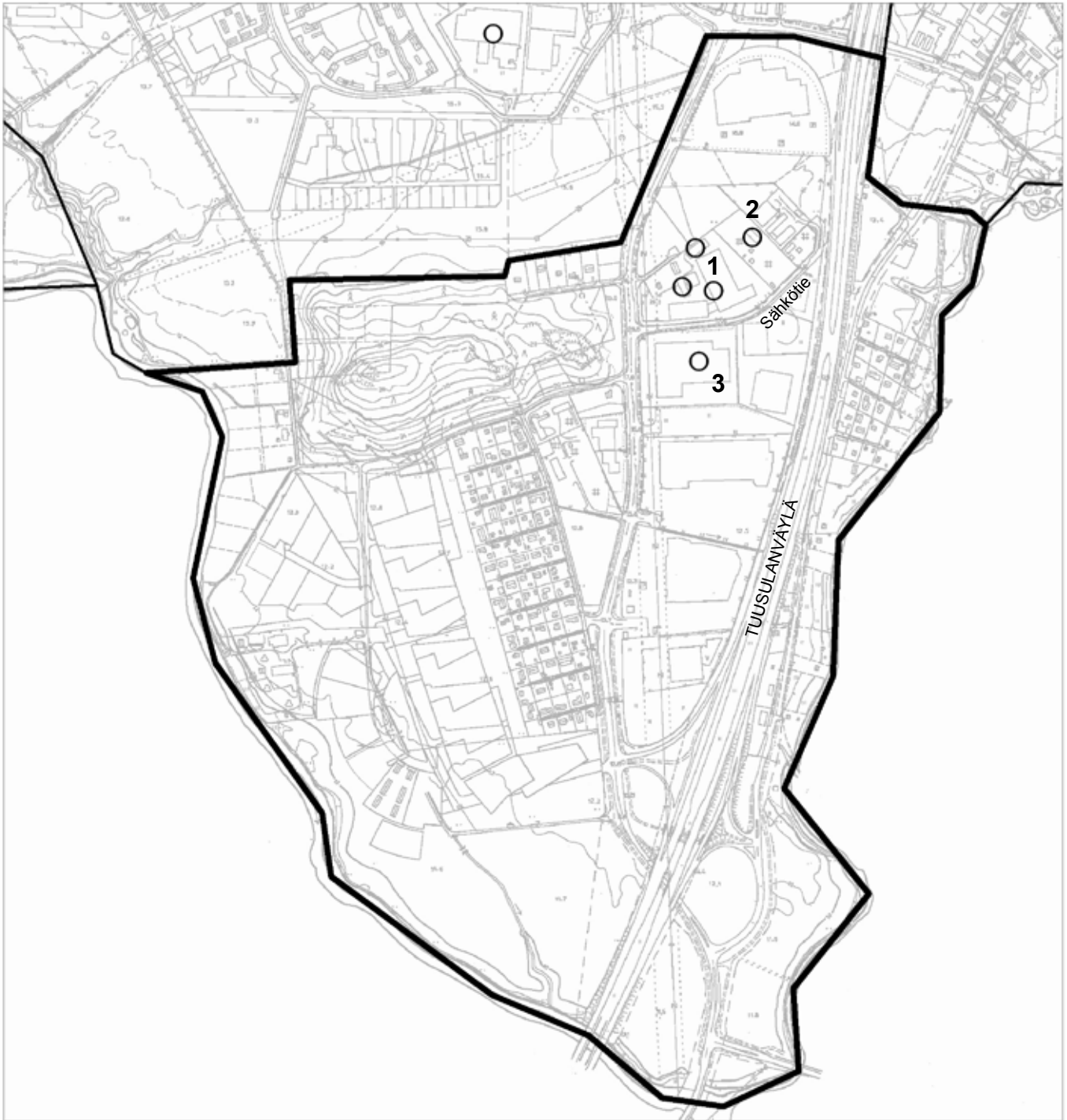
2 Vantaan kaupungin varikko

VIINIKKALA

Luokitustunnus A2
Kiinteistötunnus 041-0109-0006 / 001, 002, 003
Osoite Tuupakantie 10
Rak.aika/valm.v. kulkuneuvojen suoja- ja huoltorakennus 1979
varastorakennus 1978

Suunnittelija

50 TAMMISTO





1 Rakennus Oy Wareco (ent. Pakkasakku Oy)

Luokitustunnus A2

Kiinteistötunnus 050-0001-0010 / 002, 003, 005

Osoite Sähkötie 8

Rak.aika/valm.v. teollisuusrakennus 1963+1977 (+ länsisiipi 1980-luvulta?)
teollinen tuotantorakennus 1964 (kaarihalli, piirustukset 1969)
muu varastorakennus 1979 (piirustukset 1969)
kahden asunnon talo 1969

Suunnittelija Arkkitehti Erkki Karvinen



2 Kirbeto Oy (ent. Kirkonkylän sementtivalimo)

Luokitustunnus A2

Kiinteistötunnus 050-0001-0004 / 003

Osoite Sähkötie 10

Rak.aika/valm.v. pienteollisuusrakennus 1959 (valimo)
talousrakennus 1952
talousrakennus 1961
pienteollisuusrakennus 1953

Suunnittelija



3 Kespro (ent. Kunnallispaino)

Luokitustunnus A2

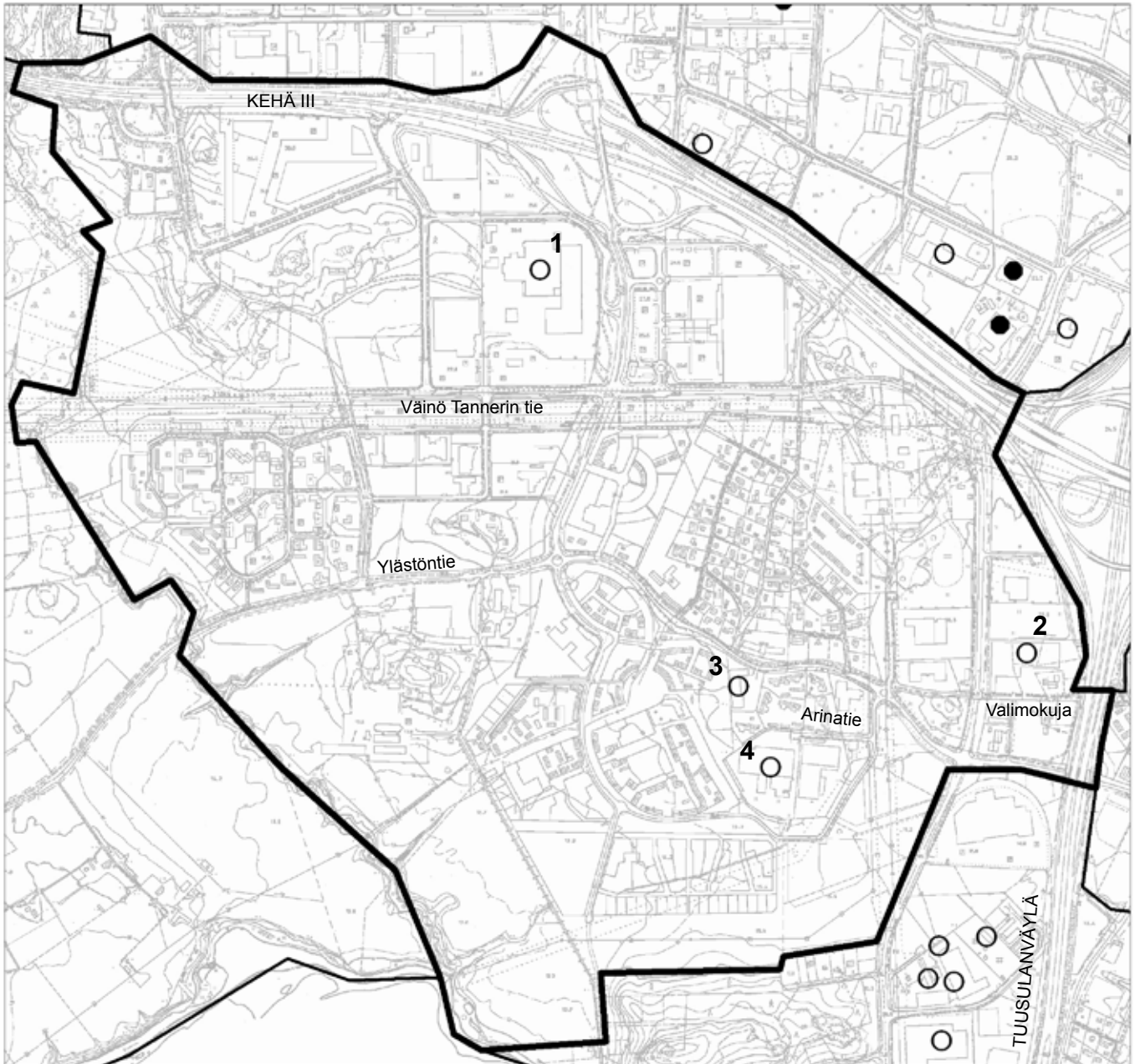
Kiinteistötunnus 050-0004-0016 / 001

Osoite Sähkötie 1

Rak.aika/valm.v. 1974

Suunnittelija Suunnittelukeskus / T. Seppälä ja Kosti Kuronen

51 PAKKALA





1 LSO Osuuskuunta, "Elannon tehdas", "Makkaratehdas"

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	051-0200-0011 / 001
Osoite	Väinö Tannerin tie 1
Rak.aika/valm.v.	teollinen tuotantorakennus 1967 useita muita rakennuksia 1990-2000-luvuilta
Suunnittelija	Arkkitehdit Paavo Lehtinen ja O. Jalovaara / KK arkkit.osasto



2 Finncatering Oy

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	407-0003-0059 / 001
Osoite	Valimokuja 2
Rak.aika/valm.v.	1975
Suunnittelija	Arkkitehti Markku Annila



3 Parker Hannifin Oy

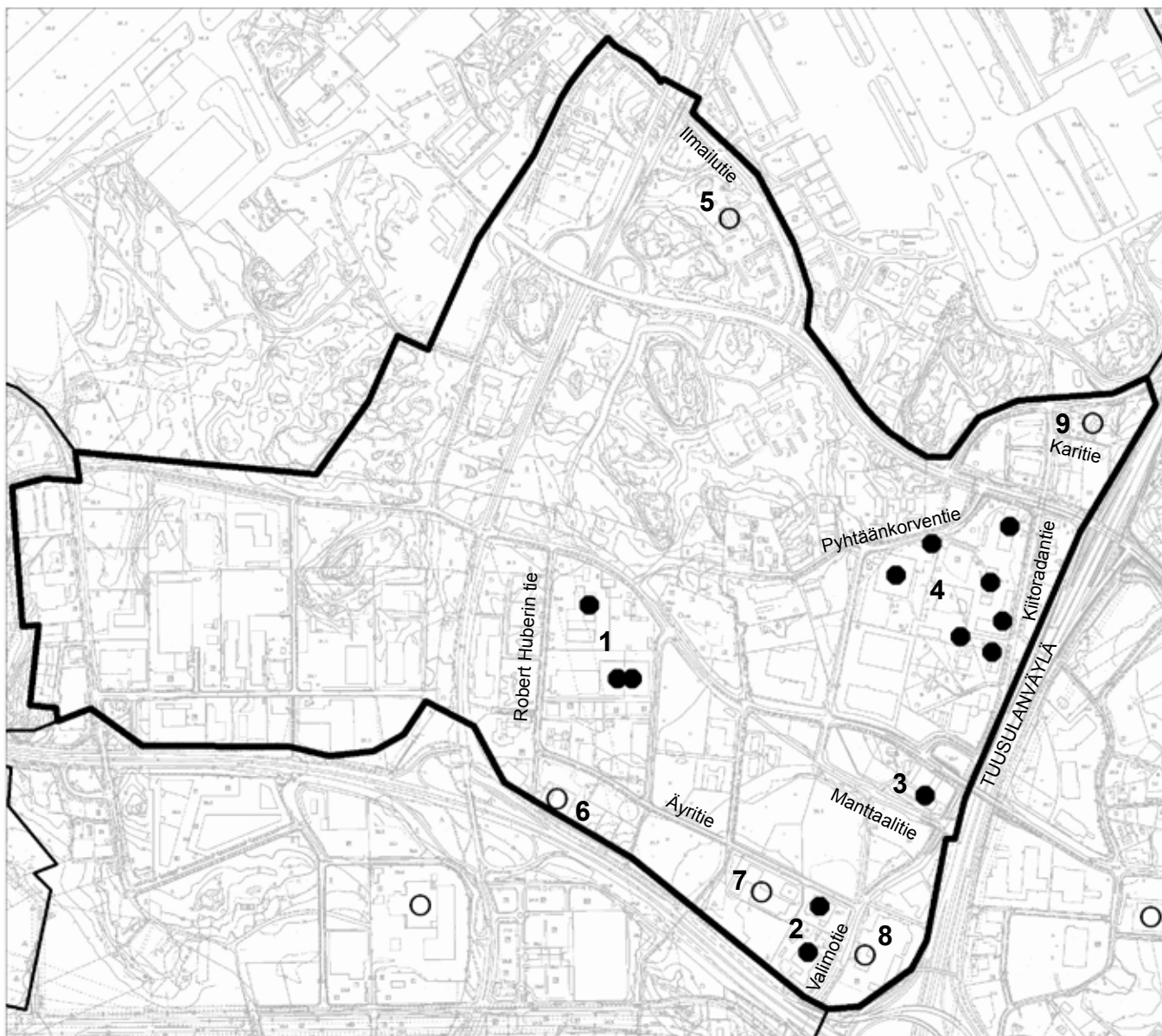
Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	051-0152-0007 / 001
Osoite	Ylästöntie 16
Rak.aika/valm.v.	1970
Suunnittelija	



4 Ramirent (ent. Tallberg Oy)

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	051-0153-0001 / 001
Osoite	Arinatie 8
Rak.aika/valm.v.	teollinen tuotantorakennus 1969 talousrakennus 1969
Suunnittelija	Arkkitehti Reino Österman?

52 VEROMIES





Robert Huberin tie 5



Robert Huberin tie 7

1 LVI-Dahl Oy ja YIT Rakennus Oy (ent. Huber Oy)

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 052-0121-0001 / 005; 052-0121-0008 / 005; 052-0126-0001 / 001

Osoite Robert Huberin tie 5 (LVI-Dahl) ja 7 (YIT)

Rak.aika/valm.v. 1964 (rak.rekisterissä virhe)

Suunnittelija Arkkitehti Kurt Simberg

Arvio 1870-luvulla perustettu uraauurtava vesijohtoliike Oy Huber Ab (alkujaan Helsingin Vesijohtokonttori) muutti maalaiskuntaan Helsingistä 1960-luvun puolivälissä. Yhtiön perustaja Robert Huber omisti jo aikoinaan tilan Tikkurilassa. Nyt kahdella vierakkaisella tontilla on yhteensä kolme kookasta kaarikattoista varastohallia, jotka muistuttavat Huberin ajoista. Nämä ovat tehdasrakennuksiksi epätavallisen 'arkkitehtonisia' ilmeeltään: niissä on selkeä teema ja sen varmaotteinen toteutus.

Ylävalon antavat ilmavat betonikaaret tekevät sisätilasta juhla-lisen. Kaarikattojen rivistöt ovat myös maisemallisesti vaikuttavat. Samantyyppinen on Kurt Simbergin suunnittelema Rettigin tehdas Turussa vuodelta 1960, se on julkaistu Suomi rakentaa näyttelyssä numero 3.

Lisätietoa

Pohjoisin halleista on ollut alun perin Huberin konepaja, jossa putkistoja on valmistettu. Sen omistaa nyt Tapiola Oy. Kaksi eteläisempää, vastakkain toisiaan sijaitsevaa hallia on alusta lähtien ollut varastotilaa, toinen lämmin ja toinen kylmä. Nyttemmin molemmat ovat kylmiä. Erikoista on, että kummassakaan ei 20 asteen pakkasellakaan laske lämpötila alle nollan, niin edullinen rakenne on lämpötaloudellisesti.

Konepajahallin katto on korjattu taitavasti käyttäen alkuperäistä materiaalia, huopaa. Varastohallien katot, samoin kuin osittain lahot puuikkunat odottavat korjausta.

Varastohallit omistaa LVI-Dahl Oy. Huberin toiminta jatkuu osin YIT:n, osin LVI-Dahl-nimen alla: viimeksi mainittu ylikansallinen yhtiö tuottaa lvi-laitteita. Oy Huber Ab myytiin YIT:lle 1990-luvun lamavuosina.

Lähteet

Huoltomies Kyösti Lautanen, YIT
Gustaf W. Norrmén, Oy Huber Ab sata vuotta 1879-1979. Helsinki 1979.
<http://www.lvi-dahl.fi/yritys.htm>



2 Auramo Oy

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 052-0300-0005 / 001, 052-0300-0006 / 001

Osoite Valimotie 22 ja 24

Rak.aika/valm.v. 1964 + 1970

Suunnittelija Molemmat rakennukset insinöörit Hannu Auramo ja Valtteri Teerikangas

Arvio Kohteessa on kaksi kookasta punatiillistä rakennusta. Vanhempi on yhtiön pääkonttori ja sisältää insinööritoimiston tilat. Uudemmassa (Valimotie 24) toimii suuri konepaja, joka valmistaa trukkipihtejä paperiteollisuuden tarpeisiin.

Päärakennuksen matalahko, jämäkkä punatiilimassa kertoo 1960-luvun loistoajoista, jolloin tehtaat ja yritysten toimitalot vielä rakennettiin hyvällä maulla ja korkeatasoisia materiaaleja käyttäen. Talon ulkoasu mahtavine logoineen ilmentää yhtiön vakavaraisuutta. Raikkautta antavat valkoiseksi maalatut ikkunat. Konepajarakennus noudattaa konttoritalon ilmettä.

Lisätietoa

Yrityksen perustaja teollisuusneuvos Hannu Auramo oli innovatiivinen rakennusinsinööri: hän kunnostautui puun, tiilen ja betonin tuotekehittelyyn sekä kuljetustekniikan ja materiaalikäsitteilyn aloilla. Hieman ennen kuolemaansa vuonna 1990 hän perusti nimeensä kantavan säätiön, joka tukee materiaalinkulun menetelmien ja laitteistojen kehitystyötä.

Auramo Oy on yrityskaupan seurauksena nykyisin osa kansainvälistä Bolzoni-Auramo-Groupia. Pääkonttoria on laajennettu 1983 Kehä III:lle päin arkkitehti Toivo Korhosen piirustuksin.

Lähteet

Projektipäällikkö Esa Mahlakaarto, Bolzoni-Auramo
Marko Paavilainen: Elämän työ. Teollisuusneuvos Hannu Auramon elämä ja työ. Edita 2002.
<http://www.auramo-saatio.fi/>
<http://www.auramotrukit.fi/>
<http://www.bolzoni-auramo.com/index.aspx?m=53&did=24>



3 A&W Konekulma Oy (ent. Lampukas)

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 407-0002-0345 / 001

Osoite Manttaalitie 1

Rak.aika/valm.v. 1959 (matala osa) + 1964 (korkea laajennusosa)

Suunnittelija Arkkitehti Aulis Salo (1959)
Arkkitehti Erko Virkkunen (1964)

Arvio Rakennus erottuu virtaviivaisena Kiitoradantien maisemassa. Sen vaaleaa massaa hallitsee ylimmän kerroksen kapea nauhaikkuna. Tässä on hyvä esimerkki 1960-luvun kireästä modernismista. Siporexista rakennettu korkea osa on vuonna 1964 tehty laajennus aiempaan matalaan, viistokattoiseen osaan. Vanha osa on poikkeuksellisen pienimittakaavainen. Julkisivumateriaalina on valkoinen mineriittilevy, päädyt ja julkisivun edessä seisova piippu ovat punatiiltä.

Lisätietoa Into Lintero –niminen henkilö perusti vuonna 1959 Valinte-nimisen valaisintehtaan ja rakennutti talon. Tehdasta laajennettiin 1964. 1970-luvulla yhtiön nimi vaihtui muotoon Lampukas. Linterolla oli ompelijoita varjostimia varten ja hän myös valmisti valaisimia metallista. Lintero kuoli 1996, hänen tyttärenpoikansa Teuvo Salmivalli jatkoi firmaa ja siirsi sen Saarijärvelle vuonna 2000.

Rakennus on vuokrattu vuodesta 1996 hitsaustuotteita valmistavalle A & W Konekulmalle sekä Helsingin Metalliteknikka Oy:lle, jonka toimitusjohtaja Veli Pitkä on asunut talossa jo 12 vuotta. Rakennuksen omistaa Kiinteistö Oy Lampukas ja isännöi toimitusjohtaja Markku Salmivalli. Salmivallit ovat myymässä huonokuntoista tehdaskiinteistöä ja pitävät sen purkua selviönä.

Lähteet Toimitusjohtajat Markku Salmivalli / Insinööritoimisto Salmivalli, Teuvo Salmivalli / Lampukas Oy ja Veli Pitkä / Helsingin Metalliteknikka Oy.
<http://www.abajat.fi/index.htm>





4 Wihuri Yhtymän alue

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 052-0018-0001 / 001, 003, 004, 005, 006, 007, 008;
052-0018-0002 / 001, 002, 003, 004, 005, 006, 007

Osoite Kiitoradantie 4 ja 6, Manttaalitie 9, Pyhtäänkorventie 4

Rak.aika/valm.v. 1950-75 (kadunvarren toimitalot 1954 ja 1958)

Suunnittelija Hugo Smeds (jokin osa 1950-luvun rakennuksista),
insinööri Bertel Ekengren (Sanduddin tehdas)

Arvio Kaksi pitkää, villiviinien peittämää punatiilistä tehdasrakennusta on jo puoli vuosisataa toiminut maamerkinä matkalla Seutulan lentokentälle. Ne muodostavat portin Wihurin alueelle, jossa on joukko eri-ikäisiä rakennuksia. Pohjoisen tehdasrakennuksen yhteydessä on säilynyt kaksi muuta 1950-luvun punatiilirakennusta, joista toisessa toimii edelleen alueen lounasruokala.

Myöhempi Sanduddin tehdas (1975) ei ole arkkitehtonisesti merkittävä mutta kylläkin tyypillinen ajankuva. Se puolustaa paikkaansa osana Wihurin aluetta, jolla on valtakunnallistakin merkittävyyttä 1900-luvun huomattavimpiin kuuluvan kotimaisen yrityksen historiassa.

Lisätietoa

Wihuri-konserni on teollisuutta ja kauppaa harjoittava monialayritys. Sen pitkäaikaisimmat toimialat Wihuri Oy Witraktor ja Wihuri Oy Autola sijaitsevat Vantaalla kyseisessä korttelissa, samoin kuin Wihuri Oy Työstökoneet. Kaksi viimeksimainittua toimii entisessä Sanduddin tapettitehtaassa.

Laivanvarustajana menestynyt Antti Wihuri alkoi investoida autoteollisuuteen 1940-luvun lopulta alkaen. Silloin linja-autoja valmistava Oy Autokoriteollisuus Ab sekä Volkswagen-autoja maahan tuova Autola Oy siirtyivät Wihurin omistukseen. Edellinen oli sijoittunut Tuusulantien varteen, jossa se oli laajenemassa kun Wihuri osti sen. Wihuri rakennutti firmalle toimitalon Kiitoradantie 6:een vanhempien punatiilirakennusten eteen. Se valmistui vuonna 1954.

Autola Oy:n yhteyteen Wihuri perusti Caterpillar-maansiirtokoneita maahan tuovan yrityksen Oy Witraktor Ab, jolle hän hankki tilavan tontin Autokoriteollisuuden tontin vierestä. Witraktorin toimitalo valmistui Kiitoradantie 4:ään vuonna 1958. Näin kaikki autoteollisuutta harjoittavat Wihuri-yritykset koottiin lentoasemalle vievän tien varteen Helsingin maalaiskuntaan 1950-luvun aikana.

Vuonna 1961 Wihuri osti Tapanilasta Sanduddin tapettitehtaan. Myöhemmin Sanduddin tehdas sijoitettiin uudisrakennukseen Kiitoradantien tontille. Tapettitehdas kuitenkin myytiin Toijalaan 1980-luvun puolivälissä, jolloin sen tiloihin siirtyi Wihurin muita yrityksiä.

Wihurin linja-autokorien valmistus toimi Oy Uusi autokoriteollisuus Ab -nimisenä yhtiönä vuosina 1953-64, nimellä Oy Wiima Ab 1964-89 sekä Carrus-nimisenä 1989-97. Uusi omistaja Volvo Bussar Ab sijoitti toiminnan lopulta Puolaan. Maalaiskunnassa toimi toinenkin bussikoritehdas 1950-60-luvuilla. Helko eli Helsingin Autokoritehdas Oy kukoisti aikansa entisen Tikkurilan kaakelitehtaan kylkeen rakennetussa hallissa. Sen toiminta hiiptui jo 1965.

Lähteet

Kiitoradantie 6:n kiinteistön omistaa nykyään Mehimus Oy (entinen Carrus Oy) ja sitä isännöi KN-yhtiöt.

Talousjohtaja Kyösti Lähteenmäki,

Huoltopäällikkö Jens Björk, Wihuri

Pentti Poukka, Antti Wihuri –kapteeni laivassa. Helsinki 1983.

Wihuri Oy Witraktor 50-vuotishistoriikki.

Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-1977.

Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002. Ss 332-335.

<http://www.wihuri.fi/konserni/historia.html>

<http://www.saunalahti.fi/sisaarim/>

http://www.saunalahti.fi/sisaarim/wiima_etusivu.htm





5 Ilmailuhallinto

Luokitustunnus A2
Kiinteistötunnus 423-0004-0044 / 022
Osoite Ilmailutie 9
Rak.aika/valm.v. 1977
Suunnittelija



6 Oy Sandvik Ab

Luokitustunnus A2
Kiinteistötunnus 052-0110-0001 / 001
Osoite Robert Huberin tie 1
Rak.aika/valm.v. 1967
Suunnittelija arkkit. Heikki Castrén ja co.



7 Philips Medical Systems (ent. Kodak Oy)

Luokitustunnus A2
Kiinteistötunnus 052-0300-0007 / 001
Osoite Äyritie 4
Rak.aika/valm.v. 1973
Suunnittelija Arkkitehti Kalle Vartola



8 Lassila & Tikanoja (ent. Rotator Oy)

Luokitustunnus A2
Kiinteistötunnus 052-0301-0002 / 003
Osoite Valimotie 33
Rak.aika/valm.v. toimistorakennus 1966
teollisuusrakennus 1966
teollinen tuotantorakennus 1975
Suunnittelija



9 Ergotekniikka Oy

Luokitustunnus A2

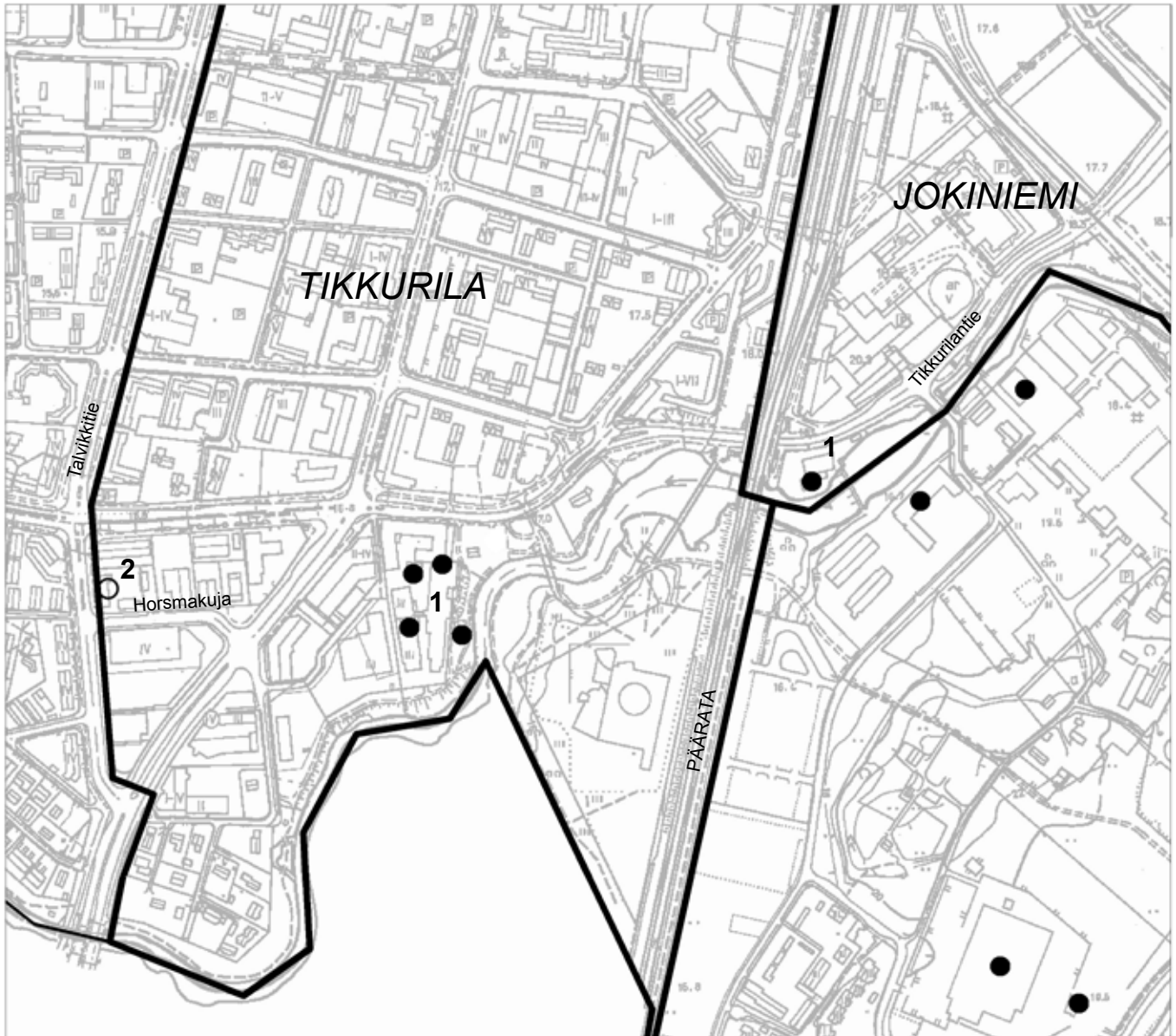
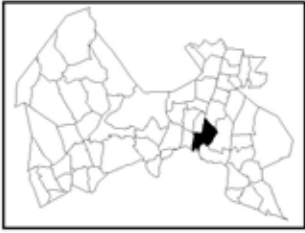
Kiinteistötunnus 407-0011-0051 / 001

Osoite Karitie 6

Rak.aika/valm.v. 1961

Suunnittelija

61 TIKKURILA ja 62 JOKINIEMI



1 Tikkurilan vanha silkkitehdas

TIKKURILA

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 421-0006-0253 / 005; 061-0105-0003 / 002, 003, 004

Osoite Tikkurilantie 42

Rak.aika/valm.v. 1934-62

Suunnittelija

Ks. Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930-1979. Inventointi 2002/ s. 167 ja Rakennuskulttuuri Vantaalla. Inventointi 1981/s. 155.



2 E. Vuorio Ky

TIKKURILA

Luokitustunnus A2

Kiinteistötunnus 061-0104-0008 / 001, 002

Osoite Talvikkitie 9, Horsmakuja 2

Rak.aika/valm.v. 1965
varastorakennus 1979 (Horsmakuja 2)

Suunnittelija Rakennusmestari Risto Syrjänen

1 Monitoimitalo Vernissa

JOKINIEMI

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 062-0033-0001 / 001

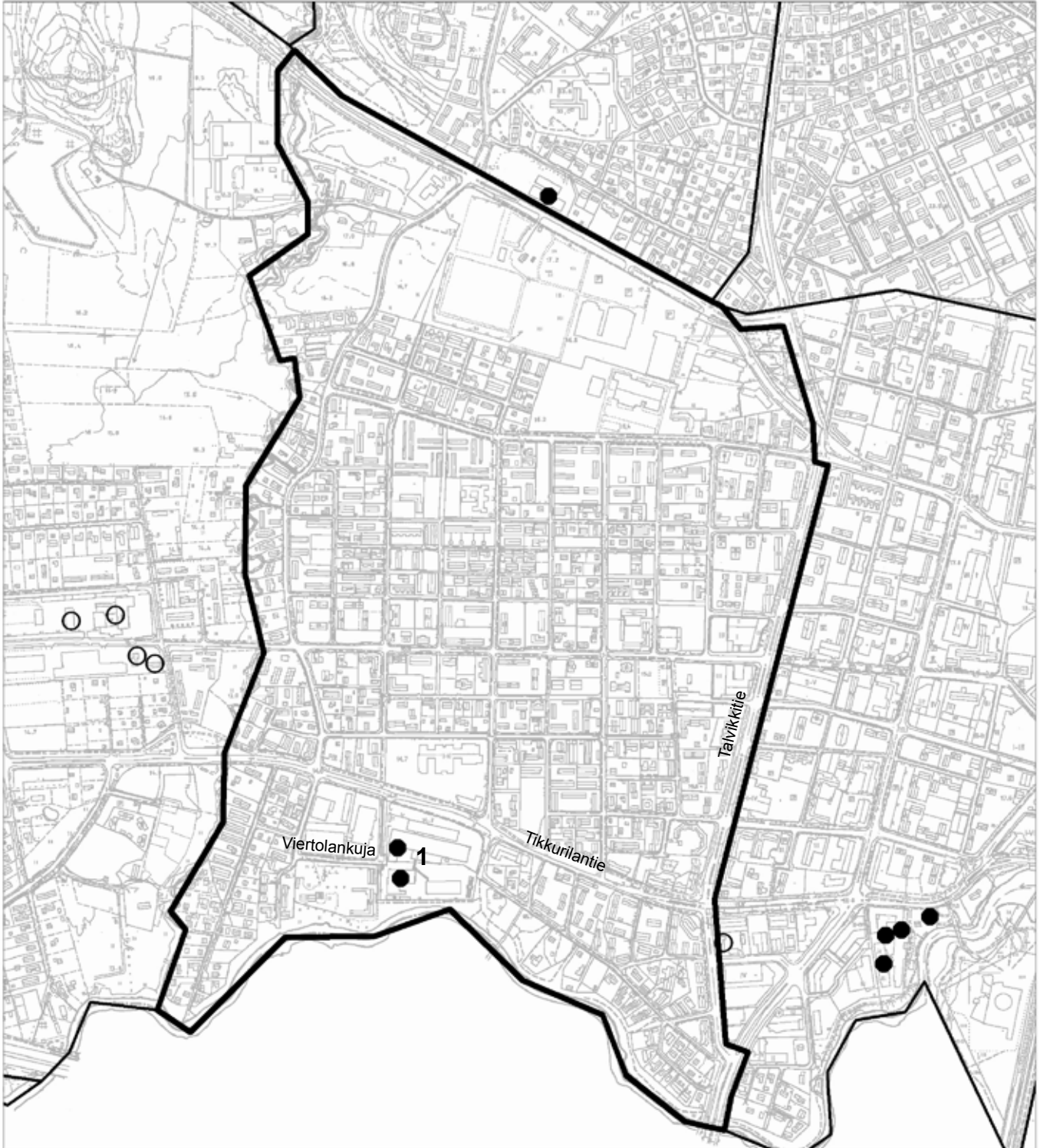
Osoite Tikkurilantie 36

Rak.aika/valm.v. 1937

Suunnittelija

Ks. Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930-1979. Inventointi 2002/ s. 175. Rakennuskulttuuri Vantaalla. Inventointi 1981/s. 157-158.

63 VIERTOLA





1 "Saippuatehdas" (ent. Teo Oy)

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 063-0106-0002 / 005; 063-0106-0003 / 001

Osoite Viertolankuja 3 ja 6

Rak.aika/valm.v. 1955 + 1966 - 1969

Suunnittelija Arkkitehdit Aarne Hytönen ja Risto Veikko Luukkonen

Arvio

Saippuatehdas on kokonaisuudessaan Vantaan merkittävimpiä teollisuusmuistomerkkejä Vernissatehtaan ja Silkkitehtaan ohella. Se kuuluu myös maisemallisesti yhteen näiden kanssa Keravanjoen rantaan sijoittuneen teollisuuslaitosten ketjun osana.

Saippuatehdas on niin ikään arkkitehtonisesti laadukas, sen suunnittelijat ovat (uusimman laajennuksen tekijä Matti K. Mäkinen mukaan luettuna) ammattikunnan parhaimmistoa. Hytönen ja Luukkonen ovat tunnettuja monista näkyvistä Helsingin töistään. Näitä ovat mm. Töölön kisahalli vuodelta 1935 sekä Etelärannan olympialaituri paviljonkeineen, 1952.

Saippuatehtaan vanhojen osien muotokieli on 1950-60-luvun teollisuusrakentamisen ihanteiden mukaisesti anonyymiä ja hillittyä. Saippuatehdasta ja 1960-luvulla Keskon Hakkilaan rakentamia tehdasrakennuksia yhdistävät kahitiiliset, suurten lasitiilipintojen jäsentämät kaunisuhteiset julkisivut.

Saippuatehtaaseen kiinnittyy myös runsaasti historiallista merkitystä sen oltua 1970-80-luvulla jopa pohjoismaiden suurin pesujauhetehdas ja työllistäessä satoja vantaalaisia. Sillä on tuotteidensa ansiosta paitsi kansallinen, myös kansainvälinen merkitys. Pienimittakaavaisena ja kodikkaana rakennuksena vanha tehdas istuu joenrantamaisemassa luontevasti. Sen lasitiiliseinäinen torniosa kohoaa muusta massasta paikalle identiteettiä luovana korosteena.

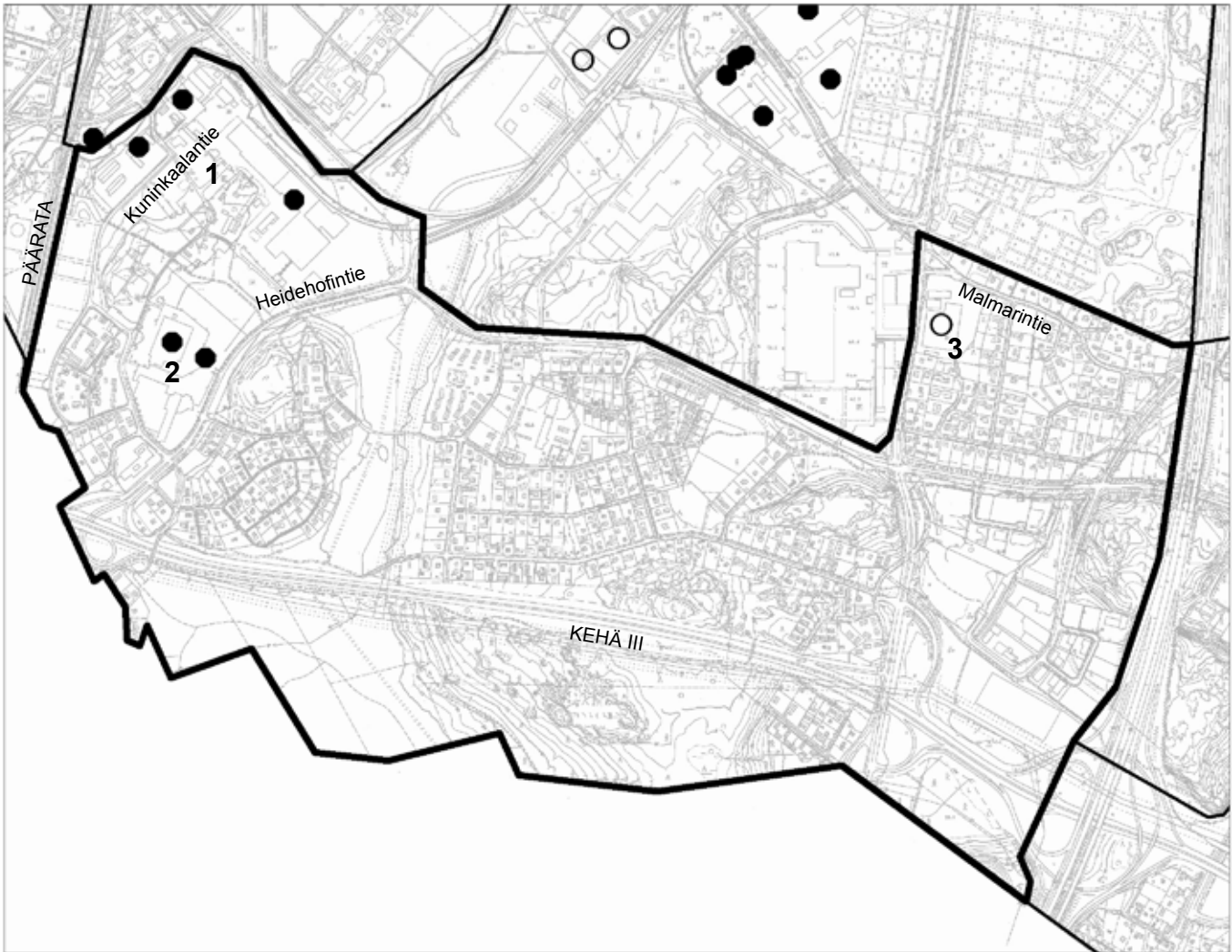
Lisätietoa

Tehtaan tulevaisuus on tätä kirjoitettaessa epävarma. Sitä uhkaa maanomistajan alulle panema asemakaavanmuutos asuntotonteiksi ja sen myötä purku. Vantaan kaupunginmuseo on ansiokkaasti tutkinut tehdasta vuosina 2003-2005 sekä julkaisut siitä runsaasti aineistoa, ks. alla.

Lähteet

Vantaan kaupunginmuseon näyttelyaineisto Silkkiä ja saippuaa. 10.5.-23.12.2005 VKM
Saippua- ja pesuainetehdas Viertolassa. Rakennushistoriallinen tutkielma Vantaan kaupunginmuseo 16.8.2004.
Kirsti Pietilä, Anna Carpelan, Puhtautta Viertolasta 60 vuotta, osa 1. Helsingin pitäjä-vuosikirja 2005.
Kirsti Pietilä, Anna Carpelan, Puhtautta Viertolasta 60 vuotta, osa 2. Helsingin pitäjä -vuosikirja 2006.
Tehtaan entinen kiinteistöpäällikkö Kalevi Loukiainen Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-1977. Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002. S 345.
<http://www.vantaa.fi/>

64 KUNINKAALA





1 Tikkurila Oy, Monicolor-tehdas

Luokitustunnus	A1
Kiinteistötunnus	064-0104-0005 / 019, (022); (064-0107-0002 / 001)
Osoite	Kuninkaalantie 4
Rak.aika/valm.v.	1974-75 (Monicolor-tehdas ja keskusvarasto)
Suunnittelija	Arkkitehti Osmo Solansuu

Arvio

Keravanjoen mutkassa sijaitseva uudempi väritehdas ("Monicolor", 1974-75) on suuren kokonsa ansiosta merkittävä tekijä Tikkurilan maisemassa. Sitä ei voi väittää arkkitehtonisesti ainutlaatuiseksi, kyseessä on pikemminkin moitteeton, käytännön sanelema hyötyrakennus. Tehtaan merkitys kasvaa sen toiminnasta; se on osa historiallista Tikkurilan vernissa- ja väritehtaan kokonaisuutta, joka on jo vuodesta 1862 sijainnut tällä paikalla.

Kun väritehtaan vanhat osat purettiin radan varresta vuonna 1989, niiden toiminnot siirtyivät uuteen. Tehtaan maalituotantotilat vaikuttavat varsin ahtailta. Rakennusajankohdan voi sisällä aistia lähinnä voimakkaista tehosteväreistä. Rakennuksen nykyinen ulkoveritys, jolla on haluttu ilmentää sen käyttötarkoitusta, lienee 1970-luvun jälkeiseltä ajalta.

Lisätietoa

Tehdas oli valmistuttuaan maailman pisimmälle automatisoitu maalitehdas. Se tuotanto on mittavaa (80 000 tonnia maaleja vuosittain) ja viedään suurelta osin Venäjälle ja muihin maihin. Työntekijöitä on noin 1000. Tehdasta on laajennettu monessa vaiheessa, uusin osa on vuonna 1997 valmistunut, ruotsalaisille omistajille myyty sävytyspastatehdas. Sen samoin kuin koulutuskeskus Paletin ja pääkonttorin korjauksen 2004 on suunnitellut arkkitehti Kalevi Ilonen.

Tikkurilan väritehtaat käsittävät lukuisia rakennuksia, joista erityisesti pääkonttori, entinen ruokala sekä tutkimuskeskus pääkonttorin yhteydessä (Kaarina Löfström, 1985-88) ovat arkkitehtonisesti merkittäviä. Viimeksi mainittua lukuun ottamatta ne sisältyvät inventointiin 2000-2002.

Lähteet

Aluepäällikkö Elof Lindh, Tikkurila Oy
 Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-77. Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002. Ss 327-334.
http://www.tikkurila.fi/tietoatikkurilasta/index.jsp?cid=Historia_etusivu&hid=1.4.6



2 Valion hapatetehtäas

Luokitustunnus A1
Kiinteistötunnus 064-0130-0001 / 002, 010
Osoite Heidehofintie 4
Rak.aika/valm.v. 1981 + 1987
Suunnittelija Arkkitehti Einari Teräsvirta



Arvio Valion hapatetehtäas on 1970-luvun arkkitehtuurin puhtaspiirteinen edustaja, vaikka onkin valmistunut vasta 1981. Sen arkkitehtuurissa on havaittavissa samaa jylhää maskuliinisuutta kuin muutamissa Aarno Ruusuvuoren ja Osmo Lapon töissä. Betonin ja tumman teräksen peittämät julkisivut on jäsennöity rytmikkäästi nauhaikkunoin. Kireä teema on näin toteutettu harvinaisen johdonmukaisesti.

Lisätieto Alkon luottoarkkitehti Einari Teräsvirta on ilmeisesti suunnitellut talon Alkon varastoksi, sellainen siinä toimii vieläkin. Valion hapatetuotanto siirtyi siihen Kalevankadulta Helsingistä 1991. Näiden lisäksi taloon on sijoitettu Postin varastotiloja. Viereisessä Heidehofintie 2:ssa toimii Alkon pääkonttori.

Rakennuksesta ei tahdo löytyä tietoja Valiolta. Tämä johtunee siitä, että hapatetehtäasta ei Valiolla luokitella tuotannon vaan tuotekehittelyn tiloiksi.

Lähteet Kiinteistöpäällikkö Risto Adler, Sponda Oy
http://www.sponda.fi/Kiinteistot/Paakaupunkiseutu/fi_FI/Vantaa/



3 Akzo-Nobel Coatings Oy (ent. Sadolin Oy)

Luokitustunnus A2
Kiinteistötunnus 064-0014-0015 / 001
Osoite Malmarintie 20
Rak.aika/valm.v. 1971
huom. vastapäinen uudempi tehdasrakennus Vanha Porvoontie 238 kuulunut myös Sadolinin tehtaaseen ja on nyt osa Akzo-Nobelin tehdasta.
Suunnittelija Arkkitehti Göran Malmström
1980-luvun laajennukset arkkitehtitoimisto Luukkanen ja Lautamo





YLEISKAAVAN MUKAISET TEOLLISUUSALUEET HELSINGIN MAALAISKUNNASSA

LAATINUT VUONNA 1957 HELSINGIN MAALAISKUNNAN
SUUNNITTELUTOIMISTO.

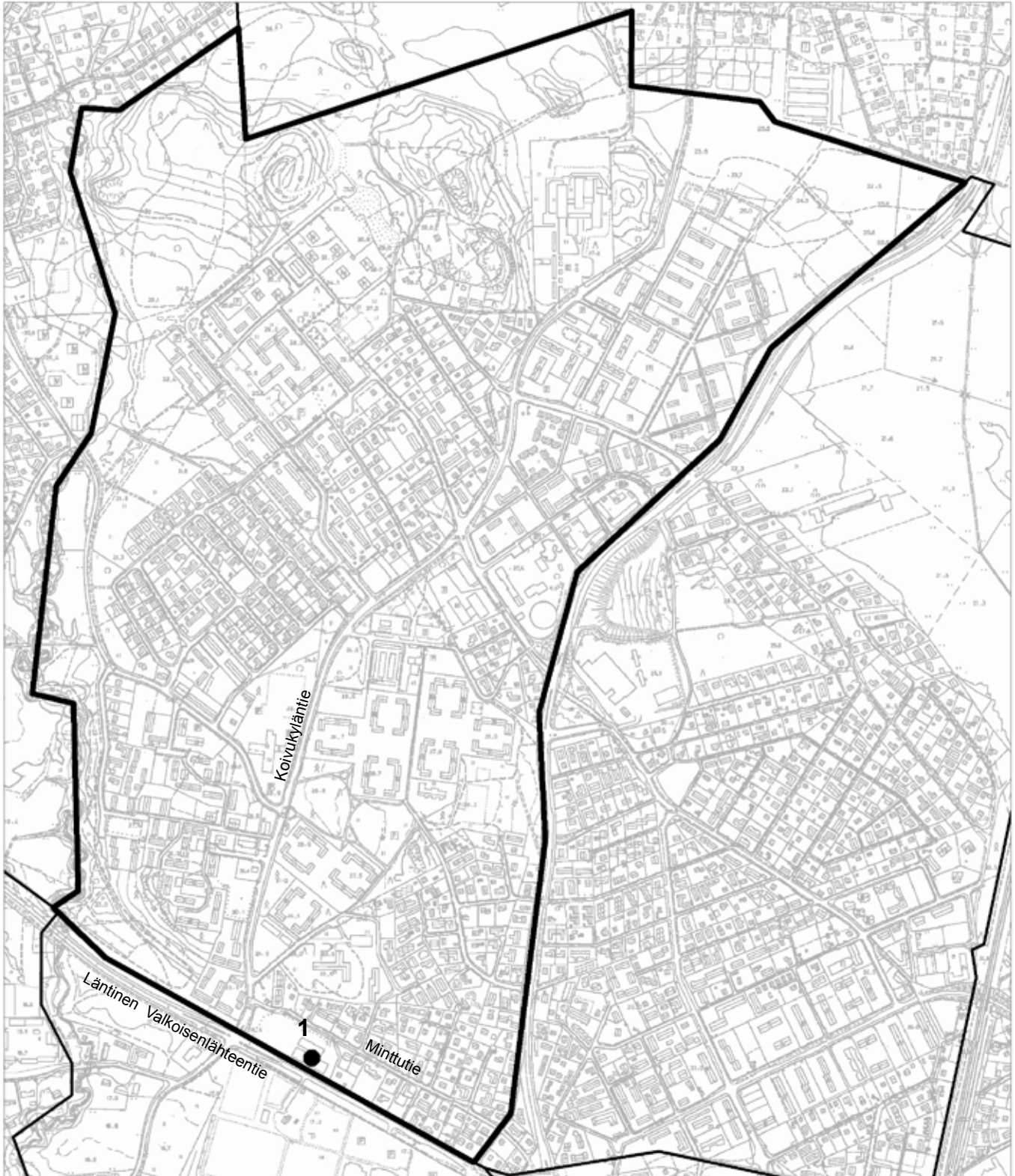
MITTAKAAVA 1:50000



SELITYS:

- | | |
|---|--|
|  TEOLLISUUSALUE |  KUNNAN RAJA |
|  OLEMASSAOLEVA TIE |  OLEMASSAOLEVA RAUTATIE |
|  RAKENTEILLA OLEVA TIE |  SUUNNITELTU RAUTATIE |
|  SUUNNITTEILLA OLEVA TIE |  SUUNNITTEILLA OLEVA PIKARAITTIE |

65 SIMONKYLÄ





1 Keradur Oy (ent. Zetterströmin konepaja)

Luokitustunnus	A1
Kiinteistötunnus	065-0020-0001 / 001
Osoite	Minttutie 28
Rak.aika/valm.v.	1951 (rak.rekisterissä virhe?)
Suunnittelija	Ei tiedossa



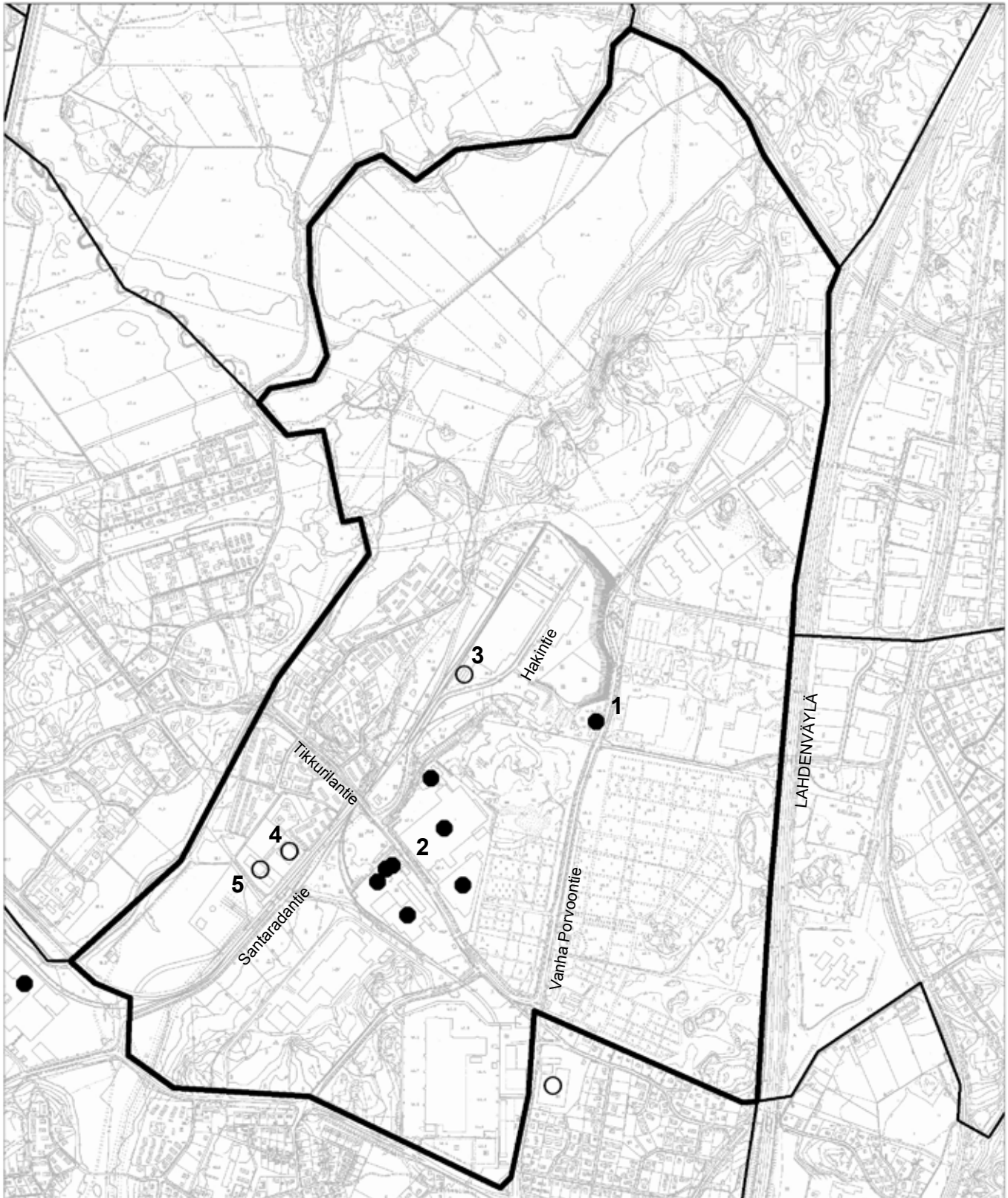
Arvio Entinen Zetterströmin konepaja on ulospäin säilynyt hämmästyttävän alkuperäisenä lukuunottamatta uudempaa laajennusta. Siinä toimii salibandyhalli. Vanhat tilat palvelevat nykyisin kirpputorina. Julkisivuja peittää eläväpintainen, vaalean keltainen rappaus. Vihreäpuitteiset ikkunat vaikuttavat alkuperäisiltä nekin. Vanhan tehtaan massat ovat levolliset ja sopusuhtaiset. Pitkää matalaa kadunvarsisiipeä jäsentää kaksikerroksinen poikkipääty. Identiteettiä luova rakennus seisoo miellyttävän itsestäänselvästi Valkoisenlähteentien linjassa.

Lisätietoa Keradurin kirpputorin toiminnanjohtajan mukaan talo on pystytetty vuonna 1951 eli viisi vuotta aiemmin kuin rakennusrekisteri väittää. Siinä on melko hiljattain toiminut Vantaan ammattikoulun rakennusosasto.

Rakennuksen omistaa tällä hetkellä rakennusliike Oy Alfred A. Palmberg Ab.

Lähteet Toimitusjohtaja Mikko Kumpulainen, Tonox Oy
<http://www.keradur.fi/>

66 HAKKILA





1 Aurinkobussit Oy (ent. konepaja)

Luokitustunnus	A1
Kiinteistötunnus	066-0020-0006 / 003
Osoite	Vanha Porvoontie 246a
Rak.aika/valm.v.	1930
Suunnittelija	Ei tiedossa



Arvio Pienimittakaavainen, monimuotoinen rakennus kuuluu harvoihin sotia edeltävältä ajalta säilyneisiin teollisuusrakennuksiin Vantaalla. Silkkitehdas Tikkurilassa, Haato Matarissa ja Saipuatehdas Viertolassa sisältävät nekin osia 1930-luvulta.

Huomio kiinnittyy talon kauniiseen rappauspintaan sekä masojen vaihtelevuuteen. Matalan osan laakea aumattu katto kielii arkkitehtonisesta intentiosta.

Kuten Keradur Oy Simonkylässä tämäkin pieni tehdas on kiinnittynyt lujasti paikalleen Vanhan Porvoontien varteen.

Lisätietoa Rakennus on alun perin ollut konepaja. Lohjan Kalkkitehdas Oy toimi siinä pitkään, sijainti oli edullinen sorakuopan reunalla. Vuonna 1999 kiinteistön osti Pohjolan Turistiauto Oy, joka toimii siinä vieläkin. Aurinkobussit Oy on sen tytäryhtiö.

Lähteet Vuokko Kuusela, Aurinkobussit Oy
<http://www.aurinkobussit.fi/fi/tietoja>



2 Keskon alue

Luokitustunnus	A1
Kiinteistötunnus	066-0022-0001 / 001, 002, 003; 066-0001-0003 / 001, 002, 003, 004
Osoite	Tikkurilantie 5: Keskusvarasto 1 Tikkurilantie 10: Maatalous-, Rauta- ja Konekesko
Rak.aika/valm.v.	1965-75
Suunnittelija	Arkkitehti Seppo Hytönen, Kesko Oy:n kiinteistöosasto

Arvio Keskolla on Vantaalla kaksi kookasta toimipistettä: keskusvarasto ykkönen ja Maatalouskesko Tikkurilantien varressa Hakkilassa sekä keskusvarasto kakkonen Jokiniementien varrella Kuninkaalassa. Jälkimmäinen ei 1970-luvun jälkeisenä rakennusryhmänä kuulu tämän inventoinnin piiriin.

Keskusvarasto 1:n yhteydessä toiminut kahvipaahtimo on tyhjillään. Siinä on korkea sekä matala paahtimotila. Korkea, neliö-



mäinen tila on vaikuttava. Siinä on ollut 4 suurta kahvisiiloa, joiden takia yläpohjassa ammottavat pyöreät aukot. Matalaa salia kiertävät toisessa kerroksessa toimistotilat, joiden käytävältä on näköyhteys alas paahtimoon. Sisätiloissa on viljalti 1960-luvun niukkoja mutta alkuperäisiä arkkitehtuuriaiheita (seinävärit, portaat, valaisimet, ikkunanpuitteet), varsinkin eteisaulan yhteydessä.

Kahvipaahtimorakennus muistuttaa ulkoarkkitehtuuriltaan Tikkurilantien toisella puolella sijaitsevaa Maatalouskeskon toimistorakennusta, joka on samoihin aikoihin, 1960-luvun puolivälissä valmistunut. Kummassakin on käytetty pääsisäänkäynnissä korkealaatuisia materiaaleja, mm. kuparilevyllä päällystettyjä pylviäitä. Kaikissa paikan 1960-luvun rakennuksissa on kahitiilijulkisivut, joiden aukotus on osin lasitiiltä, vrt. Viertolan Saipuatehdas.

Lisätietoa

Suuret varastohallit ja kahvipaahtimo ovat valmistuneet 1966, varastohallien korkea laajennus 1970-luvun alussa, samoin kuin varastojen liitoskohdassa sijaitseva entinen banaanihauduttamo. Kahvipaahtimo on myyty koneineen Pauligille ja toimii nykyään Vuosaassa. Banaanihauduttamo on muuttanut Keskon keskusvarasto 2:een Kanervaan.

Lähteet

Keskon rakennusten muita suunnittelijoita ei ole tässä työssä voitu selvittää, tiedetään vain, että Hytönen toimi kyseisenä aikana Keskon kiinteistöosaston johtajana.

Teollisuuspalopäällikkö Veli Toivanen, Ruokakesko Oy Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-77. Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002. Ss. 343-345, 369. <http://www.kesko.fi/index.asp?id=FF60B08E63C34667A8261A0B08F>C2365>



3 Oy Kontino Ab

Luokitustunnu	A2
Kiinteistötunnus	066-0019-0003 / 012
Osoite	Hakintie 6
Rak.aika/valm.v.	toimistorakennus 1972 kauppavarasto 1983

Suunnittelija



4 Paperitukku J. Eliasson Oy

Luokitustunnu A2

Kiinteistötunnus 066-0004-0009 / 001

Osoite Santaradantie 10

Rak.aika/valm.v. 1974

Suunnittelija



5 Klippan Oy

Luokitustunnu A2

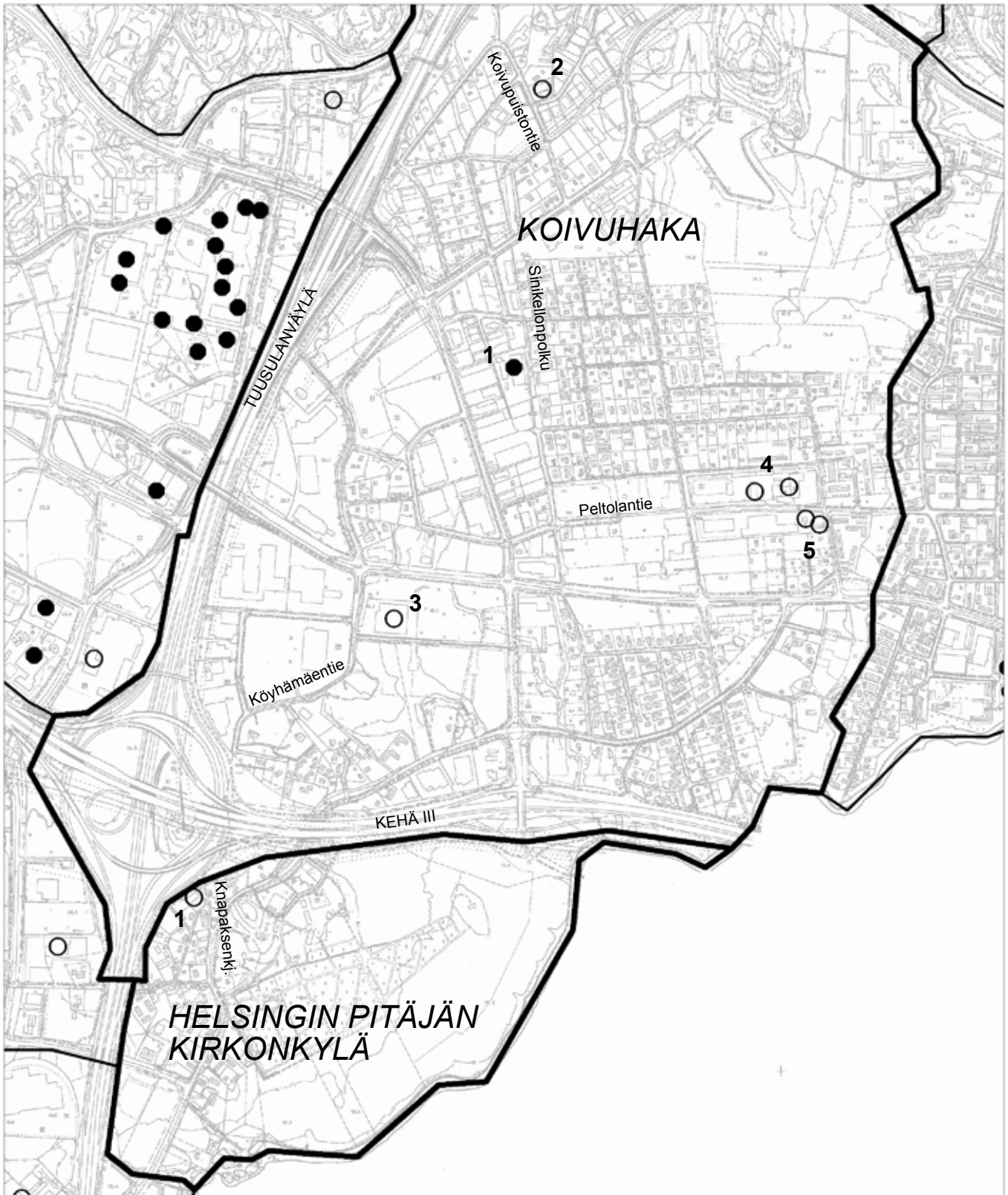
Kiinteistötunnus 066-0004-0004 / 001

Osoite Santaradantie 8

Rak.aika/valm.v. 1974

Suunnittelija

68 KOIVUHAKA ja 69 HELSINGIN PITÄJÄN KIRKONKYLÄ





1 MR-Lasityö Oy, (ent. Kirjapaino Ristin Voitto)

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 068-0005-0006 / 001

Osoite Sinikellonpolku 3

Rak.aika/valm.v. 1968

Suunnittelija Arkkitehti Seppo Savolainen, arkkitehtitoimisto Savolainen & Torvikoski, Oulu



Arvio Rakennus levittäytyy yksikerroksisena ja matalana laajalle. Sen arkkitehtuuri on pienimittakaavaista ja selkeätä ja henkii 1960-luvulle tyypillistä japanilaisen arkkitehtuurin ihailua. Tästä erityisenä osoituksena on intiimi minipuutarha koristekirsikoiheen sisääntulon yhteydessä. 1960-luvun arkkitehtuurihelmenä rakennus on Vantaalle epätyypillinen.

Lisätietoa

Lähteet Vantaan tietohallinto



2 Taifun Engineering Oy Ltd

Luokitustunnus A2

Kiinteistötunnus 068-0102-0006 / 001

Osoite Koivupuistontie 34

Rak.aika/valm.v. 1967

Suunnittelija



3 Sundqvist Transport Ab (ent. Lassila & Tikanoja)

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	068-0013-0007 / 001
Osoite	Köyhämäentie 15
Rak.aika/valm.v.	teollinen tuotantorakennus 1967 talonmiehen asunto 1966
Suunnittelija	Suunnittelija Pekka Saarema?
Lisätieto	Ent. Lassila & Tikanoja Oy:n Tikanpuro?



4 Vantaan energian pääkonttori

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	068-0160-0001 / 001, 003
Osoite	Peltolantie 27
Rak.aika/valm.v.	toimistorakennus 1972 teollisuusvarasto 1972
Suunnittelija	Arkkitehti Lars Rejström



5 Vantaan energia Oy

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	068-0161-0001 / 001, 002
Osoite	Peltolantie 32
Rak.aika/valm.v.	urheilurakennus 1957 varastorakennus 1957
Suunnittelija	
Lisätieto	Ent. Helsingin maalaiskunnan sähkölaitos ja Oy Malmin sähkölaitoksen Tikkurilan sivukonttori



1 Elisa Oyj

Luokitustunnus A2

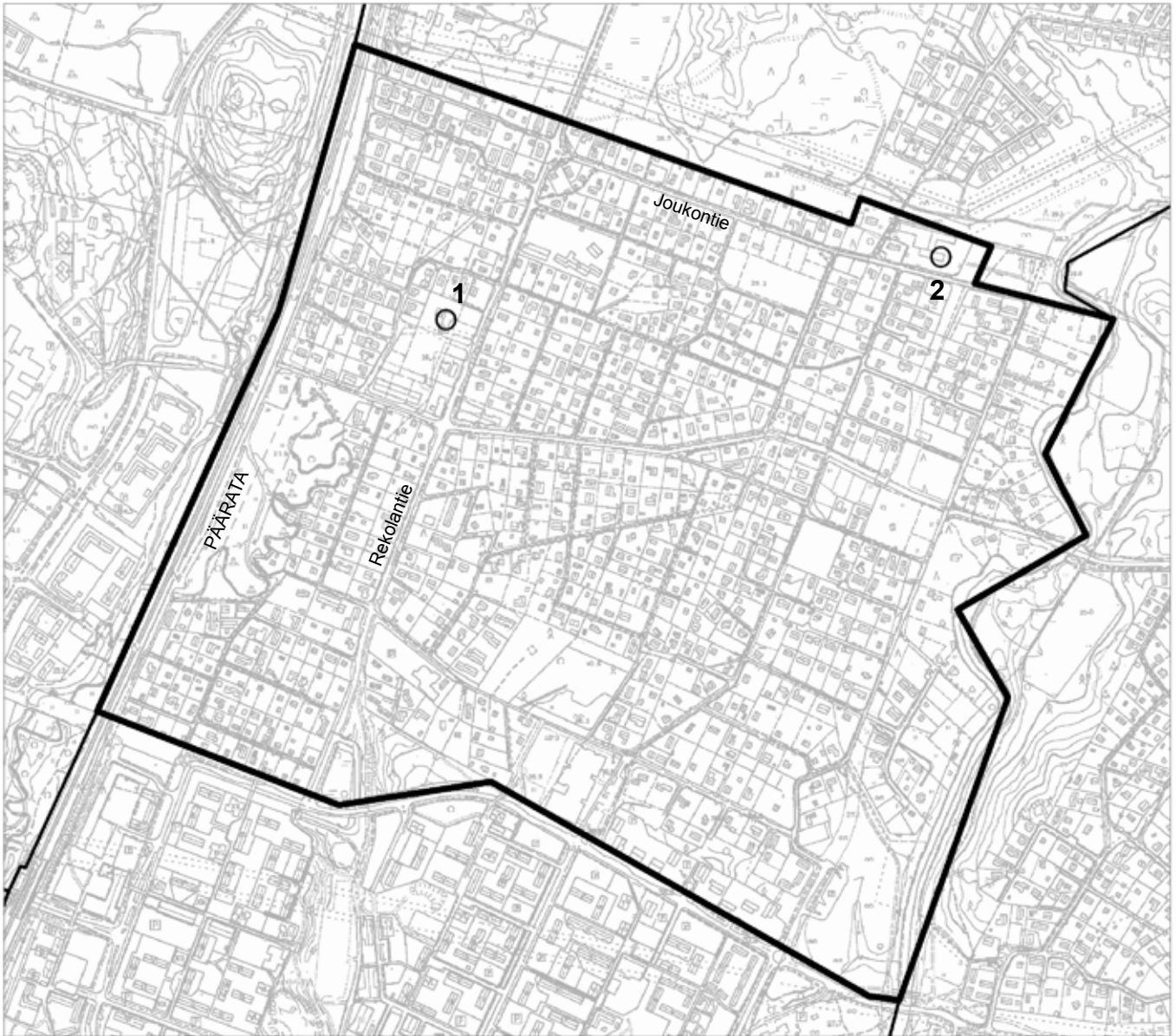
Kiinteistötunnus 069-0002-0004 / 001

Osoite Knapaksenkuja 4

Rak.aika/valm.v. 1972

Suunnittelija

73 REKOLA





1 Vakulan talo

Luokitustunnus A2

Kiinteistötunnus 415-0004-0419 / 001

Osoite Rekolantie 62

Rak.aika/valm.v. 1945

Suunnittelija



2 Efore Oy

Luokitustunnus A2

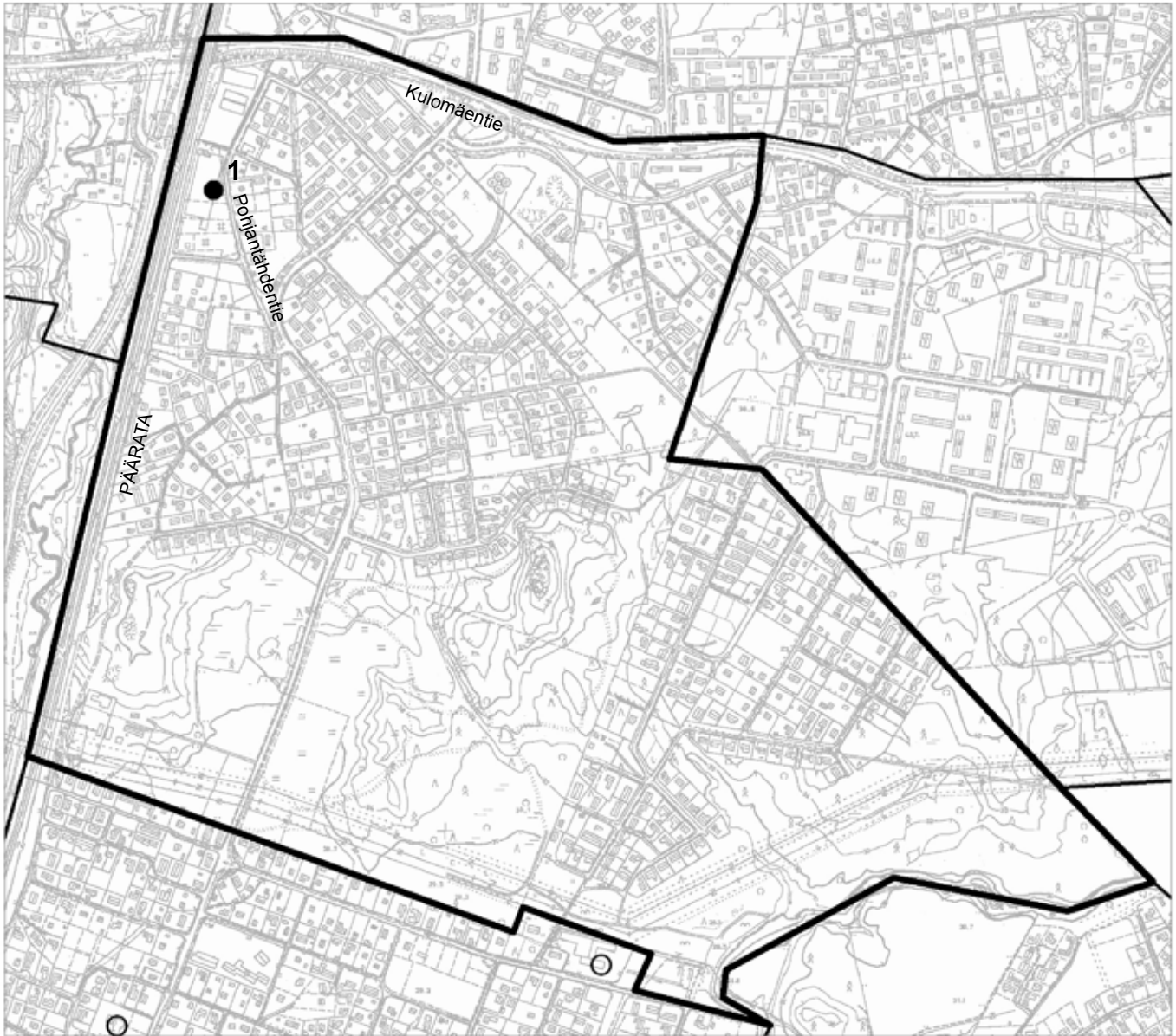
Kiinteistötunnus 073-0273-0001 / 002

Osoite Joukontie 42

Rak.aika/valm.v. toimistorakennus 1937 (entinen Martti Pihkalan asuintalo)
teollinen tuotantorakennus 1997

Suunnittelija

80 MATARI





1 MariComp Oy (ent. Haato Oy)

Luokitustunnus	A1
Kiinteistötunnus	415-0004-0045 / 001
Osoite	Pohjantähdentie 17
Rak.aika/valm.v.	1939 (rak.rekisterissä virhe)
Suunnittelija	Ei tiedossa



Arvio Suuria punatiilisiä 1930-luvun tehtaita Vantaalla ei ole enää jäljellä juuri muita kuin Tikkurilan Silkkitehdas ja tämä. Muut säilyneet saman ajan maalaiskunnan tehdasrakennukset ovat Malmilla ja Tapanilassa. Rakennus on siten ainutlaatuinen. Se seisoo radan varressa komeana ja entistä siistimpänä vuonna 2005 valmistuneen korjauksen jäljiltä. Käytetty tiili on erityisen heikää väriltään, limitys on myös huomion arvoinen.

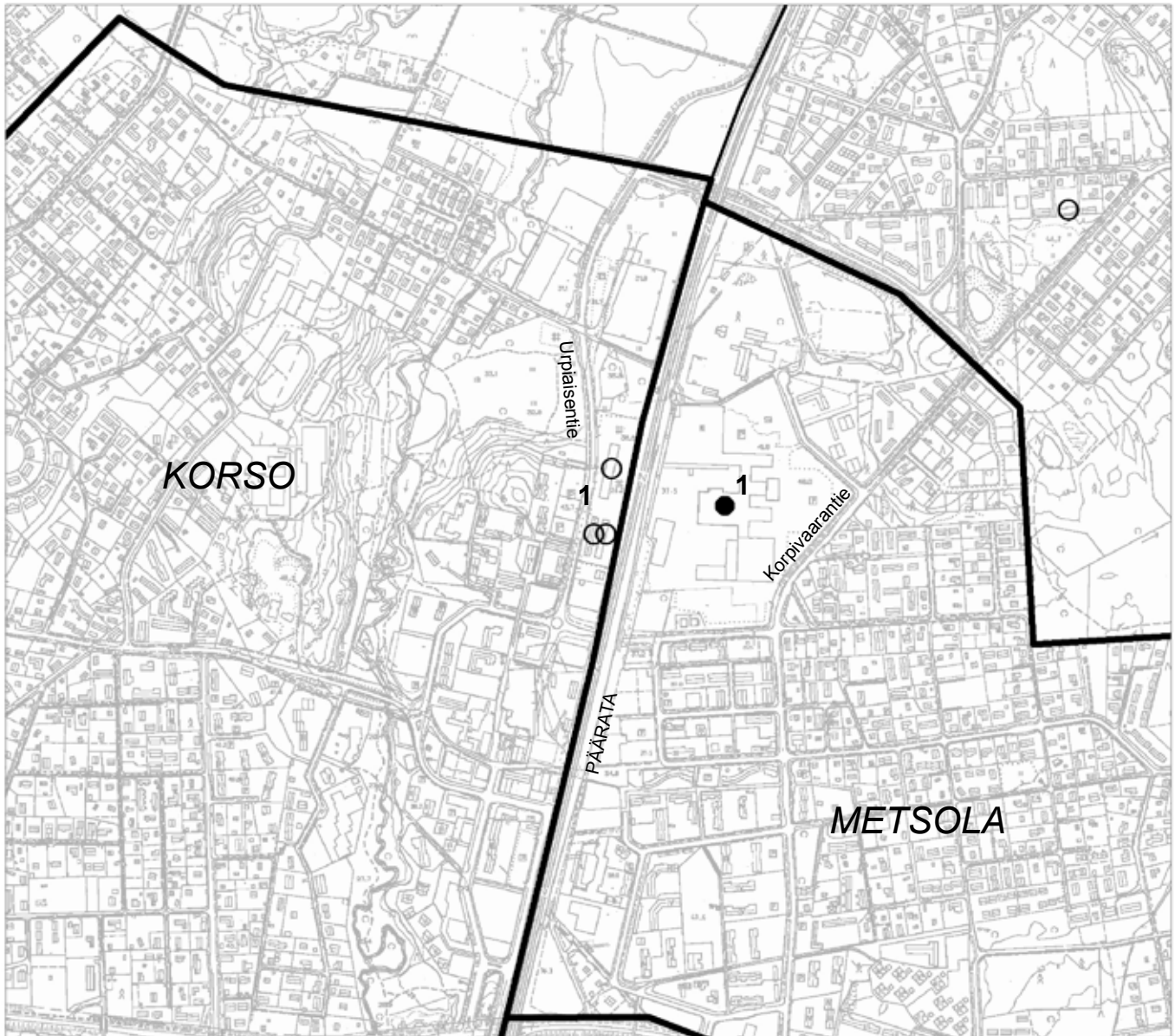
Lisätietoa Kyseessä on entinen Haato Oy. Yritys perustettiin 1934 ja nykyisen omistajan mukaan tehdas valmistui vuonna 1939. Lämmivesivaraajia Haato alkoi valmistaa vuonna 1948. Vanhan tehdashallin kupeessa oleva iso halli on rakennettu 1970-luvulla, uusi toimisto-osa 1980-luvulla. Haaton toiminnan loputtua vuonna 1999 tehdaskiinteistö myytiin Göran Sundholmille. Tämän Maricomp-yritysrypestä Matarin tehdas on vain osa.

Rakennus korjattiin täydellisesti vuonna 2005: ikkunat vaihdettiin ja julkisivut pestiin. Korjauksen, jonka lähtökohtana oli vanhan ulkoasun kunnioittaminen, suunnitteli arkkitehti Jussi Vepsäläinen.

Tehtaassa jalostetaan terästä kuten aina ennenkin. Nykyisin siellä valmistetaan koneita ja koneen osia teollisuuden tarpeisiin. Suurin osa tuotannosta viedään ulkomaille. Tehtaan sisätilat ovat valoisat ja konepajaksi epätavallisen siistit.

Lähteet MariCompin pääjohtaja Göran Sundholm
Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-1977. Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002. Ss 324-326.
<http://www.haato.fi/fi/historik.htm>
<http://www.maricomp.fi/index.php?k=7490>

81 KORSO ja 83 METSOLA





1 Vantaan kaupungin tukikohta

KORSO

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	401-0008-0216 / 002, 004, 005
Osoite	Urpiaisentie 7
Rak.aika/valm.v.	pienteollisuusrakennus 1967 teollinen tuotantorakennus 1967 toimistorakennus 1967

Suunnittelija



1 Toyota Motor Finland Oy

METSOLA

Luokitustunnus	A1
Kiinteistötunnus	083-0112-0001 / 001
Osoite	Korpivaarantie 1
Rak.aika/valm.v.	1977-78

Suunnittelija Arkkitehti Matti Hakala

Arvio

Rakennuksessa on monikerroksinen keskusosa pääsisäänkäynteineen sekä pitkälle levittäytyviä matalampia siipiä. Siten se on konseptiltaan saman tyyppinen kuin Sinikellonpolku 3, mutta ei niin herkkä ja pienimittakaavainen. Japanilaisuus esikuvana näkyy tässäkin, mukaan lukien rakennusta myötäilevät siistit istutukset.

Toyota Oy on harmaine, pitkine massoineen Korson radanvarsimaisemassa merkittävä.

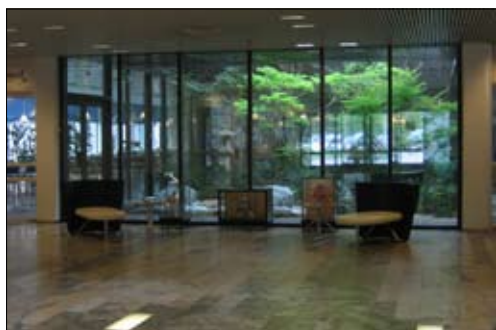
Lisätietoa

Kyseessä on Toyotan Suomessa toimivan emoyhtiön Toyota Motor Finlandin pääkonttori. Siinä toimii useiden Toyota-yhtiöiden lisäksi Toyotan oma autoalan ammattioppilaitos.

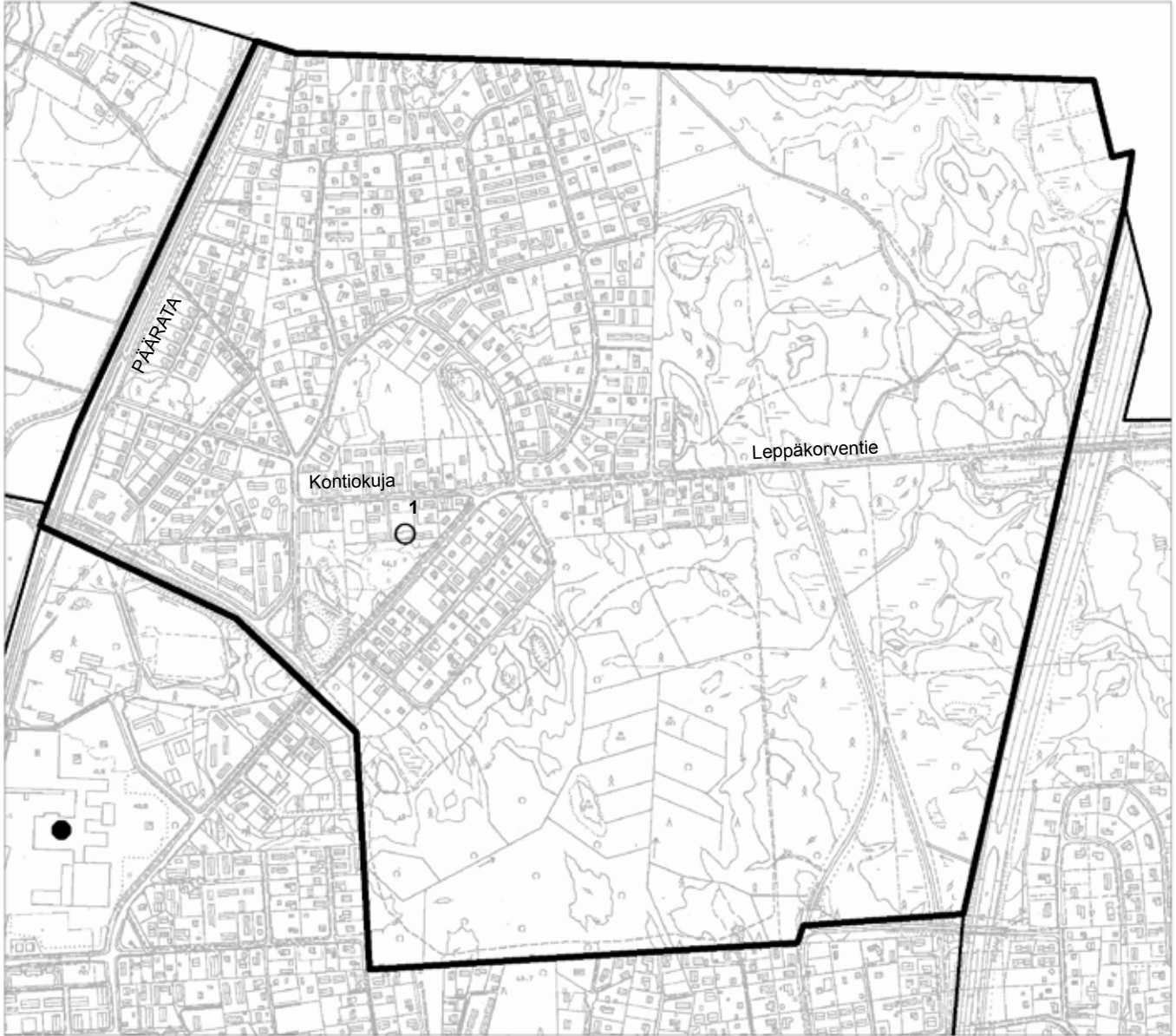
Korpivaara Oy on aluksi rakentanut paikalle huoltamon ja varaston 1960-luvun lopulla. Vuodesta 1975 on toiminta ilmeisesti laajentunut Toyotan maahantuontiin. Siitä lähtien tiloja on voimallisesti laajennettu useassa vaiheessa. Pääsisäänkäyntiä on uudistettu joskus 1970-luvun jälkeen. Sisääntuloaulan takana on lasiseinien rajaama japanilainen puutarha.

Lähteet:

http://www.toyota.fi/about_03/suomi/index.asp



84 LEPPÄKORPI





1 Hienoteräs Oy

Luokitustunnus A2

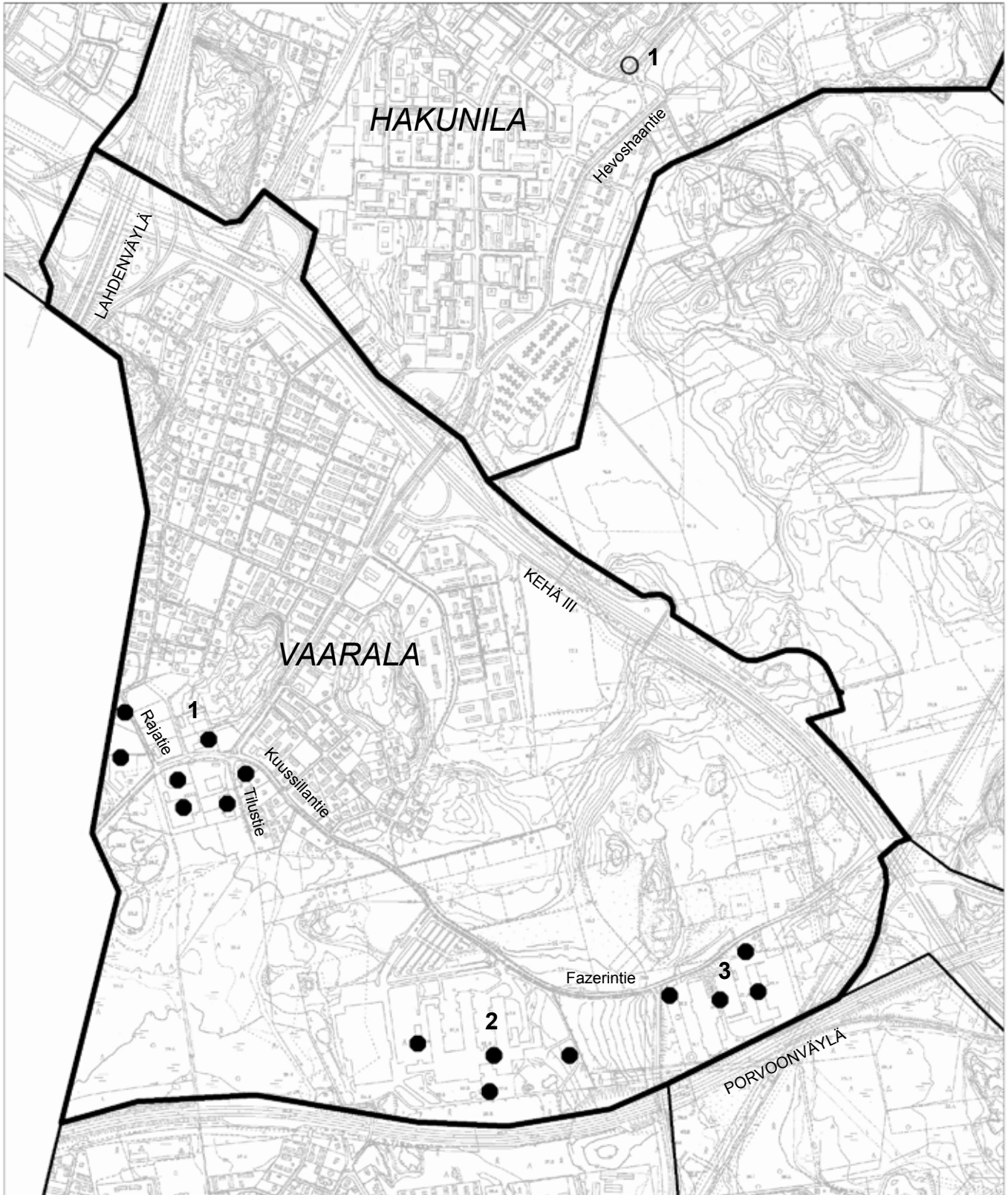
Kiinteistötunnus 401-0020-0095 / 002

Osoite Kontiokuja 6

Rak.aika/valm.v. 1952

Suunnittelija

93 VAARALA ja 94 HAKUNILA





1 Kuussillantien teollisuusalue

VAARALA

Luokitustunnus	A1
Kiinteistötunnus	093-0033-0001 / 001; 093-0138-0003 / 001; 093-0139-0002 / 001; 093-0140-0002 / 001; 093-0140-0003 / 001; 403-0002-0238 / 001; 093-0140-0007 / 001
Osoite	Tilustie 9, Kuussillantie 27, Kuussillantie 23, Kuussillantie 18, Kuussillantie 16b, Rajatie 6, Tilustie 2b
Rak.aika/valm.v.	1952-1967
Suunnittelija	
Arvio	Ks. erillinen Kuussillantien teollisuusaluetta koskeva selvitys AE 22.6.2006 (liitteenä).
Lisätietoa	Ks. edellä mainittu selvitys.
Lähteet	Reeta Lius, Vaarala – Fagersta. Jyväskylä 1997.



2 Fazerila

VAARALA

Luokitustunnus	A1
Kiinteistötunnus	093-0201-0005 / 003, 005, 008, 011
Osoite	Fazerintie 6 (Cloetta Fazer Ab makeistehdas, LU keksitehdas)
Rak.aika/valm.v.	1956-1974
Suunnittelija	Arkkitehti Kurt Simberg, arkkitehti Göran Malmström
Arvio	Fazer on suurimpia ja merkityksellisimpiä tehtaita Vantaalla ja synnyttänyt liepeilleen neitseelliseen maastoon kokonaisen kaupunginosan. Fazer on rakennuttanut Vaaralaan myös kerrostaloja työntekijöidensä asunnoiksi (Koivumäentie 16, 1956). Tehtaan sosiaalinen ja ympäristöllinen vaikutus on aina ollut huomattava. Itse tehdasrakennuksen arkkitehtuuri keskittyy paljolti sisään-tuloon ja konttorisiipeen sen vieressä. Tyyli on Simbergille luonteenomaisesti niukkaa mutta eleganttia. Tuotantosiivet ovat menettäneet jonkin verran, kun niiden alunperin runsas aukotus on peitetty peltikasetein. Muuten laitoksen vanha kolmisiipinen ydin onkin säilynyt kutakuinkin alkuperäisessä asus-saan. Sisätiloissa on jäljellä 1950- ja 60-luvun yksityiskohtia, mm. portaiden kaiteita, tuotantotilojen lattiaaatoituksia, lämpöpattereita, heloja, kalustusta...
Lisätietoa	Fazer osti aikoinaan Håkansbölen ja Västerkullan maita yhteensä 1000 ha. Nyt konsernilla on maata Vaaralassa enää 55 ha. Tehdas on alun perin suunniteltu omavaraiseksi, se käyttää vieläkin 90-%:sesti pohjavettä toimintaansa. Tehtaassa





toimii myös edelleenkin oma päiväkotia. Tehtaan voimalaitos on myyty Vantaan energialle, minkä jälkeen on käytetty maakaasua. Työntekijöitä on yhteensä noin 1500.

Tehtas on valmistunut monessa osassa 1950-60 -luvulla alkaen vuonna 1956 valmistuneesta keksitehtaasta. Rakennuksen kolmesta tehdassiivestä yksi palvelee irtomakeisten, yksi suklaan valmistusta ja yksi toimii keksitehtaana, joka on myyty ulkomaille (LU). Suklaanruskealla klinkkerillä päällystetty konttoriosa sisääntulosta vasemmalle on valmistunut 1966 ja korkea viileävarasto vuonna 1982. Vuonna 1971 Pitäjänmäen ja Konalan leipomot siirtyivät Fazerilaan. Toiminta Fazerin vanhalla Tehtaankadun tehtaalla Helsingissä päättyi vuonna 1963.

Tehtaan alueella on lisäksi erillinen voimalaitos ja vesitorni sekä peltikaarihalli, jossa kaakaopapuja on aiemmin myrkytetty tuohyönteisten varalta (Göran Malmström 1967, 1973).

Fazer Leipomo sijaitsee makeistehtaan länsipuolella omalla tontillaan ja on valmistunut 1971. Se on Kalle Vartolan piirtämä ja poikkeaa tyyliään makeistehtaasta.

Lähteet

Kiinteistöpäällikkö Risto Vesala, Fazer Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-77. Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002. S. 342. <http://www.cloettafazer.fi/>



3 Valio Juustola

VAARALA

Luokitustunnus A1

Kiinteistötunnus 410-0004-0025 / 001, 002, 003;
410-0006-0042 / 001

Osoite Fazerintie 2

Rak.aika/valm.v. 1963 + 1974

Suunnittelija Valion rakennusosasto / "S. K:la ja L. F:nen" 1963
Valion rakennusjaosto / arkkitehti Matti K. Mäkinen (1974)

Arvio Valion Juustola sijaitsee Fazerin vieressä ja muodostaa tämän kanssa sekä arkkitehtonisesti että tuotannollisesti merkittävän parin. Vaarala on siten jo perinteisesti elintarviketuotannon tyysija. Jos Fazerin laitoksessa syntymäajankohta 1950-luku esiintyy sulautuneena seuraavien vuosikymmenien laajennuksiin, on Juustolassa puolestaan näkyvissä 1960- ja 70-luvut jyrkkänä kontrastina.

Vanha punatiilinen osa rakennettiin alkuun juustovarastoksi, jollaisena se vieläkin toimii. Seinät ovat sen vuoksi enimmäkseen ikkunattomat ja päivänvalo tihkuu pitkulaisista kattoaukoista, jotka muodostavat orientoitumista helpottavan arkkitehtonisen teeman.



1970-luvun tuotantolaitos liittyy nivelosalla varastoon, mutta ei noudata tätä muotokieleltään, vaan edustaa teräsjulkisivuineen ajankohdalle ominaista kireää konstruktivismia. Sellaista Matti K. Mäkinen ja hänen Valion suunnittelijakaartinsa sovelsivat monissa muissakin Valion tuotantolaitoksissa, joita on 1970-luvulla julkaistu viljalti Arkkitehti-lehdessä ja Suomi rakentaa – näyttelyissä. Hän myös tutki Antti Katajamäen kanssa teräksistä ulkoseinäelementtirakennetta, ks. Suomi rakentaa 5, 1976.

Valion Vaaralan tehtaalle on tunnusomaista järeiden, teräksisten kattokannattajien rivistöt vesikattojen yläpuolella. Nämä on maalattu oranssiksi. Pienen ruokalan yllä ne ovat yhtä kookkaat kuin muuallakin ja vaikuttavat hivenen koomisilta. Ajankuva suurine graafisine tehosteineen on vahva.

Lisätietoa

Valion Vaaralan tehtaan toimiala on juuston jatkojalostus. Vanhassa varastossa vanhenivat aluksi tahkojuustot, mutta vuonna 1972 perustettiin nykyinen sulatejuustotehdas. Huomattava osa sen tuotannosta viedään Ruotsiin, Baltian maihin ja Venäjälle. Vuonna 1989 uudempaan osaan rakennettiin lisätilan saamiseksi välipohja, koska ulkoseiniin ei haluttu koskea. Uuden osan tasakatot vuotavat.

Tehdasalueella on erillinen 1970-luvun varasto, ruokala-myyvälärakennus, työntekijöiden 1960-luvun rivitalo sekä kookas, Porvoonväylälle näkyvä öljysäiliö, jonka julkisivuun on maalattu tahkojuustoilluusio.

Lähteet

Tehtaan päällikkö Karl-Magnus Lindfors, kehitysvastaava Jorma Sarasmo, Valio Pekka Ahtiainen, Jukka Tervonen, Vantaan historia 1946-77. Kasvua, yhteistyötä, hyvinvointia. Jyväskylä 2002. Ss. 342-343.
Touko Perko, Valio ja suuri murros. Keuruu 2005.
http://www.valio.fi/channels/konserni/fin/konserni/unnamed_1.html



1 Elisa Oyj

HAKUNILA

Luokitustunnus	A2
Kiinteistötunnus	094-0050-0001 / 001
Osoite	Hevoshaantie 18
Rak.aika/valm.v.	1969
Suunnittelija	

VAARALAN KUUSSILLANTIEN TEOLLISUUSALUE

Selvitys

Inventointiprojekti

Vantaan modernin teollisen rakennusperinnön inventointi koskee Vantaan teollisuusrakennuskantaa, joka on syntynyt aikavälillä 1930-79. Projektin aikana kaikki jäljellä olevat aikavälin teollisuusrakennukset kartoitetaan maastossa. Varsinaisten tuotantorakennusten lisäksi inventointiin kuuluvat teollisuuden ja kaupan varastot sekä kuljetusalan rakennukset, samoin kuin kaikki aikavälillä rakennetut yhdyskuntatekniset rakennukset, muun muassa tornimuuntamot.

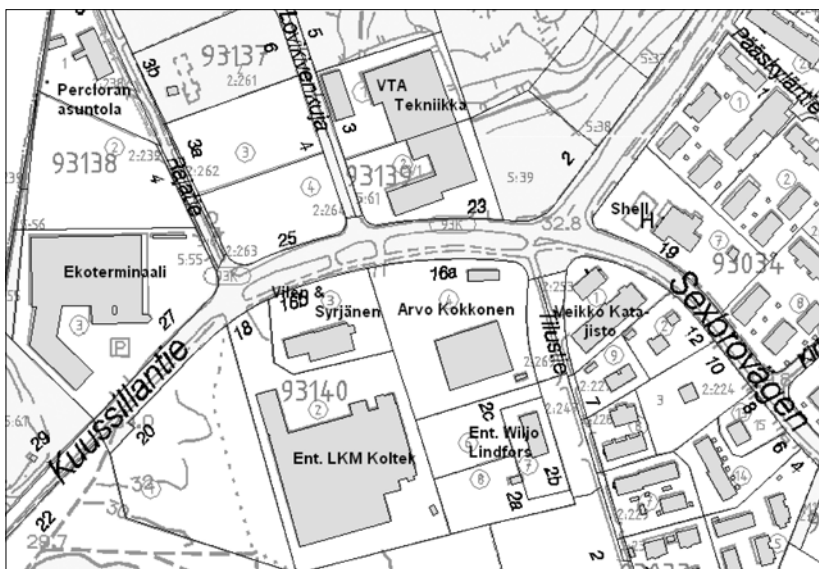
Rakennukset valokuvataan ja niistä valmistuu inventointiluettelo. Lisäksi kohteet luokitellaan niiden sisältämien historiallisten ja arkkitehtonisten suojeluarvojen perusteella. Myös ympäristöarvot pyritään ottamaan huomioon.

Projekti on tarkoitettu saadaan päätökseen kesäkuun 2006 aikana. Valokuvien, kohde luettelon sekä arvoluokituksen perusteella Vantaan kaupunkisuunnittelu valmistaa myöhemmin tietokannan sekä mahdollisen inventointiraportin virkamieskäyttöön.

Kuussillantien teollisuusalue

Vaaralan modernit teollisuusrakennukset on inventoitu maastossa syksyllä 2005. Tämä tarkoittaa metodina valokuvausta sekä ulkoarkkitehtuurin ja paikan yleisluontoista tarkastelua. Sisätiloja projektissa tarkastellaan vain Vantaan suurimmissa, valikoiduissa kohteissa. Sellaisia Kuussillantiellä ei ole. Silti siellä on käyty sisällä Vilen & Syrjäsen maalaamossa sekä Veikko Katajisto Oy:n entisessä toimitalossa. Arvoluokitusta ei projektissa ole toistaiseksi kirjattu, joskin alustava käsitys jo katsottujen kohteiden osalta on olemassa.

Teollisuusrakennuksia sijaitsee Kuussillantien, entisen Östersundomintien pohjois- ja eteläpuolella sekä sen poikkikaduilla Rajatiellä ja Tilustiellä. Kuussillantien jatkeen, Fazerintien varressa sijaitsevat Vaaralan suurimmat ja koko Vantaan merkittävimpiin teollisuuslaitoksiin kuuluvat Fazerin makeistehdas ja leipomo sekä Valion Juustola. Kuussillantie mutkittellee Vaaralanmäen kupeessa, josta syystä sen varressa olevat rakennukset sijaitsevat vaihtelevassa metsämaastossa. Ne muodostavat suhteellisen yhtenäisen, kiinteän ja pienimittakaavaisen teollisuuskokonaisuuden.



Seuraavassa suppeahko katsaus projektissa tarkasteltuihin rakennuksiin:



1 Oy Perclora Ab:n pesula ja värjäysliike, Rajatie 6

Yritys sai alkunsa Rajatielle vuonna 1950 perustetusta Oy Pesutalo-Tvätthuset Ab -nimisestä yrityksestä, joka harjoitti mekaanista ja kemiallista pesua ja värjäystä. Vuonna 1967 liike sulautui Oy Perclora Ab:hen, joka teki yhteistyötä puuvillatrikooasuja valmistavan Hyvonin kanssa. Värjäämö laajeni jatkuvasti, mutta sammui 1970-luvulla Hyvonin lopetettua tilaukset.

Värjäämörakennus on purettu, mutta Rajatie 6:ssa on jäljellä vuonna 1952 rakennettu kaksikerroksinen asuintalo, jonka Perclora rakensi työntekijöilleen. Asuntola on ollut ilmeisesti rapattu, nyttemmin se on päällystetty sileäpintaisella kiviaineslevyllä.



2 Wiljo Lindforsin mäntysuopatehdas, Tilustie 2

Teknokemiallinen yritys Wiljo Lindfors muutti Malmilta Tilustielle vuonna 1954 omaan toimitaloon. Yritys valmisti mäntysuopaa ja Tolu-pesunestettä. Yritys lopetettiin 1980-luvulla, minkä jälkeen rakennuksessa toimi VPH Air Oy -niminen ilmastointifirma.

Kaksikerroksinen sementtitiilinen rakennus seisoo nykyään tyhjiillään ja on uhanalainen. Erillinen piharakennus on hiljattain palanut. Lähistöllä sijaitseva Vilen & Syrjäsen maalausliike on kiinnostunut rakennuksesta.



3 Maalausliike Vilen & Syrjänen Oy, Kuussillantie 16b

Vilen & Syrjänen on vuonna 1951 perustettu maalaus- ja korjausurakointia harjoittava yritys, joka muutti Vaaralaan vuonna 1989. Yritys oli tätä ennen jo ostanut nykyisen Kuussillantien toimitalonsa ja pitänyt siinä vuokralaisena Intersportia. Vuonna 1989 Vilen & Syrjänen aloitti talossa yhdessä Rakennus-Mäki -nimisen yrityksen kanssa. Nyttemmin maalausliike hallitsee koko taloa ja toivoo saavansa lisätilaa Tilustie 2b:stä.

Vilen & Syrjäsen toimitalo on alunperin rakennettu vuonna 1957 ja se on siisti, valkeaksi rapattu kaksikerroksinen funkistalo. Talossa on alkujaan toiminut Maitotuote Oy sekä sittemmin maaleja valmistava Pintec Oy.



4 VTA Tekniikka Oy, Kuussillantie 23

Veikko Tunturin Autoliike rakensi Östersundomintielle toimitalonsa vuonna 1963. Kuljetusalan liike on laajentunut varustetekniikan asiantuntijaksi, joka myy ja huoltaa raskaan kuljetuskaluston nosto- ja lämmönsäätölaitteita. VTA:n palveluntarjonta on laajentumassa myös muuhun kuorma-autoissa tarvittavaan erikoistekniikkaan.

VTA Tekniikan toimitalon vanha osa sijaitsee Kuussillantien varressa. Se on punatiilinen ja osittain kaksikerroksinen. Sen pulpettikattoista, kaksikerroksista asuntosiipeä koristaa villiviini.



5 Ekoterminaali, Kuussillantie 27

Ekoterminaali on vuonna 1990 perustettu kemikaalien ja vaarallisten aineiden välivarasto. Se toimii osana DHL Solutions Finland Oy:tä. Rakennuksessa toimii myös Scan Courier -niminen yritys, joka on vaatetusalan kuljetusliike.

Ekoterminaali hallitsee Kuussillantien loppupäätä korkealla punatiillisellä varastosiivellä, joka on rakennettu vuonna 1993. Se liittyy kiinteästi alkuperäiseen, vuonna 1962 rakennettuun tehdasrakennukseen. Vanha punatiilinen, harjakattoinen osa on alunperin palvellut Vikingin kenkävoidetehdasta.



6 Veikko Katajisto Ky, Tilustie 9

Lelujen maahantuontia harjoittava Veikko Katajisto Ky muutti vuonna 1975 Tilustielle keltatiiliseen, harjakattoiseen taloon, joka on rakennettu 1960-luvulla. Siinä oli aiemmin ollut antenniliike. Katajisto laajensi taloa päädystä jatkamalla. Yritystä ei enää ole, vaikka sen nimikiilpi komeilee vielä talon katolla. Rakennuksen suojissa toimii tällä hetkellä puusepän verstaas sekä elokuvastudio. Eläkkeellä oleva Maire Katajisto asuu talossa. Tilava uudempi piharakennus toimii lavastevarastona.



7 Entinen LKM Koltek, Kuussillantie 18

Vilen & Syrjäsen takana olevalla tontilla toimi aikaisemmin LKM Koltek -niminen konepajafirma, joka rakensi venttiileitä, virtausmittareita, pumppuja ja ohjauslaitteita elintarviketeollisuudelle. Asiakkaita olivat meijerit, mehu- ja oluttehtaat, Alko ja lääketeollisuus.

Suurikokoinen kevytbetonirakenteinen tehdas on pystytetty vuonna 1967 ja sen on suunnitellut arkkitehti Kalle Vartola. Sitä lienee laajennettu sittemmin. Rakennus on lopettanut toimintansa konepajana ja siinä toimii nykyään useita pienyrittäjiä. Rakennuksen omistaa tietyvästi Eläke Varma.

8 Arvo Kokkonen Oy, Kuussillantie 16a

Vuonna 1974 perustettu yritys tuo maahan kaloja ja äyriäisiä ravintoloiden tarpeisiin. Se on muuttanut Vaaralaan vuonna 1994. Koska sen toimitalo on rakennettu 1982, sitä ei ole sisällytetty inventointiin, jonka aikaraja on vuosi 1980.

Teollisuusalueen suojeluarvot

Alueelle on keskittynyt huomattava määrä Helsingin maalaiskunnan teollisuushistoriaa. Östersundomintien varteen sijoittui 1950-60-luvulla useita teollisuusyrityksiä. Niiden tuolloin rakennetut rakennukset ovat suurimmaksi osaksi edelleen maastossa nähtävissä, joskin laajennettuina. Alue onkin merkittävä sen ansiosta, että valtaosa teollisuusrakennuksista on vantaalaisittain vanhoja. Ne ovat 1950-60 -luvulle tyypillisesti vielä tiilestä muurattuja, vankkoja ja sopusuhtaisia rakennuksia.

Teollisuusrakentamisessa tapahtui 1970-luvun alussa muutos muuratuista pienimittakaavaisista, arkkitehtonisesti korkeatasoisista rakennuksista anonyymeihin, liukuhinnalta tuotettuihin, taloudellisiin siporex- ja betonihalleihin. Vantaalla on mittavasti jälkimmäisiä, kun taas sitä edeltävän kauden rakennuksia on paljon purettu ja jäljellä olevista osa on uhattuna. Tästä syystä 1950- ja 60-lukujen teollisuusrakennukset ovat jo sinänsä arvokkaita. Ne edustavat suuren alueliitoksen (1946) jälkeistä maalaiskunnan kasvuvaihetta.

Kuussillantie 18 (entinen LKM Koltekin kiinteistö) edustaa tässä joukossa ainoana edellä kuvattua 1970-luvun teollisuusrakentamista, vaikka onkin rakennettu jo 1967. Rakennus on kuitenkin korkeatasoinen useimpiin vastaaviin 70-luvun tuotteisiin verrattuna. Siinä on sopusuhtaiset, selkeästi pystyaiheiden jäsennöimät julkisivut nauhaikkunoihin. Konepajahallin koko julkisivun mittainen yläikkuna on alumiinipuitteisena poikkeuksellisen siro ilmeeltään.

Historialliset ja arkkitehtoniset arvot

Kuussillantien teollisuusalue on syntynyt samoihin aikoihin kuin lähistöllä sijaitsevat Fazer (alkaen 1957) ja Valio (alkaen 1963). Jälkimmäisen vanhin osa on punatiilinen, harjakattoinen, inhimillisen mittainen varastohalli ja edustaa siten samaa teollisuusrakentamisessa vallinnutta tyyliä kuin Ekoterminaalin ja VTA Tekniikan alkuperäiset osat.

Edellä olevasta rakennuskatsauksesta käyvät ilmi alueen selkeät historialliset arvot. Rakennuksilla on myös helposti havaittavia arkkitehtonisia arvoja. Tässä mielessä Vilen & Syrjäsen rakennus on arvokkain, koko Vantaan teollisuusrakennustenkin joukossa oikea helmi. Sen sisätilat eivät tosin ole säilyneet alkuperäisessä asussa, mutta puhdaslinjaisena oman lajityyppinsä edustajana sen hahmo luo voimakkaasti identiteettiä paikalle.

Vilen & Syrjäsen talo onkin mitä todennäköisimmin arkkitehdin suunnittelema. Samaa voidaan otaksua Ekoterminaalin sekä VTA Tekniikan vanhoista osista. Suunnittelijatietoja mainituista kohteista ei kuitenkaan projektin tässä vaiheessa ole valitettavasti saatavilla.

Tiivistetysti voidaan sanoa, että Kuussillantien seutu on Helsingin maalaiskunnan 1900-luvun puolivälin juurevan teollisuuskulttuurin keskittymä. Sen tärkeät näkyvät osat ovat Vilen & Syrjäsen, LKM Koltekin, Wiljo Lindforsin ja Veikko Katajiston toimitilat, samoin kuin Percloran asuntola sekä Ekoterminaalin ja VTA Tekniikan toimitiloiden vanhat, Kuussillantien varressa sijaitsevat osat. Rakennussuojelun ja kulttuuriperinnön näkökulmasta olisi mitä suotavinta, että alue säilyisi pienimuotoisen teollisuuden käytössä.

22.6.2006

Amanda Eskola
arkkitehti, rakennustutkija



Vantaan kaupunki
C28:2006
Kaupsu 17/2006